

**BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH
TỔNG CỤC THỂ DỤC THỂ THAO
TRUNG TÂM THÔNG TIN THỂ DỤC THỂ THAO**

THÔNG TIN TỔNG HỢP

BẢN TIN NỘI BỘ PHỤC VỤ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC NGÀNH TDTT

Số 16 – Tháng 7, năm 2012

**Chuyên đề: THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO
CHUYÊN NGHIỆP**

Hà Nội – Tháng 07/2012

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Trung tâm Thông tin

Thể dục thể thao

36 Trần Phú – Ba Đình – Hà Nội

Tel: (043) 747 2958

Fax: (043) 747 1981

Email: banbientap@tdtt.gov.vn

Website: www.tdtt.gov.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản và nội dung
Giám đốc – Tổng Biên tập Trang tin điện
tử TĐTTVN

ĐÀM QUỐC CHÍNH

Ban biên tập

LÝ ĐỨC THÙY (Trưởng ban)

VŨ VÂN ANH

ĐOÀN ANH THU

Kỹ thuật – Trình bày

TRẦN PHƯƠNG NGỌC

Với sự cộng tác của

VŨ VÂN ANH

ĐOÀN ANH THU

TRẦN PHƯƠNG NGỌC

ĐÀM THU HÀ

NGUYỄN HỒNG HÀ

NGUYỄN HỒNG HẠNH

HÀ PHƯƠNG ANH

TRƯƠNG KHÁNH CHI

ĐỖ TRẦN ĐÔNG

VŨ THỊ HẢI YẾN

NGUYỄN NGỌC CHÂU

MỤC LỤC

Thể thao nhà nghề

Định nghĩa và một số khái niệm cơ bản	trang 3
Mục tiêu của thể thao nhà nghề	trang 8
Tương lai phát triển thể thao nhà nghề tại Châu Á	trang 12
Một số rào cản và khó khăn trong phát triển thể thao nhà nghề tại Ấn Độ	trang 24
So sánh hình thái phát triển thể thao tại Trung Quốc và Tây Ban Nha	trang 28
Thể thao nhà nghề Hoa Kỳ và những tác động của kinh tế tới sự phát triển	trang 37

Thể thao chuyên nghiệp

Định nghĩa và một số khái niệm cơ cơ bản	trang 40
Mô hình phát triển trọng tài Bóng đá chuyên nghiệp tại Thái Lan	trang 41
Đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng cho thể thao chuyên nghiệp	trang 43
Cách thức quản lý, đào tạo VĐV trẻ, nữ VĐV chuyên nghiệp tại các nước Châu Âu	trang 53
Cách thức quản lý tài chính trong công tác đầu tư thể thao chuyên nghiệp tại các nước Châu Âu	trang 72
Ngành công nghiệp thể thao chuyên nghiệp dưới cái nhìn của kinh tế	trang 85
Sự chuyên dịch thương mại trong thể thao chuyên nghiệp	trang 90

A. THỂ THAO NHÀ NGHỀ

Định nghĩa và một số khái niệm của thể thao nhà nghề

Trái ngược với thể thao nghiệp dư, thể thao nhà nghề bao gồm các môn thể thao mà trong đó các VĐV nhận được khoản tiền (lương) thanh toán cho các hoạt động thể thao của họ. Giới thể thao nhà nghề đã trở nên nổi bật thông qua sự kết hợp của nhiều lĩnh vực phát triển.

Phương tiện thông tin đại chúng và nhu cầu giải trí tăng đã mang lại lượng khán giả lớn hơn, vì vậy các tổ chức thể thao hoặc các đội tuyển có thể kiếm được những khoản tiền rất lớn. Kết quả là, ngày càng có nhiều người say mê thể thao và họ có đủ khả năng để biến các hoạt động thể thao thành nghề nghiệp chính của họ, cũng như dành thời gian đào tạo cần thiết để tăng cường kỹ năng, thể lực và kinh nghiệm thi đấu đạt mức tiêu chuẩn hiện đại. Sự thành thực này cũng góp phần thúc đẩy sự phát triển của thể thao.

Mức lương của VĐV nhà nghề một số các quốc gia trên thế giới

Những người tham gia vào thể thao nhà nghề có thể kiếm được rất nhiều tiền. Ví dụ, đội được trả lương cao nhất trong môn bóng chày nhà nghề là đội Yankees của Thành phố New York. Tiger Woods là VĐV được trả lương cao nhất với số tiền tổng cộng là 127.902.706 đô-la/năm bao gồm cả khoản thu nhập từ quảng cáo của mình, số tiền này đã vượt xa so với những gì anh ta kiếm được từ giải đấu Golf. Gần đây Tiger đã trở thành VĐV đầu tiên trên thế giới kiếm được một tỷ đô la từ tiền thưởng và từ các nhà sản xuất nhờ quảng cáo quần áo và thiết bị thể thao của họ. Samuel Eto'o là VĐV thu nhập cao thứ hai thế giới và là cầu thủ bóng đá được trả lương cao nhất thế giới, khi nhận được 35,7 triệu bảng Anh (hơn 54 triệu đô la) một năm, trong đó chưa bao gồm các khoản thu nhập ngoài sân cỏ.

10 VĐV quần vợt hàng đầu thế giới kiếm được số tiền bình quân khoảng 3 triệu đô la mỗi năm. Phần lớn sự gia tăng thu nhập là nhờ các hoạt động thể thao và các VĐV cũng đã tận

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

dụng sự gia tăng thu nhập đó từ các hoạt động quảng cáo (hay quyền phát sóng). Ví dụ, hợp đồng phát sóng NFL trong các năm từ 2011-2013 có trị giá là 20,4 tỷ đô la. Liên đoàn Bóng đá của Mỹ năm 2009 đã định mức lương trung bình cho các cầu thủ thuộc NFL chơi ở các vị trí là: Tiền vệ 15 triệu đô la; Trung vệ 5 triệu đô la; Hậu vệ 1,223 triệu đô la.

Trung Quốc

Mức lương trung bình của một cầu thủ trong Liên đoàn bóng đá quốc gia Trung Quốc là khoảng 10,7 triệu nhân dân tệ (tương đương 1 triệu bảng Anh) cho mùa giải năm 2011, tăng từ 600.000 nhân dân tệ trong mùa giải năm 2010. Cầu thủ được trả lương cao nhất trong mùa giải vô địch bóng đá quốc gia Trung Quốc năm 2011 là Dario Conca của đội Quảng Châu, người đã nhận được mức lương cả năm là 66,4 triệu nhân dân tệ (10,5 triệu USD) tiền thu nhập sau thuế, mức lương trên đã đưa cầu thủ này lọt vào nhóm các cầu thủ được trả lương cao nhất trên thế giới.

Nga

Trong các giải đấu hàng đầu của Nga, giải Premier League với mức lương trung bình của mỗi cầu thủ là khoảng 219 triệu rúp Nga (4,5 triệu bảng Anh) cho mùa giải Premier League năm 2010-2011, tăng từ 1 triệu euro ở mùa bóng năm 2009-2010. Trong mùa giải Premier League Nga năm 2011-2012, cầu thủ được trả lương cao nhất là Samuel Eto'o của đội Anzhi Makhachkala. Với tổng thu nhập vào cuối của mùa giải là 900,2 triệu rúp (tương đương 35,7 triệu bảng Anh) Samuel Eto'o đã trở thành VĐV có thu nhập cao thứ hai thế giới và là cầu thủ bóng đá được trả lương cao nhất trên thế giới, xếp ngay trên Lionel Messi và Zlatan Ibrahimović.

Đức

Mức lương trung bình của một cầu thủ ở giải Bundesliga của Đức là khoảng 3,3 triệu euro (tương đương 2,5 triệu bảng Anh) trong mùa giải 2010-2011, tăng từ 2,5 triệu euro trong mùa giải Bundesliga năm 2009-2010. Cầu thủ được trả lương cao nhất trong mùa giải

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Bundesliga 2010-2011 là Franck Ribery của Bayern Munich với mức lương là 6,3 triệu euro sau khi đã trừ các khoản thuế.

Ý

Trong giải đấu hàng đầu của Ý, Serie A, mức lương trung bình của cầu thủ vào khoảng 5 triệu euro trong mùa giải Serie A năm 2010-2011, tăng từ 1 triệu euro ở mùa giải Serie A năm 2005-2006. Cầu thủ được trả lương cao nhất trong mùa giải Serie A 2010-2011 là Zlatan Ibrahimovic của Đội AC Milan với mức thu nhập sau thuế là 25,9 triệu euro, số tiền này đã bao gồm các khoản tiền thưởng và thu nhập từ các hợp đồng quảng cáo.

Tây Ban Nha

Lionel Messi của Đội FC Barcelona là cầu thủ được trả lương cao thứ hai thế giới với mức lương một năm sau thuế là 29,6 triệu bảng Anh (hơn 45 triệu USD), số tiền này cũng đã bao gồm các khoản tiền thưởng và thu nhập từ các hợp đồng quảng cáo. Ở giải vô địch quốc gia Tây Ban Nha La Liga, mức lương trung bình cho các cầu thủ của câu lạc bộ FC Barcelona của Lionel Messi là 6,5 triệu euro trong mùa giải La Liga 2010-2011, tăng từ 5,5 triệu euro trong mùa giải 2009-2010.

Anh

Mức lương trung bình của một cầu thủ ở giải Ngoại hạng Anh là khoảng 1,2 triệu bảng tại Premier League mùa giải 2007-2008, tăng từ 676.000 bảng Anh trong mùa giải Premier League 2006-2007. Các cầu thủ hàng đầu như John Terry và Steven Gerrard có mức lương lên đến 7 triệu bảng mỗi năm bằng với các cầu thủ của câu lạc bộ Manchester City FC nhận được trong mùa giải Premier League 2010-2011, tăng từ 5,5 triệu bảng Anh ở mùa giải 2009-2010. Các cầu thủ ở hạng thấp hơn có mức lương thấp hơn rất nhiều. Trong mùa giải 2006-2007, mức lương trung bình của một cầu thủ ở giải vô địch quốc gia (hạng hai của bóng đá Anh) là 195.750 bảng trong khi mức lương trung bình của một cầu thủ ở hạng ba của bóng đá Anh là 67.850 bảng và hạng 4 là 49.600 bảng Anh.

Mỹ và Canada

Năm 1970, mức lương trung bình của một cầu thủ trong Major League Baseball (viết tắt: MLB) tại Mỹ và Canada là 20.000 USD. Đến năm 2005, mức lương trung bình đã tăng vọt lên 2.632.655 USD và mức lương tối thiểu là 316.000 USD. Năm 2012, mức lương bình quân của các cầu thủ thuộc MLB là 3.440.000 USD, mức lương ở mức trung bình là 1.075.000 USD, và mức lương tối thiểu cũng đã tăng lên đến bốn lần so với mức lương trung bình ở những năm 1970 là 480.000 USD.

Đối với môn Bóng rổ ở Mỹ, trung bình, mỗi cầu thủ bóng rổ tại NBA nhận được số tiền hơn 5 triệu đô la mỗi năm. Kobe Bryant là cầu thủ được trả lương cao nhất tại NBA với số tiền tổng cộng là 25.244.000 USD, và là VĐV có thu nhập cao thứ ba thế giới, chỉ tính riêng từ tháng 5/2010 đến tháng 5/2011 anh kiếm được 53 triệu USD. Cách đây 20 năm, mức lương trung bình của một cầu thủ bóng rổ là 575.000 USD; hiện nay, mức lương trung bình là 5.200.000 USD, tăng 904% .

Sự chuyển nhượng thương hiệu trong thể thao nhà nghề

Sự chuyển nhượng quyền kinh doanh thể thao là một vấn đề phổ biến trong thể thao nhà nghề. Sự chuyển nhượng này dẫn tới các đội bóng phải di chuyển địa điểm từ khu vực này đến khu vực khác.

Không giống với hầu hết các hệ thống thể thao nhà nghề trên thế giới, các tổ chức thể thao ở Bắc Mỹ nhìn chung thiếu một hệ thống luật quy định sự thăng hạng và xuống hạng, đồng thời thiếu những cơ quan quản lý toàn diện có thẩm quyền mở rộng các giải đấu từ nghiệp dư đến nhà nghề của một môn thể thao nhất định. Từ năm 2010, mỗi giải đấu lớn có tới 30 đến 32 vụ chuyển nhượng. Nhiều chủ sở hữu hiện nay tin rằng quy mô như vậy là hợp lý đối cho một giải đấu lớn.

Các ông chủ đội bóng thường di chuyển địa điểm của đội mình vì sự ủng hộ yếu ớt của người hâm mộ hoặc ban lãnh đạo đội bóng đang ở trong tình trạng nợ nần và đang rất cần sự giúp đỡ về tài chính của phần đông các cổ động viên hâm mộ; hoặc bởi vì thành phố

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

khác đó hứa hẹn cung cấp một thị trường địa phương lớn hơn, hoặc hợp đồng mua sân vận động ở đó có thể sinh lợi ngay về mặt tài chính. Ví dụ, để thu hút đội bóng Cleveland Browns của National Football League vào năm 1995, tiểu bang Maryland đã đồng ý xây dựng một sân vận động mới và cho phép đội bóng này sử dụng nó miễn phí cũng như cho quyền thu giữ các khoản tiền thu nhập từ các bãi đậu xe, doanh thu quảng cáo và quyền được giảm giá các mặt hàng của họ.

Việc di dời địa điểm các đội thể thao thường gây tranh cãi. Những người phản đối thì chỉ trích các ông chủ sở hữu đã bỏ lại những người hâm mộ trung thành và chính quyền bang đã chi tiêu hàng triệu đô la tiền thuế vào việc thu hút đội bóng.

Hải Yến biên dịch (theo www.wikipedia.com)

Mục tiêu của thể thao nhà nghề: Tối đa hóa thành tích hay tối đa hóa lợi nhuận

Ngày nay, lý do tồn tại của thể thao nhà nghề đang tập trung khá mơ hồ ở hầu hết các quốc gia trên thế giới. Vì thành tích thi đấu của đội tuyển rồi cũng sẽ kết thúc sau khi kết quả thắng thua của trận đấu được thông báo qua các phương tiện truyền thông đại chúng. Mặt khác, chiến thắng trong thi đấu đồng nghĩa với sự gia tăng đầu tư tiền bạc vào các hợp đồng thuê VĐV và HLV tài năng.

Điều đó là lý do cho sự giảm sút doanh thu nói chung và khó để tìm ra giải pháp hữu dụng cho thực tế này. Năm 2003, Ông Kesenne, nhà kinh tế thể thao trường Đại học Antwerp, Bỉ, đã đặt câu hỏi rằng liệu hình thức hiệu quả nhất để nâng cao lợi nhuận thông qua hoạt động bán vé, bản quyền truyền hình hay các thỏa thuận về quyền tài trợ và chứng chỉ marketing có tương quan với thành công của CLB hay không? Và việc đạt được lợi nhuận lớn là phương thức tốt nhất làm tăng ngân sách CLB để thuê các VĐV và HLV tốt nhất có làm gia tăng tỷ lệ chiến thắng trong trận đấu hay không? Những câu hỏi như thế này sẽ có câu trả lời trong điểm khác biệt thực tế tác động đến điều lệ liên đoàn về cạnh tranh công bằng trong mỗi bộ môn thể thao nhà nghề.

Trên thực tế, hầu hết các nhà quản lý liên đoàn quốc gia đều đang cố gắng giảm thiểu các vấn đề liên quan đến đầu tư tiền bạc cho các CLB thể thao trong liên đoàn. Trong khi đó các CLB thể thao sẽ được tăng cường và nâng cao thành tích thi đấu dưới điều kiện cạnh tranh công bằng. Điều kiện này không chỉ giúp ích cho sự phát triển của riêng CLB mà còn cho sự phát triển liên tục của liên đoàn nói chung. Sẽ có hai vấn đề được tập trung phân tích đó là tối đa hóa lợi nhuận và tối đa hóa thành tích trong thi đấu.

Về vấn đề tối đa hóa lợi nhuận, đầu tiên các CLB và các liên đoàn cần phải thiết lập mục tiêu, các thủ tục cho kế hoạch, kiểm soát thực tế trong liên đoàn và thỏa thuận giữa các CLB. Quan điểm tập trung là về “Cạnh tranh công bằng”. Dựa trên quan điểm này, hội đồng quản lý liên đoàn bao gồm đại diện các CLB và các bên liên quan, sẽ đưa ra quyết

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

định và điều chỉnh chính sách, thủ tục để các CLB giải quyết vấn đề sẽ luôn tuân theo điều lệ tối đa hóa lợi nhuận, ví dụ như chính sách chia sẻ lợi nhuận, mức lương trần, hệ thống chuyển nhượng cầu thủ.

- ✚ **Chính sách chia sẻ lợi nhuận:** Liên đoàn thể thao nhà nghề nên đề xuất và thiết lập rõ ràng về việc chia sẻ doanh thu thông qua bản quyền truyền hình, hoạt động bán vé được phân bổ giữa đội nhà và đội khách, và các doanh thu tài trợ khác.
- ✚ **Mức lương trần:** là giới hạn mức lương trả cho VĐV và cũng là giới hạn tổng lương của CLB thể thao. Mức lương trần sẽ ngăn ngừa sự lợi dụng của các CLB lớn mạnh đối với các CLB nhỏ hơn. Mức lương trần cũng sẽ cho kết quả về hiệu suất chi tiêu vào việc thuê các VĐV tài năng trong và ngoài nước.
- ✚ **Hệ thống chuyển nhượng:** là các điều lệ của liên đoàn giúp ngăn cản các tài năng thể thao chỉ tham gia thi đấu cho các CLB lớn mạnh có khả năng chi trả lương cao cũng như phí chuyển nhượng giữa các CLB.

Các chính sách trên sẽ giúp cho các CLB thể thao nâng cao khả năng và thành tích của đội. Đó cũng chính là các nhân tố căn bản cho sự thành công của các liên đoàn và CLB để họ có thể hoạt động lâu dài và bền vững.

Tiếp theo, tối đa hóa lợi nhuận còn liên quan đến sự quản lý của các CLB thể thao. Nguyên lý của quản lý là “giảm thiểu chi phí, tối đa doanh thu”. Chính vì thế mà các CLB cần phải nhìn thấu các thế mạnh và điểm yếu cũng như các cơ hội và mối đe dọa trong môi trường hoạt động của mình, theo dõi những thay đổi và sự phát triển trong việc xây dựng CLB người hâm mộ, sự phát triển cơ sở hạ tầng thể thao, nâng cao chất lượng dịch vụ trong các sự kiện thể thao, sức chứa của SVĐ và quản lý tiêu chuẩn chất lượng dịch vụ, hình ảnh thương hiệu, sự nổi tiếng của đội, sự tham gia và lòng trung thành của CLB người hâm mộ, quy trình bán vé, quản lý các phương tiện truyền thông, chất lượng phát sóng, bản quyền truyền hình, hợp đồng tài trợ và cấp phép marketing. Đó là các vấn đề rất quan trọng đối với việc tối đa hóa doanh thu.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Về vấn đề tối đa hóa thành tích trong thi đấu, nói chung, gia tăng tỷ lệ giành chiến thắng là nhân tố vô cùng quan trọng trong việc tăng số lượng CLB người hâm mộ, nâng cao hình ảnh và sự nổi tiếng của toàn đội. Tuy nhiên, không có sự lựa chọn nào khác tối đa hóa thành tích liên quan đến vấn đề đầu tư tiền bạc. Bất kỳ CLB nào muốn nâng cao thành tích thi đấu của đội và giành nhiều chiến thắng hơn, bắt buộc họ phải thuê các VĐV và HLV tài năng. Chính vì thế, các CLB cần hiểu phải làm thế nào để chi tiêu tiền bạc một cách thông minh nhất để đào tạo và tìm ra được các VĐV, HLV giỏi, tài năng. Do đó, thiết lập mục tiêu và kế hoạch thực tế về quản lý nguồn nhân lực là vô cùng cần thiết. Nền tảng của việc tối đa hóa chiến thắng bao gồm: (1) Quản lý hội tụ nhân tài. (2) Đầu tư và nuôi dưỡng các VĐV, HLV, và (3) Quản lý VĐV tài năng.

- ✚ **Quản lý hội tụ nhân tài:** là phương thức tìm kiếm và đào tạo ra các VĐV tài năng cũng như làm thế nào để giữ họ, điều chỉnh và thay đổi họ theo thời gian để giúp họ trưởng thành và phát triển tài năng tới một mức độ nhất định mà họ có thể đạt được. Các HLV cần phải có kế hoạch tìm kiếm và theo sát các VĐV tốt, tài năng để bổ sung vào đội tuyển. Các CLB cũng phải có học viện của riêng mình hoặc các địa điểm hay trường đào tạo liên tục các lứa VĐV giỏi, tài năng, trở thành nơi cung cấp các VĐV thể thao.
- ✚ **Đầu tư và nuôi dưỡng VĐV, HLV:** Như chúng ta được biết, nguồn nhân lực là vốn đầu tư vô cùng quan trọng. Có thể mua hay thuê được nguồn nhân lực giỏi tham gia vào đội tuyển chưa đủ để đạt được lợi ích từ họ. Chức năng của quản lý nguồn nhân sự là lý do đạt được sự đầu tư từ những nhân tài đó. Làm thế nào để tiếp đãi họ, hiểu được nhu cầu hay giúp họ nâng cao thành tích và sự trung thành đối với CLB mà họ đang tham gia.
- ✚ **Quản lý VĐV tài năng:** Trong CLB sẽ có những VĐV ở những mức độ tài năng hay năng lực khác nhau. Do đó, các HLV hay các nhà quản lý CLB không thể ngang bằng tất cả các phúc lợi hay trợ cấp cho các VĐV trong CLB. Các điều kiện và quy định về thưởng phạt để giữ các VĐV luôn đi theo tiến độ là mối quan tâm cần được HLV và quản lý đội tập trung. Vì vậy, hợp đồng và các quy định, điều lệ khác cần phải rõ ràng và dễ hiểu.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Khó để nói vấn đề nào quan trọng hơn giữa “tối đa hóa lợi nhuận” và “tối đa hóa thành tích” vì không ai có thể trả lời được nên tối đa hóa vấn đề nào trước. Đứng trên phương diện của HLV thì thành tích trong thi đấu là quan trọng nhất nhưng mặt khác, trên phương diện của ông chủ CLB, quan điểm của họ là nếu không có tối đa hóa lợi nhuận thì sẽ không có cơ hội tìm kiếm được các VĐV tài năng để hoàn thiện đội tuyển.

Theo kết luận của ông Kesenne, tối đa hóa lợi nhuận hay tối đa hóa thành tích trong thi đấu đều quan trọng trong mỗi phương diện riêng, xã hội và kinh tế. Do đó, các CLB và các liên đoàn thể thao cần phải thay đổi quan niệm và đưa ra các chính sách về cạnh tranh công bằng cũng như các kế hoạch marketing hay quản lý nguồn nhân sự một cách hợp lý đảm bảo cho tính bền vững và sự phát triển lâu dài trong tương lai của CLB và các liên đoàn thể thao nhà nghề.

Trần Đông biên dịch (theo Aiming of professional sports on maximization of revenues or maximization of win?)

Tương lai phát triển thể thao nhà nghề tại Châu Á

Từ những năm đầu của thế kỷ 21, nền kinh tế phát triển như vũ bão của các quốc gia khu vực Châu Á đã thu hút được sự chú ý của toàn thế giới. Song song với việc phát triển nền kinh tế, tài chính một cách hiệu quả, chính phủ các quốc gia khu vực Châu Á cũng hướng vào những hoạt động nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

Một trong những hoạt động đang được các cơ quan phụ trách về đời sống xã hội tập trung đầu tư là khuyến khích và thúc đẩy sự phát triển của các môn thể thao nhà nghề. Để từ đó, các thành phố tiềm năng trong khu vực Châu Á có thể định hướng và xây dựng được hệ thống các môn thể thao nhà nghề phù hợp với xu hướng phát triển.

Tuy nhiên, do chưa có nhiều kinh nghiệm trong việc định hướng và phát triển thể thao nhà nghề, nên một số thành phố hoặc quốc gia còn gặp khó khăn trong việc xây dựng các quy định và chính sách riêng cho từng môn phát triển chủ đạo.

1. Các lợi ích khi phát triển thể thao nhà nghề tại một số quốc gia nhất định

Xây dựng một “sản phẩm vô hình” mang tính cộng đồng cao

Thể thao nhà nghề có thể mang đến nhiều cơ hội giải trí, thư giãn tới các cổ động viên, người hâm mộ nhiệt thành nói riêng và cộng đồng dân cư nói chung.

Những hoạt động mang tính cộng đồng trên có thể mang lại nhiều lợi nhuận vật chất và phi vật chất đến sự phát triển của quốc gia, chẳng hạn như: tăng nguồn thu nhập, giảm thiểu các chi phí xã hội phát sinh (chi phí dành cho y tế, chi phí dành cho vấn đề tội phạm), nâng cao hình ảnh, thương hiệu thành phố hoặc quốc gia...

Chính vì những lợi ích trên nên chính phủ các quốc gia thường có xu hướng phát triển các môn thể thao thể mạnh theo định hướng thể thao nhà nghề, để có thể tận dụng tối đa mọi nguồn lợi do thể thao mang đến.

✚ Tạo điều kiện để các VĐV nhà nghề có được một cuộc sống thoải mái

Cùng với việc phát triển thể thao nhà nghề, các VĐV, cầu thủ thi đấu tại các Liên đoàn, Hiệp hội, CLB thể thao có thêm nhiều cơ hội hơn trong việc định hướng nghề nghiệp tương lai.

Bên cạnh đó, họ còn xây dựng được hình ảnh và thương hiệu cá nhân, sử dụng 2 yếu tố quan trọng trên trong các hoạt động quảng cáo, mang về nguồn thu nhập lớn cho cá nhân.

✚ Nâng cao chất lượng và đa dạng hóa ngành nghề trong nền công nghiệp thể thao

Thể thao nhà nghề giúp thúc đẩy sự phát triển của các ngành công nghiệp phụ trợ như sản xuất sản phẩm, trang thiết bị dụng cụ thể thao, truyền thông thể thao, du lịch thể thao...

✚ Gắn kết các giá trị cộng đồng

Thể thao nhà nghề còn được xem là cơ hội để gắn kết các giá trị cộng đồng, do khoảng thời gian được tổ chức các giải đấu thường kéo dài nhiều tháng trong năm. Bên cạnh đó, cộng đồng người hâm mộ còn có thêm nhiều cơ hội để bàn tán, thảo luận về các chủ đề yêu thích, như cầu thủ xuất sắc trong năm, các trận đấu hay nhất trong năm... Càng có nhiều cuộc đối thoại được thực hiện, các giá trị của cộng đồng càng gắn kết hơn.

✚ Tạo nên các lợi nhuận thương mại

Trong thể thao chuyên nghiệp, kinh doanh bản quyền thể thao chính là nguồn thu lợi nhuận nhiều nhất. Các khoản thu hầu như từ những nguồn như bán vé, trang thiết bị thể thao, bản quyền truyền hình, tài trợ, phí trông giữ xe, thực phẩm, đồ lưu niệm... Nếu làm một phép so sánh cơ bản về khoản lợi nhuận thu được so với khoản tiền đầu tư ban đầu, thì sự chênh lệch thường rất lớn.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Chính vì có cơ hội thu được những khoản lợi nhuận lớn như vậy, nên các doanh nghiệp, các nhà đầu tư thường chớp ngay thời cơ để tham gia vào các hoạt động bên lề của thể thao nhà nghề.

🚩 Củng cố hình ảnh hoặc thương hiệu quốc gia trong thành tích thi đấu tại các giải thể thao nhà nghề uy tín

Nói chung, một đất nước có nền thể thao nhà nghề càng phát triển, thì cơ hội để các VĐV giành được nhiều thành tích xuất sắc tại các giải thể thao nhà nghề uy tín sẽ tăng cao. Các quốc gia có nền thể thao nhà nghề phát triển trên thế giới có thể kể đến như: Hoa Kỳ, các quốc gia khu vực Tây Âu, Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc.

2. Tình hình phát triển của thể thao nhà nghề tại một số quốc gia khu vực Châu Á

Trong các nghiên cứu về tình hình phát triển thể thao nhà nghề tại một số quốc gia trong khu vực Châu Á, mỗi quốc gia hoặc vùng lãnh thổ lại có những chính sách và chiến lược phát triển khác nhau cho từng môn thể thao.

Dưới đây là tổng hợp danh sách các quốc gia, khu vực và môn thể thao nhà nghề được tập trung phát triển tại khu vực đó.

a. Khu vực Đông Á

🚩 Các môn thể thao đồng đội

- Bóng chày: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Trung Quốc
- Bóng đá: Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc
- Bóng rổ: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Trung Quốc

🚩 Các môn thể thao cá nhân

- Golf: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Trung Quốc
- Quần vợt: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Trung Quốc
- Sumo: Nhật Bản
- Taekwondo: Hàn Quốc
- Vật: Nhật Bản

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

- Các môn thể thao khác: Bóng bàn: Trung Quốc
- ✚ Các môn thể thao đua tốc độ
 - Đua ngựa: Hồng Kông
 - Đua ngựa vượt chướng ngại vật: Hồng Kông, Ma-cao
 - Đua ô-tô: Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, Ma-cao

b. Khu vực Đông Nam Á

- ✚ Các môn thể thao đồng đội
 - Bóng đá: Thái Lan, Malaysia
 - Cricket: Malaysia
- ✚ Các môn thể thao cá nhân
 - Golf: Thái Lan, Malaysia, Singapore
 - Quần vợt: Thái Lan
 - Quyền anh: Thái Lan
 - Cầu lông: Indonesia, Malaysia
- ✚ Các môn thể thao đua tốc độ
 - Đua ô-tô: Malaysia, Singapore

c. Khu vực Nam Á

- ✚ Các môn thể thao đồng đội
 - Cricket: Ấn Độ, Pakistan, Sri Lanka
- ✚ Các môn thể thao cá nhân
 - Quần vợt: Ấn Độ

d. Khu vực Tây và Trung Á

- ✚ Các môn thể thao đồng đội: Bóng đá

Có thể thấy rằng, với bản tổng hợp sơ lược như trên thì đối với các quốc gia, lãnh thổ có lịch sử thể thao lâu đời, số lượng các môn thể thao được chuyển hướng sang phát triển theo hình thức thể thao nhà nghề nhiều hơn.

Bên cạnh đó, không phải hầu hết các quốc gia trong khu vực Châu Á đều có điều kiện và khả năng để phát triển thể thao nhà nghề, do một số các khó khăn và trở ngại trong kinh tế

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

đất nước, trình độ VĐV/cầu thủ, chất lượng cơ sở hạ tầng, tư duy của cộng đồng và nhiều các yếu tố khác.

3. Phương thức quản lý và phát triển thể thao nhà nghề tại một số quốc gia khu vực Châu Á

Có 3 hình thức chính thường được sử dụng trong việc hình thành và phát triển thể thao nhà nghề tại một số quốc gia khu vực Châu Á

Nhận nguồn tài trợ từ các tổ chức quốc tế

Đơn vị chủ quản của môn thể thao là các công ty, tổ chức nước ngoài. Các công ty, tổ chức này chịu trách nhiệm hoàn toàn trong mọi vấn đề về phương thức điều hành, quản lý, nhân sự, tài chính, trang thiết bị tập luyện... Bên cạnh đó, các công ty này còn đảm nhiệm cả việc tìm kiếm địa điểm thích hợp cho việc xây dựng và phát triển thương hiệu thể thao, theo đúng xu hướng và nhu cầu phát triển của khu vực đấy. Ví dụ cho các thương hiệu thể thao nhà nghề đã xây dựng thành công hình ảnh và thương hiệu tại khu vực Châu Á có thể kể đến gồm: LPGA (Hoa Kỳ) và F1 (Anh).

🚩 Được quản lý với các Liên đoàn, Hiệp hội, CLB trong nước, tuy nhiên các quy định, chế tài, chiến lược... lại do các tổ chức thể thao quốc tế ban hành

Một số các môn thể thao được phát triển theo định hướng thể thao nhà nghề tại khu vực Châu Á đang áp dụng phương thức quản lý và điều hành trên gồm: Bóng chày, Bóng rổ, Cricket, Bóng đá. Các môn thể thao trên được quản lý bởi các Liên đoàn, Hiệp hội, CLB thể thao trong nước, tuy nhiên các quy định, chính sách và chế tài... đều do các tổ chức thể thao quốc tế ban hành.

🚩 Điều hành và quản lý bởi chính các tổ chức trong nước

Ví dụ cho phương thức quản lý và điều hành trên gồm: Taekwondo nhà nghề của Hàn Quốc, Sumo nhà nghề của Nhật Bản, Quyền Anh nhà nghề của Thái Lan. Các Liên đoàn

và Hiệp hội điều hành các môn thể thao trên đều do các tổ chức trong nước trực tiếp quản lý.

4. Những vấn đề cần phải giải quyết khi phát triển thể thao nhà nghề tại Châu Á

Song hành với việc phát triển thể thao nhà nghề một cách rộng khắp trên toàn thế giới, các vấn đề nảy sinh trong quá trình này cũng là một trong những vấn đề cần phải đặt lên hàng đầu và giải quyết một cách triệt để.

Truyền thông

Thể thao nhà nghề sẽ không thể phát triển và lớn mạnh nhanh chóng nếu không có sự tham gia tích cực của các công ty, các nhà tài trợ truyền thông. Tuy nhiên, truyền thông cũng thỉnh thoảng gây ra những phản ứng tiêu cực tới sự phát triển của thể thao nhà nghề. Có thể lấy ví dụ như sau: một hãng truyền thông bị thua lỗ nhiều sau mùa giải phát sóng hoặc gặp nhiều trục trặc trong quá trình phát sóng một môn thể thao nhà nghề, hãng truyền thông quyết định ngừng phát sóng các trận thi đấu trong mùa giải. Hành động này dẫn tới hệ lụy là môn thể thao đó sẽ giảm bớt sự thu hút và chú ý của cộng đồng.

Giá trị xã hội

Nhìn chung, theo nghiên cứu của các nhà chuyên môn, thể thao thường phát triển mạnh mẽ ở khu vực các nước phương Tây hơn ở các nước phương Đông. Chính vì vậy, tại khu vực Châu Á, tầm ảnh hưởng của các môn thể thao tới người dân không lớn như ở khu vực Châu Âu. Do đó, để thúc đẩy sự phát triển của một môn thể thao theo chiều hướng nhà nghề tại bất kỳ một quốc gia Châu Á, các tổ chức, các Liên đoàn, Hiệp hội cần phải nghiên cứu cẩn thận, có sự đầu tư cả về thời gian và tiền bạc.

Mâu thuẫn giữa chủ sở hữu của CLB và VĐV

Mâu thuẫn giữa VĐV và ông chủ CLB có thể xảy ra theo 2 chiều hướng

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

- Bãi công/ Đình công/ Không hợp tác trong thi đấu: Các VĐV không thỏa mãn với mức lương được ông chủ CLB trả. Họ quyết định thể hiện sự bất bình của mình bằng việc không tham gia thi đấu, hoặc thi đấu với một thái độ không hợp tác.
- Gây áp lực: Các ông chủ CLB không đồng ý với những đề án tăng lương của các VĐV. Thay vì cùng ngồi với nhau để thảo luận về vấn đề này, một số ông chủ quyết định “treo giò” các VĐV hoặc không đưa CLB đi thi đấu tại các giải nhà nghề quan trọng nữa.

🚩 Hối lộ

Đây là một vấn nạn đang diễn ra tại một số giải đấu thể thao nhà nghề, với sự tham gia của các cá nhân, từ CĐV, VĐV, HLV... cho đến quan chức thể thao. Hành động này được giải thích bằng nhiều lý do, trong đó những lý do có liên quan đến kinh tế thường được nhắc đến nhiều nhất.

🚩 Bạo lực trong và ngoài thi đấu

Những hành động, lời nói, cử chỉ không đúng đắn giữa các VĐV với VĐV, VĐV với trọng tài, VĐV với CĐV... là nguyên nhân thường dẫn đến cuộc ẩu đả trong và ngoài thi đấu.

🚩 Tư duy quản lý

Những ông chủ các CLB, đội tuyển thể thao nhà nghề thường có suy nghĩ rằng việc đầu tư cho sự phát triển của CLB, của đội tuyển thường mang tính một chiều, chỉ có chi mà không có thu, và khoản tiền phải trả thường là rất lớn (chi phí marketing, chi phí đào tạo nhân sự, chi phí quản lý, chi phí hành chính và nhiều chi phí khác).

Tuy nhiên, nhận thức này lại không thực sự chính xác. Với việc phát triển thành công hình ảnh một CLB, một môn thể thao hoặc một cá nhân VĐV dưới hình thức thể thao nhà nghề, thì khoản lợi nhuận mang về từ các dịch vụ đi kèm có đủ sức để chi trả cho những chi phí mà các ông chủ phải bỏ ra lúc ban đầu.

📌 Hình ảnh của VĐV trước công chúng

Với sự xuất hiện liên tục trên các phương tiện thông tin đại chúng, các VĐV, cầu thủ nhà nghề thường được xem là những siêu sao, những minh tinh nổi tiếng trong cộng đồng. Và ở một số những khía cạnh hoặc phạm trù nào đó, những cầu thủ, VĐV trên sẽ gây được tầm ảnh hưởng không nhỏ tới xu hướng phát triển chung hoặc tạo ra những trào lưu mới. Tuy nhiên, ở trong trường hợp xấu nhất, nếu như các VĐV, cầu thủ nổi tiếng trên lại có những hành động, việc làm trái với “thuần phong mỹ tục”... thì tầm ảnh hưởng và sức lan tỏa của những hành động tiêu cực đó trong xã hội cũng diễn ra hết sức nhanh chóng.

📌 Sự “chảy máu chất xám” các cầu thủ tiềm năng

Các cầu thủ, VĐV nhà nghề thường trải qua quá trình tuyển chọn và huấn luyện dưới sự đầu tư cơ bản ban đầu của nhà nước. Tuy nhiên, sau khi đã đạt đến một trình độ thi đấu thể thao nhà nghề đỉnh cao, các VĐV, cầu thủ thường có xu hướng chuyển sang thi đấu cho các đội tuyển, hoặc các nước có nền thể thao nhà nghề phát triển mạnh hơn đội tuyển, hoặc quốc gia địa phương mình. Chính điều này dẫn đến việc “chảy máu chất xám” các cầu thủ tiềm năng, khiến cho nền thể thao nhà nghề của quốc gia gặp nhiều ảnh hưởng tiêu cực.

📌 Quy mô thị trường

Trong thể thao nhà nghề, phương thức mang lại khoản lợi nhuận lớn cho các ông chủ CLB là “bán bản quyền thương hiệu”, tuy nhiên, việc lựa chọn thị trường để bán bản quyền cũng là một vấn đề hết sức khó khăn. Nếu lựa chọn thị trường sai hay xu hướng phát triển của thị trường đối với môn thể thao đó chưa thực sự lớn, thì cho dù có được đầu tư nhiều tiền đi chăng nữa, lỡ là điều không thể tránh khỏi. Không những thế, đầu tư nhằm đối tượng, nhằm lĩnh vực cũng khiến hình ảnh thương hiệu bị giảm sút đi đáng kể ngay tại quốc gia mà thương hiệu đó ra đời.

✚ *Gánh nặng về tài chính*

Một vài vấn đề về tài chính có thể sẽ gây nên những ảnh hưởng bất lợi tới quá trình phát triển và xây dựng nền thể thao nhà nghề của bất kỳ một quốc gia, gồm: khủng hoảng kinh tế, chi phí cao, số lượng người theo dõi không đủ để duy trì một số các hoạt động cơ bản của Hiệp hội, Liên đoàn, CLB.

5. Kết luận

Mặc dù thể thao nhà nghề có thể mang về nhiều lợi nhuận trong cả kinh tế lẫn xã hội, tuy nhiên các nhà nghiên cứu đã kết luận rằng sự phát triển của thể thao nhà nghề tại Châu Á sẽ không thể nào gặp được nhiều thuận lợi như tại Châu Âu. Bên cạnh đó, thể thao nhà nghề Châu Á còn vướng phải rất nhiều những khó khăn và rắc rối như yếu tố chính trị, xã hội, chính sách đầu tư, thị trường...

Bên cạnh đó, có một loạt các vấn đề cũng khiến các nhà quản lý phải hết sức lưu tâm trong quá trình phát triển thể thao nhà nghề như ảnh hưởng của truyền thông, giá trị cộng đồng và những đóng góp cho xã hội của môn thể thao, mâu thuẫn giữa ông chủ CLB và VĐV, hối lộ, bạo lực thể thao, gánh nặng tài chính... Mỗi vấn đề trên lại dẫn tới nhiều hệ lụy khác nhau, yêu cầu phải có sự nghiên cứu và tìm hiểu kỹ lưỡng.

Xu hướng phát triển thể thao nhà nghề tại Châu Á hiện đang trong giai đoạn hình thành và lớn mạnh. Để so sánh với nền thể thao nhà nghề đã xuất hiện tại khu vực các nước phương tây thì còn gặp phải nhiều khó khăn và vướng mắc.

Vậy nên, để phát triển thể thao nhà nghề một cách rộng khắp và có bài bản, có rất nhiều vấn đề các nhà quản lý thể thao tại Châu Á phải cân nhắc, lựa chọn và học tập từ những bài học đã được tích lũy trên thế giới.

6. Đề xuất

Những yếu tố quan trọng trong quá trình phát triển thể thao nhà nghề

○ *Kinh tế:*

- Nhận biết được nhu cầu và xu hướng phát triển của một số môn thể thao nhà nghề, để từ đó có những hướng phát triển hợp lý trong các vấn đề như: tài trợ, vé, kênh truyền thông hiệu quả, người xem...
- Đi sâu phân tích, tìm hiểu kỹ hoàn cảnh, nắm rõ điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội cũng như thách thức... để từ đó đưa ra được những giải pháp, phương thức giải quyết hợp lý.

○ *Xã hội:*

- Nhận định rõ các giá trị xã hội
- Có nghiên cứu kỹ lưỡng về xã hội học (xu hướng phát triển ưa chuộng, xu hướng tập luyện...), nhân chủng học (độ tuổi người dân, giới tính...)

- *Tự nhiên:* Bảo vệ môi trường hiện đang là một trong những vấn đề luôn được đặt lên hàng đầu trong mọi hoạt động của cuộc sống. Và phát triển thể thao nhà nghề đồng hành cùng với bảo vệ môi trường là một sự thật hết sức hiển nhiên. Việc tổ chức các giải đấu, các sự kiện thể thao quan trọng, chuyển nhượng bán quyền thể thao nhà nghề tới một quốc gia khác... mà không để lại những tác động có hại tới thiên nhiên, cảnh quan, môi trường đang là điều mà các nhà tổ chức, các nhà quản lý, các chuyên gia trong lĩnh vực thể thao và môi trường luôn hướng đến.

Hỗ trợ cuộc sống các cầu thủ, VĐV

Có thể cuộc sống của các VĐV nhà nghề thường không gặp nhiều khó khăn do họ khá tự chủ trong vấn đề tài chính. Tuy nhiên các nhà quản lý cũng cần phải lưu tâm đến việc giáo dục cầu thủ, VĐV và hỗ trợ cuộc sống của họ với tầm nhìn dài hạn. Sau một khoảng thời gian dài thi đấu và cống hiến cho sự phát triển của một môn thể thao xác định, các VĐV có thể chuyển hướng nghề nghiệp hoặc tiếp tục cống hiến cho môn thể thao yêu thích trên

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

cương vị chuyên gia, HLV, mà không phải chịu quá nhiều áp lực từ các yếu tố xung quanh.

🚩 Sự ủng hộ của khán giả, người hâm mộ

Nếu như người hâm mộ không cảm thấy hứng thú đối với các trận đấu, các trận tranh tài của VĐV hay sự phát triển, lớn mạnh của môn thể thao nhà nghề, thì càng ngày, sự lưu tâm của cộng đồng tới môn thể thao đó sẽ giảm bớt. Chính vì vậy, bên cạnh việc phát triển các môn thể thao nhà nghề trong các vấn đề như quản lý, nhân sự... thì các nhà quản lý thể thao nhà nghề còn phải tìm được phương thức lôi kéo và thu hút được người hâm mộ càng nhiều càng tốt. Có nhiều người chú ý đến thể thao nhà nghề, không chỉ môn thể thao đấy phát triển, mà nhiều lĩnh vực khác trong nền công nghiệp thể thao cũng được phát triển tương ứng.

🚩 Sự quan tâm và đầu tư của Chính phủ

Do thể thao nhà nghề có thể tạo được tầm ảnh hưởng rất lớn đến xã hội, nên các nhà nghiên cứu, các nhà chuyên môn thường coi thể thao nhà nghề như một “mặt hàng công cộng”. Để phát triển thể thao nhà nghề tại một quốc gia, cần có sự đầu tư và xây dựng các chiến lược phát triển hết sức rõ ràng từ phía chính phủ. Một số các chiến lược đã từng được các quốc gia áp dụng thành công gồm: sử dụng khoản thuế hàng năm trong công tác nâng cấp, sửa chữa hệ thống trang thiết bị cơ sở hạ tầng, cơ sở trang thiết bị luyện tập để có cơ hội giành quyền tổ chức các giải thể thao nhà nghề nổi tiếng; giảm tiền vé vào cổng của người dân để thu hút hơn sự chú ý của cộng đồng; phát triển hệ thống văn bản quy định và hệ thống luật điều hành rõ ràng nhằm giảm bớt các vấn đề liên quan đến bạo lực, bán độ, cá độ...

🚩 Hệ thống hóa các yếu tố hình thành và phát triển thể thao nhà nghề

Để giảm thiểu chi phí trong một số các hoạt động ban đầu và tăng doanh thu hoạt động, các nhà quản lý của các CLB thể thao nhà nghề, Hiệp hội thể thao nhà nghề cần phải xem xét các mối quan hệ, hợp tác với các tổ chức trong nền công nghiệp thể thao và các ngành

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

nghề có liên quan, như trang thiết bị, dụng cụ luyện tập, nhân sự, truyền thông, tiếp thị, kỹ thuật. Trong đó, có một ngành mới đang phát triển đồng hành cùng với thể thao nhà nghề là ngành du lịch thể thao – kết hợp du lịch với việc tham gia các môn thể thao giải trí, các môn thể thao mạo hiểm, hoặc tham quan các địa điểm thể thao nổi tiếng.

Phuong Ngọc biên dịch (theo Asian future for professional sports)

Rào cản, khó khăn và những cơ hội trong quá trình phát triển thể thao nhà nghề tại Ấn Độ

Ấn Độ là một quốc gia có bề dày lịch sử phát triển và thành tích xuất sắc trong thể thao. Theo số liệu thống kê năm 2011, thì có khoảng 37,5% dân số thường xuyên luyện tập và tham gia vào các hoạt động mang tính thể thao. Mục đích tham gia vào các hoạt động thể thao này của cộng đồng vô cùng đa dạng, trong đó chỉ có 1% tham gia với mục đích thi đấu, luyện tập các môn thể thao dưới hình thức chuyên nghiệp hoặc nhà nghề, số còn lại thường tham gia với mục đích như giải trí, giữ gìn sức khỏe, hồi phục chức năng, thư giãn...

Có thể nói, trong hành trình xuất hiện tại các đấu trường thể thao quốc tế trước kia, Ấn Độ không phải là một cái tên quá xuất sắc. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, thành tích của thể thao Ấn Độ đã dần trở nên ấn tượng hơn. Và đặc biệt, đã có sự manh nha phát triển một số các môn thể thao theo hình thức nhà nghề. Điển hình có thể kể đến như: Cricket, Đua ô-tô công thức 1, Golf, Quần vợt, Bóng đá, Bóng rổ...

Tại thời điểm này, nền thể thao nhà nghề Ấn Độ đang phải đối mặt với một số các rào cản tương đối khó khăn trong quá trình phát triển. Đó là:

- ✚ **Chính sách phát triển của Chính phủ:** Chính sách phát triển thể thao nhà nghề của Ấn Độ cho đến nay vẫn chưa thực sự hoàn thiện, nhất là trong lĩnh vực phát triển hệ thống trang thiết bị cơ sở hạ tầng, cơ sở luyện tập. Điều này phần nào làm giảm đi sự quan tâm của cộng đồng đến sự phát triển của thể thao quốc gia cũng như người dân sẽ không thực sự hứng thú trong việc luyện tập các môn thể thao.
- ✚ **Ảnh hưởng từ phía các Liên đoàn, Hiệp hội:** Dưới sự quản lý và lãnh đạo của các Liên đoàn và Hiệp hội, thể thao Ấn Độ đang hướng dần đến phát triển thể thao thành tích cao, thể thao quần chúng, chứ chưa quan tâm đến thể thao nhà nghề, thể thao giải trí.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

- ✚ **Thiếu đồng bộ trong phát triển cơ sở hạ tầng, cơ sở trang thiết bị luyện tập:** Thiếu đồng bộ trong phát triển cơ sở hạ tầng, cơ sở trang thiết bị luyện tập yếu kém cũng là những yếu tố khiến thể thao nhà nghề chậm phát triển.
- ✚ **Nhu cầu huấn luyện và đào tạo dưới hình thức nhà nghề:** Khả năng huấn luyện, đào tạo VĐV, kiến thức trong các lĩnh vực như khoa học thể thao, quản lý thể thao, cơ sở hạ tầng thể thao, giáo dục thể thao và nhiều những lĩnh vực có liên quan hiện chưa được đầu tư thích đáng, đôi chỗ còn nhiều thiếu sót. Chính những điều trên cũng làm ảnh hưởng đến sự phát triển của thể thao nhà nghề tại Ấn Độ.
- ✚ **Khoa học ứng dụng trong việc nâng cao thành tích VĐV:** Các ứng dụng trong khoa học và nghiên cứu hiện vẫn chưa áp dụng triệt để trong việc phát triển kỹ năng và chất lượng VĐV thi đấu trong các môn thể thao nhà nghề.

Tuy nhiên, có một số những hướng phát triển tích cực khiến Ấn Độ hy vọng rằng nền thể thao nhà nghề Ấn Độ sẽ tạo được những bước đột phá ấn tượng trong tương lai.

- ✚ **Nền kinh tế phát triển mạnh mẽ:** Nền kinh tế Ấn Độ được xem như là một trong những nền kinh tế quan trọng, và dẫn đầu tăng trưởng trong khu vực châu Á. Sự phát triển mạnh mẽ trong kinh tế được xem như là “đòn bẩy”, là động lực giúp nền thể thao Ấn Độ nói chung và nền thể thao nhà nghề Ấn Độ nói riêng sẽ có những chuyển biến ấn tượng.
- ✚ **Ấn Độ là một quốc gia có dân số trẻ.** Các nhà nghiên cứu cho rằng, với việc có một lực lượng đông đảo dân số trẻ, nhu cầu luyện tập thể thao trong thập niên sắp tới của Ấn Độ sẽ rất lớn. Điều này sẽ giúp cho nền công nghiệp thể thao của Ấn Độ và các loại hình phát triển thể thao Ấn Độ lớn mạnh trong tương lai.
- ✚ **Thể thao Ấn Độ những năm trước được biết đến với 2 vấn đề gồm:** thiếu sự hướng dẫn, quản lý, đầu tư của nhà nước và thiếu nguồn nhân sự có trình độ đào tạo tại các Liên đoàn, Hiệp hội. Thế nhưng, trong những năm gần đây, thể thao Ấn Độ đã thu hút được một lượng lớn sự đầu tư từ các tổ chức cá nhân, các công ty tư. Với sự đầu tư từ 2 nguồn tài chính mới này, thể thao Ấn Độ nói chung và thể thao nhà nghề Ấn Độ nói riêng được xem như có thêm nhiều cơ hội phát triển và lớn mạnh.
- ✚ **Sự ra đời và phát triển của Giải Cricket Ngoại hạng Ấn Độ.**

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

- ✚ Cricket hiện đang là một trong những môn thể thao được yêu thích và thường xuyên luyện tập tại Ấn Độ. Môn thể thao này còn đang được xem như môn thể thao quốc gia của đất nước Ấn Độ, với khoản doanh thu chiếm khoảng 80 – 90% tổng doanh thu trong nền công nghiệp thể thao quốc gia. Cricket được một công ty tư nhân đầu tư và phát triển tại Ấn Độ vào thập niên trước, với mục tiêu phát triển môn thể thao này trở thành môn thể thao hàng đầu của Ấn Độ, kế cận ngay sau môn Bóng đá. Tuy nhiên, họ không thể ngờ rằng Cricket ngày càng phát triển và đã vượt mức tầm ảnh hưởng của Bóng đá tới cộng đồng người dân.
- ✚ Hệ thống chính trị chòng chéo, phức tạp, kết hợp với việc thiếu số liệu thống kê tổng hợp về thể thao sẽ gây những ảnh hưởng tiêu cực tới sự phát triển của nền thể thao nhà nghề Ấn Độ. Tuy nhiên, do tồn tại những thiếu sót trên, nên các phương thức quản lý hiện đại và những báo cáo kiểm tra cập nhật sẽ là một trong những cơ hội giúp phát triển nền công nghiệp thể thao trong tương lai.
- ✚ Giáo dục thể chất là môn học bắt buộc trong hệ thống giáo dục của Ấn Độ. Và đây chính là cơ hội giúp các nhà quản lý, các HLV trong tương lai phát hiện các nhân tố mới.

Tuệ Minh biên dịch (theo Barriers and growth in professional sports in India)

So sánh hình thái phát triển thể thao nhà nghề và thành tích thể thao đạt được tại các giải quốc tế giữa 2 quốc gia Trung Quốc và Tây Ban Nha

TVH Olympic Bắc Kinh 2008, Trung Quốc đứng đầu bảng tổng sắp huy chương với 51 HCV trong tổng số 100 huy chương giành được, vượt trên cả thành tích của Hoa Kỳ và Nga – 2 cường quốc lớn về thể thao. Tuy nhiên, số lượng HCV mà Trung Quốc giành được tại TVH cũng chưa thể nói lên được rằng “Trung Quốc là một đất nước đứng đầu về phát triển thể thao nhà nghề trên thế giới”. Có thể lấy dẫn chứng cụ thể là các môn thể thao Trung Quốc giành huy chương thường hướng về những môn thể thao Olympic. Trong khi đó, các môn thể thao nhà nghề mới như: Bóng đá, Bóng rổ, Quần vợt, Đua ô-tô công thức 1... chưa thực sự giành được những thành tích nổi bật trên thế giới. Bài viết dưới đây xin được đề cập về hình thái phát triển thể thao của 2 quốc gia là Trung Quốc và Tây Ban Nha, để từ đó rút ra những kết luận về sự ảnh hưởng của hình thái phát triển đến thành tích thi đấu.

Dưới đây là bảng so sánh thành tích giữa Trung Quốc và Tây Ban Nha tại Thế vận hội Olympic Bắc Kinh 2008

	Trung Quốc	Tây Ban Nha
Số HCV	51 - Đứng thứ nhất về số lượng HCV	5 - Đứng thứ 15 về số lượng HCV
Số lượng huy chương	100 - Đứng thứ hai về tổng số huy chương giành được tại TVH	18 - Đứng thứ 13 về tổng số huy chương giành được tại TVH
Số lượng các môn giành huy chương	26	11

Nếu để ý kỹ hơn về số lượng các môn giành huy chương vàng của Trung Quốc, hầu hết các huy chương đều thuộc về các môn như Thể dục dụng cụ, Cử tạ, Lặn, Bắn súng và

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Bóng bàn. Trong khi đó, môn sở trường giành huy chương của Tây Ban Nha lại thường là các môn như Đua Xe đạp, Quần vợt, Bóng rổ...

Trung Quốc	HCV đạt được	Tổng số huy chương đạt được	Tây Ban Nha	HCV đạt được	Tổng số huy chương đạt được
Thể dục dụng cụ	9	14	Đua Xe đạp	2	4
Cử tạ	8	9	Canoeing	1	3
Lặn	7	11	Quần vợt	1	2
Bắn súng	5	8	Đua thuyền buồm	1	2
Bóng bàn	4	8	Bóng rổ nam	Không có HCV, giành 1 HCB	1
Judo	3	4	Bóng ném nam	1 HCB	1
Cầu lông	3	8	Khúc côn cầu nam	1 HCB	1

Thể thao nhà nghề và thành tích của Trung Quốc, Tây Ban Nha

Dựa theo khái niệm của các nhà nghiên cứu, thể thao nhà nghề được định nghĩa dựa trên số lượng người hâm mộ, số lượng người chơi, tổng doanh thu hàng năm và mức độ ảnh hưởng trên quy mô toàn cầu. Chính vì nhận định như trên, nên số lượng các môn thể thao nhà nghề đang được thịnh hành trên thế giới gồm: Bóng đá, Quần vợt, Bóng rổ, Đua xe công thức 1.

Trong những năm trở lại đây, Tây Ban Nha là một trong những quốc gia giành được ngôi vị quán quân tại nhiều Giải Vô địch của các môn thể thao nhà nghề được kể tên ở trên.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Dưới đây là bảng tổng hợp một số những thành tích của Tây Ban Nha trong các giải đấu thể thao nhà nghề thế giới, dựa trên số liệu được tổng hợp từ các Liên đoàn, Hiệp hội.

	Thành tích	Cá nhân/ Đội tuyển giành thành tích	Năm
Bóng đá nam	Vô địch World Cup	Tuyển Tây Ban Nha	2010
	Vô địch EURO 2008	Tuyển Tây Ban Nha	2008
	Vô địch Cúp các CLB Châu Âu	Tuyển FC Barcelona	2009, 2011
Bóng rổ nam	Vô địch Bóng rổ Châu Âu	Tuyển Tây Ban Nha	2009, 2011
	Vô địch Giải Bóng rổ nhà nghề thế giới	Tuyển Tây Ban Nha	2006
	Vô địch Cúp ULEB các CLB Châu Âu	Barcelona Basquet	2010
Quần vợt nam	Vô địch Davis Cup	Tuyển Tây Ban Nha	2004, 2008, 2009, 2011
	Vô địch Roland-Garros	Rafael Nadal	2005-2008, 2010-2011
	Vô địch Cúp Quần vợt Mỹ mở rộng	Rafael Nadal	2010
	Vô địch Cúp Wimbledon	Rafael Nadal	2010
	Vô địch Cúp Quần vợt Australia mở rộng	Rafael Nadal	2009
Quần vợt nữ	Vô địch Fed Cup	Tuyển Tây Ban Nha	1993-1995, 1998
	Vô địch Wimbledon	Conchita Martinez	1994
Đua xe ô-tô công thức 1	Vô địch Giải Tay đua thế giới	Fernando Alonso	2005, 2006

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Bên cạnh đấy, Tây Ban Nha còn được biết đến bởi sự thành công và nổi tiếng của 2 CLB Bóng đá nổi tiếng là Real Madrid và FC Barcelona. Đây là CLB Bóng đá nổi tiếng trên thế giới, có số lượng người hâm mộ, CĐV lên tới hàng tỷ người, giành nhiều thành tích cao tại các Giải Vô địch Bóng đá nổi tiếng, không chỉ trong nước mà quốc tế. Nền Bóng rổ Tây Ban Nha còn nổi tiếng với hình ảnh của VĐV Paul Gasol – một trong những nhà vô địch NBA. Hay Quần vợt còn có 10 gương mặt xuất sắc đứng trong top 50 VĐV Quần vợt giành thành tích cao trên thế giới.

Trong khi đấy, Trung Quốc lại không thực sự giành những thành tích cao tại các môn thể thao trên, ngoại trừ VĐV Quần vợt Lina – giành chiến thắng tại Giải Vô địch Quần vợt Pháp mở rộng, và VĐV Bóng rổ Yao Ming – hiện đang thi đấu cho 1 CLB Bóng rổ nhà nghề tại Hoa Kỳ.

Nguyên nhân

Bên cạnh những yếu tố khách quan có thể tác động đến thành tích thi đấu như chiều cao, cân nặng của VĐV tương ứng phù hợp với những môn thể thao thể mạnh, tồn tại một số những nguyên nhân chủ quan, những nguyên nhân mang tính chiến lược, cũng tạo nên sự khác biệt và làm ảnh hưởng đến xu hướng và hình thái phát triển thể thao tại 2 quốc gia Trung Quốc và Tây Ban Nha.

Mục tiêu

Ngay từ những năm 1970, kể từ khi Trung Quốc xây dựng mối quan hệ hợp tác, ngoại giao với các quốc gia trên thế giới, thể thao nói chung và môn Bóng bàn nói riêng là một trong những biện pháp ngoại giao khá thành công và hiệu quả. Tại thời điểm này, thành tích thể thao của Trung Quốc còn thua kém rất nhiều so với mặt bằng chung thành tích thể thao của các quốc gia trên thế giới. Vậy nên, mục tiêu giành huy chương, chức vô địch tại các Giải quốc tế lớn là động lực cao cả, thúc đẩy cho quá trình phát triển, lớn mạnh của tất cả các VĐV, quan chức trong ngành thể thao của Trung Quốc. Mục tiêu phát triển và hướng tới của thể thao Trung Quốc theo đúng tiêu chí của Olympic là “Nhanh hơn, Cao hơn, Mạnh

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

hơn”. Đây cũng chính là con đường phát triển cơ bản của thể thao chuyên nghiệp Trung Quốc cho đến ngày hôm nay.

Trong khi đấy, tại Tây Ban Nha, thể thao chuyên nghiệp lại được phát triển theo xu hướng cá nhân. Những người theo thể thao chuyên nghiệp coi đấy như một nghề cơ bản, là mục tiêu sống của họ, hướng dẫn thể thao chuyên nghiệp sang phương thức phát triển của thể thao nhà nghề. Bên cạnh đấy, Chính phủ Tây Ban Nha cũng không đặt quá nặng vấn đề về thành tích lên các VĐV như Chính phủ Trung Quốc, mặc dù mức độ quan tâm và khoản kinh phí đầu tư dành cho sự phát triển thể thao không hề nhỏ.

🏆 Thành công của cá nhân hay thành công của 1 tập thể?

Lý do khiến thể thao luôn thu hút được một lượng lớn người hâm mộ, CĐV là do thể thao luôn xuất hiện những người anh hùng, những cá nhân, đội tuyển xuất sắc. Đó có thể là một CLB liên tục gặt hái được những thành tích xuất sắc, một VĐV Quần vợt luôn giành thành tích cao tại các giải đấu quốc tế quan trọng, hay 1 VĐV Đua xe ô-tô công thức 1 sau một thời gian dài ngừng thi đấu, quay trở lại và giành chức vô địch ngay trong năm đấy.

Tuy nhiên, do có sự khác biệt nhiều về văn hóa, nên dường như các quốc gia phương Tây thường có xu hướng tôn trọng, hâm mộ và yêu thích thần tượng của họ nhiều hơn hẳn so với các quốc gia ở phương Đông. Các VĐV Trung Quốc, do được đào tạo và tuyển chọn ngay từ bé bằng nguồn kinh phí đào tạo của nhà nước chi trả, nên họ luôn tâm niệm trong đầu “thi đấu là để mang lại thành công, mang lại tự hào cho đất nước”. Trong khi đấy, tại các quốc gia phương Tây, các VĐV, cầu thủ thường theo đuổi chiến thắng với mục tiêu tạo dựng được vị thế trong lòng người hâm mộ. Có rất nhiều VĐV chuyên nghiệp, VĐV nhà nghề từ chối không thi đấu hay tập huấn cho đội tuyển quốc gia do họ không sắp xếp được thời gian, hoặc khoản lợi nhuận, khoản tiền thưởng mà họ giành được tại các giải đấu quốc tế nổi tiếng khác lớn hơn rất nhiều.

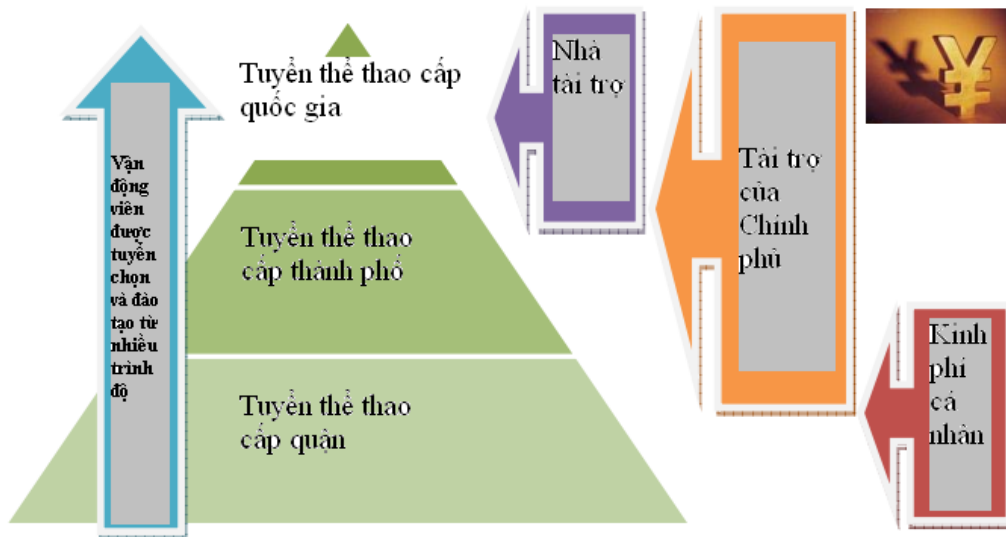
Mặc dù vậy, để cân bằng giữa “cái tôi” cá nhân và vị thế quốc gia trên đấu trường quốc tế, cũng có một số các VĐV nhà nghề, như Rafael Nadal, sẵn sàng thi đấu cho tuyển Tây Ban Nha tại Giải David Cup, và cùng với đội tuyển mang về thành công rực rỡ. Việc làm này

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

không những giúp anh xây dựng được hình ảnh đẹp trong lòng người hâm mộ, mà anh còn được nền thể thao Tây Ban Nha ghi nhận cho những đóng góp anh gặt hái về cho đất nước.

🏆 Dựa vào nhu cầu thị trường hay dựa vào chiến lược phát triển của Chính phủ

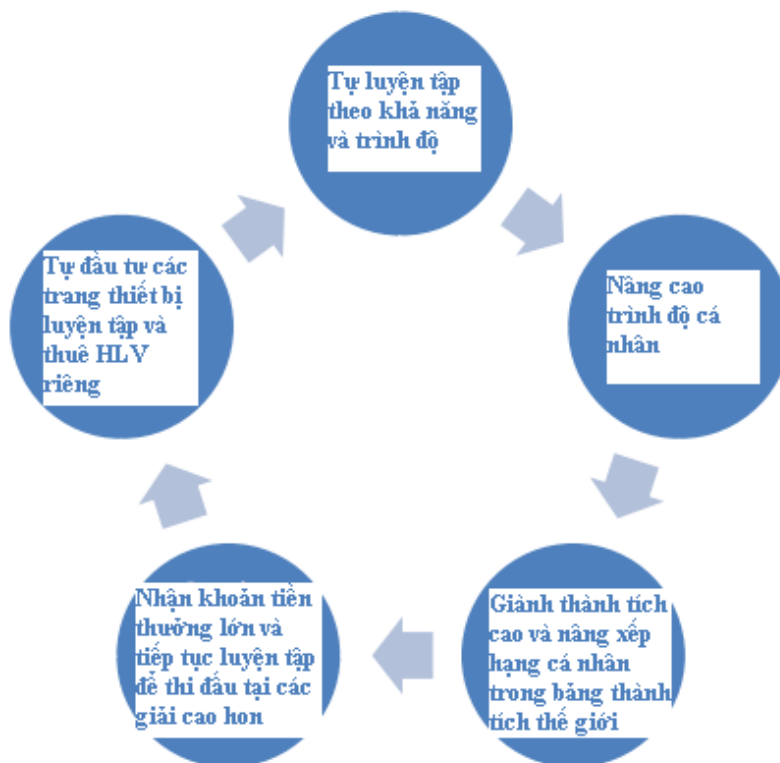
Từ hình vẽ dưới đây, ta có thể nhận thấy rằng đặc điểm của các VĐV giành thành tích xuất sắc hay HCV của thể thao Trung Quốc đều là những VĐV được tuyển chọn và đào tạo ở nhiều cấp độ, từ cấp quận, lên tới tỉnh và quốc gia.

Chính phủ đầu tư một khoản kinh phí lớn cho công tác tuyển chọn, huấn luyện và đào tạo VĐV, dành cho các cá nhân này những ưu tiên số một, từ chất lượng ăn uống, dịch vụ, cho đến các hoạt động tập huấn.

Tuy nhiên, tại Tây Ban Nha thì điều này lại hoàn toàn khác biệt. Chính phủ không tham gia quá sâu vào các hoạt động thể thao. Các VĐV, cầu thủ thường thực hiện các tập huấn tại các CLB riêng hoặc tự bỏ tiền thuê các HLV cao cấp. Sau đấy, các VĐV sẽ đi thi đấu tại các giải chuyên nghiệp, các giải nhà nghề, giành thành tích cao, nhận khoản thu nhập lớn, các hợp đồng quảng cáo khổng lồ... Một số cá nhân, sau khi đạt được những thành tích xuất sắc, giành được tiền thưởng có giá trị, sẽ thường sử dụng tiếp khoản tiền thưởng đấy phục vụ thêm cho các hoạt động phát triển và rèn luyện kỹ thuật của bản thân.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Những năm gần đây, đã có rất nhiều các bài tranh luận về việc “sự phát triển của thể thao chuyên nghiệp, thể thao nhà nghề phụ thuộc vào chiến lược đầu tư của Chính phủ hay nhu cầu đòi hỏi của thị trường”. Không thể phủ nhận tầm quan trọng của Chính phủ trong các vấn đề có liên quan đến kinh phí đầu tư về địa điểm, trang thiết bị, cơ sở hạ tầng...

Tuy nhiên, cách thức phát triển thể thao theo đòi hỏi của thị trường và thị hiếu của người hâm mộ cũng là một chiến lược phát triển thể thao hết sức đúng đắn.

Hiện nay, Trung Quốc cũng đang có một số các cá nhân chuyển dần sang hình thái thể thao nhà nghề, sau một khoảng thời gian nhận được sự đầu tư và tài trợ của nhà nước. Cho đến thời điểm này, hầu hết các VĐV Trung Quốc đó đều gặt hái được thành công và nhiều thành tích xuất sắc tại các giải nhà nghề quốc tế như VĐV Li Nan – chiến thắng tại Giải Quần vợt nhà nghề Pháp mở rộng, VĐV Ding Junhui – chiến thắng tại Giải Vô địch Snooker thế giới...

Thể thao Trung Quốc và những chuyển biến trong hình thái thể thao nhà nghề

Thể thao Trung Quốc phát triển mạnh ở các môn thể thao Olympic, nhưng không thực sự ấn tượng ở các môn thể thao nhà nghề. Trong khi đó, kể từ TVH Olympic Barcelona 1992, Tây Ban Nha đã dần dần xây dựng được vị thế là một trong những cường quốc phát triển thể thao nhà nghề trên thế giới.

Vậy nên, các nhà lãnh đạo Trung Quốc cũng hy vọng rằng TVH Olympic Bắc Kinh 2008 là một bước ngoặt, đánh dấu cho thời kỳ phát triển mới của thể thao nhà nghề tại quốc gia này.

Dưới đây là một số các phương án đã và đang được thể thao Trung Quốc thực hiện, với hy vọng trong tương lai không xa, Trung Quốc cũng sẽ trở thành một trong những quốc gia dẫn đầu về thể thao nhà nghề:

Sự ảnh hưởng của thể thao quần chúng

Trung Quốc là một quốc gia có dân số nhiều nhất trên thế giới, vậy nên nếu như có một môn thể thao nào đấy thu hút được sự chú ý của hầu hết người dân, thì việc phát triển môn thể thao đấy lên tầm thể thao nhà nghề là một điều không quá khó.

Một khi môn thể thao đấy đã phát triển mạnh mẽ, thì các cá nhân, các VĐV, các cầu thủ có thể nhận được nhiều tài trợ, nhiều cơ hội thi đấu tại các giải nhà nghề nổi tiếng...

Tác động của các Liên đoàn, Hiệp hội

Các Liên đoàn, Hiệp hội nên là người đứng ra tổ chức các giải đấu, từ mức độ phong trào đến mức độ chuyên nghiệp hơn, với mục tiêu đưa môn thể thao đến với cộng đồng một cách nhiều nhất có thể.

Các giải đấu này sẽ là dịp để phát hiện ra các tài năng, giúp các VĐV tăng cơ hội cọ xát, thu hút nhà tài trợ, hỗ trợ một khoản kinh phí cho các VĐV trong quá trình luyện tập và sinh hoạt, tạo cơ hội giúp VĐV làm quen với môi trường thi đấu mang tính nhà nghề...

✚ Xây dựng thương hiệu thể thao

Một hình ảnh, một thương hiệu thể thao đẹp sẽ có tác dụng rất lớn trong việc giúp các VĐV kiếm được những khoản lợi nhuận không nhỏ từ hoạt động quảng cáo, chương trình tài trợ. Có thể lấy ví dụ điển hình như các cầu thủ tuyển Bóng đá nam Trung Quốc và CLB Real Madrid. Trong khi các cầu thủ CLB Real Madrid ký kết được hàng trăm hợp đồng quảng cáo, kiếm được hàng trăm triệu đô thì các cầu thủ Trung Quốc chưa làm được việc này.

✚ Giải quyết triệt để các vấn đề tiêu cực trong thể thao

Các vấn nạn trong thể thao như: cá cược, chơi xấu, bán độ... luôn là những vấn đề nhức nhối mà các nhà quản lý trong thể thao mong nhanh chóng tìm được phương án giải quyết hiệu quả. Trung Quốc hiện nay cũng đang áp dụng các biện pháp giáo dục ngay từ trong tư duy của các VĐV, giúp họ nhận biết được mặt lợi mặt hại của những vấn nạn trên. Một môi trường thể thao lành mạnh sẽ là một môi trường tốt giúp phát triển thể thao nhà nghề.

Phuong Ngọc biên dịch (theo Professional sports development in China and Spain)

Thể thao nhà nghề Hoa Kỳ và những ảnh hưởng của kinh tế tới sự phát triển

Có thể khẳng định một điều rằng tất cả các nhà quản lý, các nhà lãnh đạo thể thao Hoa Kỳ đều tin tưởng rằng sự hồi phục của nền kinh tế Hoa Kỳ sẽ phần nào tạo ra được những ảnh hưởng tích cực tới sự phát triển của thể thao nhà nghề tại quốc gia này, đặc biệt là trong lĩnh vực lợi nhuận. Theo thống kê của Cục Nghiên cứu và Thống kê Kinh tế Hoa Kỳ, thì trong vòng 5 năm trở lại đây, doanh số của nền thể thao Hoa Kỳ đạt tới con số 10,5 nghìn tỷ đô-la, và số tiền người dân chi cho các hoạt động có liên quan đến thể thao nhà nghề năm sau luôn nhiều hơn năm trước. Bên cạnh đó, bản báo cáo thống kê cũng chỉ ra rằng doanh thu của nền công nghiệp thể thao Hoa Kỳ là sự tổng hợp của nhiều nguồn thu, bao gồm nguồn thu từ việc bán vé xem thi đấu, trang thiết bị, dụng cụ thể dục thể thao, cho đến các hoạt động thể thao giải trí trong nhà và ngoài trời khác. Trong năm 2009, tổng doanh thu là 410,6 tỷ đô-la, còn trong năm 2010 con số đã lên tới 414 tỷ đô-la.

Theo nhận định của các chuyên gia và nhà nghiên cứu, các môn thể thao bán vé luôn là một trong những nguồn thu mang về con số lợi nhuận khổng lồ cho nền công nghiệp thể thao Hoa Kỳ. Các môn thể thao bán vé đã có sự phục hồi rất ấn tượng, với khoản doanh thu cho việc bán vé luôn tăng trưởng nhanh chóng cho dù đất nước đang trong thời kỳ khủng hoảng kinh tế đi chăng nữa.

Bên cạnh đấy, việc chuyển nhượng thương hiệu thể thao, hay còn được biết đến với đánh giá “sự chuyển biến mang tính tích cực của chu kỳ phát triển doanh nghiệp” cũng được các doanh nghiệp thể thao, các tổ chức thể thao áp dụng triệt để. Chính điều này đã giúp cho sự phát triển của thể thao nhà nghề Hoa Kỳ luôn giữ vững vị thế dẫn đầu trong nền công nghiệp thể thao quốc gia.

Dưới đây là bảng tỷ lệ phần trăm doanh thu từ việc bán vé mang lại so với tổng thu nhập hàng năm của 4 Liên đoàn thể thao nhà nghề Hoa Kỳ là NFL (Liên đoàn Bóng bầu dục quốc gia), MLB (Liên đoàn Bóng chày nhà nghề quốc gia), NBA (Liên đoàn Bóng rổ nhà

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

nghề Hoa Kỳ), và NHL (Liên đoàn Khúc côn cầu nhà nghề quốc gia) trong 5 năm, từ 2006 đến 2010.

	2006	2007	2008	2009	2010
NFL	16,9%	16,6%	16,7%	16%	16,6%
MLB	34,6%	34,5%	36,5%	35,7%	35,2%
NBA	30,4%	30,3%	28,8%	28,4%	27,1%
NHL	40,2%	42,3%	38,7%	39,5%	39,6%

Chuyển nhượng thương hiệu cũng là một trong những phương thức giúp các Liên đoàn, Hiệp hội thể thao nhà nghề Hoa Kỳ vượt qua phần nào những khó khăn do cơn khủng hoảng trong nước mang lại. Liên đoàn Bóng bầu dục quốc gia (NFL) và Liên đoàn Bóng rổ nhà nghề Hoa Kỳ (NBA) là 2 Liên đoàn được xem là có xu hướng phát triển tương đối giảm so với các Liên đoàn nhà nghề khác, do môn Bóng bầu dục không phải là một môn thể thao phổ biến trên thế giới.

Tuy nhiên khoản doanh thu từ nguồn “chuyển nhượng thương hiệu” của NFL cũng khiến cho các Liên đoàn thể thao nhà nghề khác phải ngưỡng mộ. Các khoản doanh thu chính do NFL thu được bên cạnh việc chuyển nhượng bản quyền, còn có khoản lợi nhuận đến từ việc cho thuê trang thiết bị, địa điểm luyện tập, sân vận động, bản quyền truyền hình... Con số ước tính của NFL hàng năm trong việc bán bản quyền truyền hình vào khoảng 3 tỷ đô-la Mỹ, của MLB vào khoảng 258 triệu đô-la Mỹ, của NBA vào khoảng 162 triệu đô-la Mỹ và NHL là hơn 80 triệu đô-la Mỹ.

Bên cạnh đó, thể thao nhà nghề Hoa Kỳ còn có mối gắn kết khá chặt chẽ với hệ thống truyền thông, truyền hình và mạng Internet trong quá trình phát triển và lớn mạnh. Các CLB, các Liên đoàn, Hiệp hội thể thao nhà nghề luôn được giới truyền thông theo dõi từng hoạt động, từng sự phát triển một cách liên tục. Với mục tiêu đưa tới cho công chúng trên thế giới những thông tin nhanh chóng nhất, chính xác nhất. Các VĐV, cầu thủ cũng có thêm được một kênh thông tin để có thể chia sẻ, giao lưu với người hâm mộ, đó là mạng Internet, các trang mạng xã hội như Facebook, Twitter... Việc đăng tải các thông tin một

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

cách công khai có chọn lọc trên Internet, giúp cho VĐV, cầu thủ có mối quan hệ ngày càng gần gũi và thân thiện hơn với người hâm mộ.

Thành tích thể thao xuất sắc sau một mùa giải còn là cách thức giúp thu hút CĐV, người hâm mộ vào sự phát triển của CLB, của môn thể thao nhà nghề. Có thể lấy ví dụ như NFL, sau thành tích xuất sắc – giành ngôi quán quân 2 mùa giải liên tiếp, vị thế của Liên đoàn đã in sâu trong lòng người hâm mộ.

Tuyết Nhung biên dịch (theo United States professional sports and the Economy)

B. THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Một số khái niệm cơ bản về thể thao chuyên nghiệp

Theo Coakley (1998), thể thao chuyên nghiệp được xem là hình thái thể thao thể hiện rõ ràng nhất tiềm lực cũng như trình độ phát triển thể thao của một quốc gia. Thể thao chuyên nghiệp được tổ chức và quản lý dưới sự tổ chức và chỉ đạo của các tổ chức nhà nước. Thể thao chuyên nghiệp càng phát triển, thì vị thế của quốc gia đứng tại các giải quốc tế sẽ được nâng cao hơn.

Còn theo nghiên cứu và tìm hiểu của Consineau (1998), thể thao chuyên nghiệp thường được tập trung vào một số những môn thể thao thể mạnh, những môn thể thao thường xuyên đạt thành tích cao, được quản lý và lên kế hoạch tập luyện dựa trên các lịch tập huấn, thi đấu các giải quốc gia và quốc tế, với sự trang bị đầy đủ trang thiết bị, cơ sở vật chất... Bên cạnh đó, thể thao chuyên nghiệp còn nhận được sự hỗ trợ của Chính phủ trong các hoạt động về đào tạo, huấn luyện... với sự tham gia của các cá nhân, HLV, chuyên gia có trình độ cao. Thể thao chuyên nghiệp còn được xem là hình thái thể thao mang tính chọn lọc, không kêu gọi sự tham gia đông đảo như thể thao quần chúng.

Và theo nghiên cứu do Trenberth và Collins (1999) kết luận, thành công tại các giải thi đấu quốc tế sẽ khuyến khích các VĐV ngày càng hứng thú tham gia tranh tài, đại diện cho quốc gia mình ở một sự kiện quan trọng nào đấy. Đồng thời danh tiếng của họ sẽ có cơ hội được phát triển và biết đến một cách rộng rãi, giúp cho việc thi đấu cá nhân tại các giải khác để giành tiền thưởng hoặc danh hiệu.

Phuong Ngọc tổng hợp và biên dịch (theo European Journal of Social Science)

Mô hình quản lý Trọng tài Bóng đá chuyên nghiệp tại Thái Lan

Mục đích của việc nghiên cứu phát triển mô hình Trọng tài Bóng đá chuyên nghiệp của Thái Lan là:

- ✚ nghiên cứu nguồn nhân lực thường xuyên cho việc phát triển bóng đá chuyên nghiệp
- ✚ nghiên cứu về mối quan hệ giữa nguồn nhân lực và nâng cấp trọng tài chuyên nghiệp
- ✚ nghiên cứu về mối quan hệ giữa các nguồn nhân lực khác với việc phát triển bóng đá chuyên nghiệp.
- ✚ đo lường về mức độ ảnh hưởng trong các cách thức phát triển trọng tài

Để làm được điều này cần chú trọng vào các yếu tố: kiến thức, khả năng làm việc độc lập, khả năng làm việc theo nhóm, thể lực, di chuyển.

Phương pháp nghiên cứu:

- ✚ Lấy ví dụ thực tế từ 19 quan chức chuyên nghiệp của Học viện Quản lý và điều hành trọng tài, 19 quan chức của Ủy ban Quản lý và điều hành giám sát và 350 trọng tài
- ✚ Con số sử dụng được lấy từ các nguồn tài liệu liên quan hoặc thông qua quan sát thực tế sau đó được xử lý và kiểm tra cẩn thận trước khi được đem làm thông số minh họa.

Kết quả:

- ✚ Những đặc trưng tiêu biểu để cấu thành một trọng tài
- ✚ Những nguyên tắc quản lý hiệu quả và ảnh hưởng thường xuyên tới bóng đá chuyên nghiệp
- ✚ Tập huấn nâng cao chất lượng trọng tài bóng đá chuyên nghiệp
- ✚ Những chính sách hiệu quả, kế hoạch và hệ thống điều hành tạo ra những hiệu quả tích cực dựa trên việc phát triển trọng tài chuyên nghiệp.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Nghiên cứu mở rộng

- ✚ Các nghiên cứu nên được đưa vào giảng dạy nhằm mở rộng những nhân tố có liên quan tới việc phát triển trọng tài bóng đá chuyên nghiệp đặc biệt là các vấn đề tâm lý như: làm chủ tâm lý, hiểu rõ về trận đấu, làm chủ áp lực.
- ✚ Trong trường hợp nảy sinh xung đột giữa trọng tài và trợ lý trọng tài sẽ có cân nhắc xử lý sao cho có lợi nhất đối với công tác quản lý.
- ✚ Những nghiên cứu mở rộng trong tương lai có liên quan tới quản lý rủi ro của Hiệp hội Bóng đá Thái Lan.

Anh Thu biên dịch (theo Asian Sports Conference)

Đầu tư hạ tầng cơ sở phục vụ thể thao thành tích cao, thể thao chuyên nghiệp và thể thao nhà nghề

Trong 20 năm qua chúng ta đã chứng kiến một sự biến đổi lớn về cơ sở hạ tầng phục vụ cho sự phát triển thể thao ở Bắc Mỹ và phần còn lại của thế giới. Chỉ riêng ở Mỹ và Canada, trong năm 2012 đã có 125 trong tổng số 140 câu lạc bộ thuộc 5 giải đấu thể thao hàng đầu, là Giải vô địch Bóng Bầu dục (NFL), Giải vô địch Bóng chày (MLB), Giải vô địch Bóng rổ (NBA), Giải vô địch Bóng đá (MLS) và Giải vô địch Hockey (NHL) đã chơi trên các sân đấu mới được xây dựng hoặc nâng cấp đáng kể từ năm 1990.

Việc xây mới và nâng cấp này đã tạo ra một chi phí đáng kể và phần lớn trong số đó là do người nộp thuế gánh chịu. Tổng mức đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng của riêng các giải thể thao hàng đầu đã vượt quá 30 tỷ đô la Mỹ trong hai thập kỷ qua, với hơn một nửa số chi phí đó là đầu tư công.

Bảng 1 sẽ cho thấy danh sách các sân vận động mới được xây dựng hoặc nâng cấp ở Giải vô địch Bóng Bầu dục Mỹ (NFL) kể từ năm 1990. Cần lưu ý rằng những con số này không phải là tổng mức đầu tư công cho lĩnh vực thể thao, do chưa tính đến các gói trợ cấp không liên quan trực tiếp đến cơ sở hạ tầng, cũng như bỏ qua các giải trẻ, thể thao trong trường học và các môn thể phổ biến khác như Quần vợt, Golf, hoặc Đua xe.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Bảng 1: Những Sân vận động mới được nâng cấp, xây dựng kể từ năm 1990 trong Giải vô địch Bóng Bảu dục Mỹ (NFL)

Câu lạc bộ	Sân vận động	Năm xây dựng	Tổng kinh phí (triệu đô la Mỹ)	Kinh phí đầu tư công (triệu đô la Mỹ)	Tỷ lệ kinh phí đầu tư công
New Orleans	Superdome (nâng cấp và sửa chữa)	2011	505	490	97%
Giants/Jets	Meadowlan	2010	1,600	0	0%
Kansas City	Arrowhead (nâng cấp)	2010	375	250	67%
Dallas	Cowboys	2009	1,150	325	28%
Indianapolis	Lukas Oil	2008	720	720	100%
Arizona	University of Phoenix	2006	71	267	72%
Philadelphia	Lincoln Financial	2003	285	228	80%
Green Bay	Lambeau	2003	295	251	85%
Chicago	Soldier	2003	600	450	75%
New England	Gillette	2002	325	33	10%
Houston	Reliant	2002	300	225	75%
Detroit	Ford	2002	300	219	73%
Seattle	Qwest	2002	300	201	67%
Pittsburgh	Heinz	2001	230	150	65%
Denver	Invesco	2001	365	274	75%
Cincinnati	Paul Brown	2000	400	400	100%
Cleveland	Browns	1999	283	255	90%
Tennessee	LP	1999	290	220	76%
Buffalo	Ralph Wilson (nâng cấp)	1999	63	63	100%
Baltimore	M&T Bank	1998	220	176	80%
Tampa Bay	Raymond James	1998	169	169	100%

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

San Diego	Qualcomm	1997	78	78	100%
Washington	FedEx	1997	250	70	28%
Oakland	Oakland Coliseum (nâng cấp)	1996	200	200	100%
Carolina	Bank of America	1996	248	52	21%
Jacksonville	Everbank	1995	121	121	100%
St. Louis	Edward Jones Dome	1995	280	280	100%
Atlanta	Georgia Dome	1992	214	214	100%

Không chỉ riêng Bắc Mỹ là tập trung cho việc đầu tư các cơ sở hạ tầng TĐTT, Nam Phi cũng đã chi 1,3 tỷ đô la Mỹ để xây dựng và nâng cấp 10 sân vận động phục vụ cho World Cup 2010, xếp sau Đức với mức đầu tư 2,4 tỷ Euro cho các sân vận động và các cơ sở hạ tầng chung phục vụ cho các trận đấu trong World Cup 2006. Thế vận hội Olympic mùa hè yêu cầu sự cam kết tài chính lớn nhất trong tất cả các sự kiện thể thao lớn, với kinh phí đặc thù lên tới khoảng 10 tỷ đô la Mỹ, nhưng trong một số trường hợp, tổng chi phí đã vượt xa con số này. Trung Quốc công bố tổng chi phí cho việc tổ chức Thế vận hội mùa hè Bắc Kinh 2008 đã vượt quá 58,4 tỷ đô la Mỹ.

Những khoản đầu tư công trực tiếp như vậy để xây dựng cơ sở hạ tầng cho các doanh nghiệp tư nhân hoặc các sự kiện khác nhìn chung là rất hiếm gặp trong các lĩnh vực khác của nền kinh tế. Mức độ đầu tư công này có thể được xem là hợp lý nếu nó có được sự đáp ứng tương xứng của thể thao chuyên nghiệp, để thúc đẩy sự phát triển của kinh tế địa phương. Môn thể thao đầu tiên tại Mỹ có sự phát triển đột phá để tạo ra những cầu thủ chuyên nghiệp đúng nghĩa là Bóng chày. Năm 1869, CLB Cincinnati Red Stockings là CLB đầu tiên bao gồm toàn bộ các cầu thủ Bóng chày chuyên nghiệp được thành lập. Thành tích đạt được của họ trong thi đấu đã khiến các CLB khác noi theo áp dụng chiến lược này. Đến năm 1871, Hiệp hội Bóng chày Quốc gia được thành lập với 9 câu lạc bộ tham gia thi đấu, bao gồm cả Braves Boston, tiền thân của câu lạc bộ Atlanta Braves ngày nay.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Chẳng có gì là ngạc nhiên khi sự gia tăng của các VĐV chuyên nghiệp lại diễn ra trong thời điểm của cuộc cách mạng công nghiệp, điều đã tạo ra một sự gia tăng đáng kể về thu nhập cho những người lao động nói chung. Khi đất nước phát triển và trở nên giàu có, lượng khán giả hâm mộ thể thao cũng gia tăng trong đại chúng và khi mọi người có thu nhập cao hơn thì khoản phí dành cho thể thao cũng tăng theo. Thêm vào đó, sự thuận tiện trong giao thông cũng cho phép và tạo điều kiện thuận lợi cho sự hình thành của các giải đấu thể thao liên tỉnh.

Việc xây dựng những sân vận động, sân đấu hoặc trường đua lớn trong những năm đầu của thế kỷ 20 là nhằm đáp ứng số lượng ngày càng tăng của các cổ động viên Bóng bầu dục, Bóng chày và các môn thể thao khác. Trong khi giấy phép hoạt động của các sân Bóng chày cũ, hiện vẫn còn tồn tại cho đến ngày nay vẫn còn giá trị, nhưng đa phần trong số chúng hiện đã xuống cấp về cơ sở vật chất, lỗi thời về trang thiết bị và ít thu lợi về kinh tế.

Nghiên cứu của Baade (2010) đã nhấn mạnh rằng sự phân bố về vị trí địa lý không phải là yếu tố duy nhất của việc xây dựng cơ sở hạ tầng thể thao mới. Thể thao vẫn còn nguyên giá trị dự báo rất rõ ràng về sự phát triển kinh tế cho đến tận ngày nay. Các nghiên cứu điều tra về các quốc gia gặt hái được thành tích tốt tại các sự kiện thể thao quốc tế như Thế vận hội Olympic và World Cup, đã cho thấy yếu tố kinh tế đóng vai trò quan trọng.

Ví dụ, Bernard và Busse (2004) đã chỉ ra rằng khi tất cả các điều kiện khác là tương đương, thì cứ tăng 1% GDP bình quân đầu người so với mức trung bình của thế giới, sẽ tăng được số lượng tương ứng các huy chương Olympic giành được. Kết quả tương tự cũng được tìm thấy trong các sự kiện thể thao quốc tế khác, như Bóng đá nam, nữ. Trong mọi trường hợp, thu nhập cao được cho là nhân tố quan trọng ảnh hưởng đến thành tích thể thao, thông qua việc cung cấp cho các VĐV cơ sở hạ tầng, các trang thiết bị tập luyện chuyên dụng tốt hơn và khoảng thời gian nghỉ ngơi đủ để giúp họ tiếp tục theo đuổi và duy trì nỗ lực thi đấu.

Đối với các câu lạc bộ chuyên nghiệp đặc thù, thị trường thu nhập địa phương cũng là một yếu tố quan trọng giúp dự báo một cách chính xác cả về vị trí trụ sở và thành công của câu

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

lạc bộ. Đối với các giải đấu chuyên nghiệp không hạn chế đáng kể về quỹ lương của câu lạc bộ, như Giải vô địch Bóng chày (MLB) Mỹ và phần lớn các giải vô địch Bóng đá châu Âu, các câu lạc bộ hàng đầu thường có xu hướng đặt trụ sở tại các đô thị lớn có mức thu nhập cao. Chẳng có gì là ngạc nhiên khi câu lạc bộ New York Yankees của Giải vô địch Bóng chày (MLB) Mỹ, đồn trú trong thủ phủ của một quốc gia "lớn nhất và giàu nhất" lại đạt tới được một thành tựu kỷ lục chưa từng có trong suốt một thế kỷ qua. Tương tự như vậy, tại Giải Ngoại hạng Anh (Premier League), cả hai câu lạc bộ trong Top đầu là Arsenal và Chelsea đều chọn Luân Đôn "là nhà", và trở thành những đối thủ nặng ký nhất trong các cuộc đua tranh ngôi vô địch tại Giải Ngoại hạng Anh. Các thành phố giàu có, đông dân sẽ đảm bảo cung cấp cho các câu lạc bộ một nguồn thu tiềm năng rất lớn và cần thiết để giúp họ có thể mua được các cầu thủ tài năng.

Trong khi sự phát triển của kinh tế địa phương là một yếu tố thiết yếu cho cả sự phát triển của thể thao chuyên nghiệp cũng như thành tích thi đấu, thì từ quan điểm đầu tư công, điều quan trọng là phải trả lời được câu hỏi là liệu sự phản hồi lại có đáp ứng được mong đợi hay không. Có phải một môi trường thể thao lành mạnh sẽ dẫn tới sự phát triển của kinh tế địa phương, hay nó chỉ đơn giản là một sản phẩm phụ của sự phát triển kinh tế bình thường? Câu trả lời cho những câu hỏi như vậy sẽ đưa ra lời giải thích về việc liệu những sự trợ cấp của chính phủ cho các cơ sở hạ tầng thể thao chuyên nghiệp có phải là một sự đầu tư khôn ngoan hay không?

Ảnh hưởng của sự phát triển kinh tế đối với các giải đấu, câu lạc bộ và sự kiện thể thao

Nếu ai đó tin vào sự quảng bá rùm beng, thì sẽ cho rằng các câu lạc bộ thể thao và những cái được gọi là "siêu sự kiện" sẽ mang lại một vận may bất ngờ về kinh tế cho các thành phố chủ nhà. Những nhà quảng cáo như đang mừng tượng ra hình ảnh "túi tiền" của các cổ động viên thể thao giàu có đang giảm dần trong một chuỗi các khách sạn, nhà hàng, trung tâm mua sắm và một lượng tiền lớn sẽ được bơm vào các thành phố may mắn hội tụ đủ điều kiện, để được đăng cai tổ chức các giải đấu của các câu lạc bộ và các sự kiện thể thao này.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Đối với các sự kiện chỉ diễn ra một lần trong năm, như các trận tranh Cúp liên đoàn của Giải vô địch Bóng Bầu dục (NFL) Mỹ, được kỳ vọng sẽ mang lại tác động kinh tế lên tới từ 400 đến 500 triệu đô la Mỹ, Giải vô địch Bóng chày (MLB) đạt lợi nhuận tới 75 triệu đô la Mỹ cho trận đấu của các siêu sao và lên tới hơn 250 triệu đô la cho trận tranh Cúp. Những sự kiện diễn ra trong nhiều ngày, như Thế vận hội Olympic mùa Hè, mùa Đông hay Giải vô địch Bóng đá thế giới (World Cup) con số thu được thậm chí còn lớn hơn nhiều. Ví dụ, các chuyên gia tư vấn đã đưa ra con số 12 tỷ đô la Mỹ cho World Cup 2010 ở Nam Phi (Voigt, 2010) và ước tính tác động kinh tế lên tới trên 10 tỷ đô la Canada cho Thế vận hội mùa Đông 2010 ở Vancouver.

Các trận đấu thông thường diễn ra trong mùa giải và năm cũng nhanh chóng được ước tính bằng những con số đáng kinh ngạc về tiềm năng lợi ích thu được. Hội đồng hành chính tiểu khu St. Louis và Hiệp hội Phát triển đã ước tính rằng câu lạc bộ Bóng chày St. Louis Cardinals đã mang lại 301 triệu đô la Mỹ trong lợi nhuận kinh tế hàng năm của khu vực và thêm vào đó là từ 40 cho đến 48 triệu đô la Mỹ lợi nhuận thu được sau mùa giải. Câu lạc bộ New Orleans Saints của Giải vô địch Bóng Bầu dục (NFL) Mỹ được ước tính đã tạo ra tác động kinh tế lên tới 402 triệu đô la Mỹ cho tiểu bang Louisiana vào năm 2002, trong khi câu lạc bộ Seattle Supersonics của Giải vô địch Bóng rổ (NBA) tuyên bố rằng họ đã mang về khoản thu 234 triệu đô la Mỹ vào nền kinh tế hàng năm của khu vực trước khi chuyển tới thành phố Oklahoma.

Dĩ nhiên, theo nhìn nhận của Baade, Baumann và Matheson (2008) “Các liên đoàn, chủ sở hữu câu lạc bộ và những người tổ chức sự kiện có một động cơ mạnh mẽ trong việc cung cấp các số liệu tác động vào nền kinh tế theo kiểu càng lớn càng tốt để biện minh cho các khoản đầu tư công rất lớn”. Các liên đoàn thể thao thường xuyên tận dụng các báo cáo tác động kinh tế quá lạc quan và treo “mồi nhử” siêu sự kiện như các trận tranh Cúp liên đoàn (Super Bowl) hay trận đấu của các siêu sao (All-Star Game) ở phía trước cửa ngõ của các thành phố để kích thích, khuyến khích các quan chức và những người nộp thuế cung cấp quỹ đầu tư công đáng kể cho việc xây mới các sân vận động, điều sẽ đem lại lợi ích chủ yếu cho các chủ sở hữu hiện hành.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Thật không may là các phương pháp được sử dụng để định lượng ước tính về tác động kinh tế lại chưa hoàn thiện và có những lỗ hổng chết người, dẫn tới khuynh hướng thổi phồng lên những con số lớn, nhưng rất khó thực hiện, bất hợp lý. Dự báo tác động kinh tế được thực hiện theo một cách dễ hiểu và có thể chấp nhận được. Trong trường hợp của một sự kiện thể thao hoặc một trận đấu, tổng số du khách, cổ động viên tới theo dõi sự kiện hoặc trận đấu của câu lạc bộ sẽ được ước tính cùng với một mức chi tiêu quân bình cho mỗi người. Số lượng cổ động viên nhân với định mức chi tiêu trung bình sẽ là chỉ số ước tính của tác động kinh tế trực tiếp. Một khi chỉ số ước tính của tác động kinh tế trực tiếp đã được xác định, thì một phép nhân sẽ được thực hiện, để đưa ra chỉ số được coi là lượng tiền tái lưu thông (sinh lời) trong nền kinh tế địa phương. Đối với hầu hết các môn thể thao có liên quan đến việc chi tiêu, thì một phép nhân với khoảng gần 2 sẽ được sử dụng, làm tăng gần gấp đôi các chỉ số tác động kinh tế trực tiếp.

Cho dù phương pháp này là tương đối dễ hiểu và có vẻ dễ được chấp nhận, nhưng những chuyên gia kinh tế lại chỉ ra 3 sai lầm cơ bản trong phần lớn các nghiên cứu về các chỉ số tác động kinh tế này:

Lỗi cơ bản đầu tiên chính là sự sai lầm trong tính toán về ảnh hưởng tác động bù trừ. Trong khi không thể phủ nhận rằng, cổ động viên và những người hâm mộ thể thao trong nước và trên khắp thế giới, đã chi tiêu một khoản tiền đáng kể để theo dõi hoạt động này, thì cũng cần phải lưu ý rằng nếu như họ không có cơ hội để góp mặt trong các cuộc vui chơi giải trí như vậy, thì sự chi tiêu của họ có thể sẽ được chuyển trực tiếp vào trong các lĩnh vực khác của nền kinh tế. Một đêm ở sân Bóng chày có nghĩa là nhiều tiền hơn sẽ chảy vào túi các cầu thủ và chủ sở hữu câu lạc bộ, nhưng đồng thời lượng tiền vào túi của chủ sở hữu các nhà hàng, rạp hát ở địa phương sẽ ít đi. Đa phần những chuyên gia kinh tế không có mối liên quan với các câu lạc bộ, hoặc người tổ chức sự kiện đều nhất trí quan điểm là: Bất kỳ chi tiêu nào của người dân bản địa cho các sự kiện thể thao diễn ra tại đó, đều phải được loại bỏ ra khỏi các phân tích về chỉ số tác động kinh tế.

Sự chỉ trích phổ biến tiếp theo là hiệu ứng suy giảm chi tiêu của cộng đồng do sự tăng vọt trong đầu tư công của chính phủ. Sự tụt hậu và ùn tắc của những đám đông liên quan tới

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

các trận cầu đỉnh cao, có khuynh hướng làm suy giảm hoạt động trong các lĩnh vực khác của nền kinh tế địa phương, khi các cổ động viên thể thao đã thế chỗ của những người tiêu dùng khác. Bằng ảnh hưởng tác động bù trừ, thể thao gây ảnh hưởng tác động tới hoạt động kinh tế, thông qua thương mại và các lĩnh vực khác của nền kinh tế, nhưng không phải là toàn bộ chỉ số ước tính đã được đưa ra. Minh chứng điển hình có thể đưa ra là, trong khi du khách khắp nơi lũ lượt đổ về Bắc Kinh để theo dõi Thế vận hội mùa Hè 2008, thì một số khác lại tìm cách “lẩn tránh” đám đông. Số lượng khách du lịch đến thành phố trong tháng 8, tháng tổ chức đại hội cũng tương tự như số lượng du khách trong năm trước và tổng lượng du khách tới Bắc Kinh trong năm này lại thấp hơn đáng kể so với năm trước. Cũng tương tự như vậy, hiệu ứng suy giảm chi tiêu cũng đã được thể hiện rất rõ trong các sự kiện thể thao lớn được tổ chức ở Hawaii. Một phân tích về dữ liệu hàng không của Baumann, Matheson, và Muroi (2009) đã cho thấy, trong các sự kiện thể thao lớn như cuộc thi Marathon Honolulu và các trận chung kết của Giải vô địch Bóng Bâu dục Mỹ (NFL) (Super Bowl), những sự kiện đã thu hút hàng chục ngàn VĐV và khán giả tham gia, cũng chỉ dẫn đến một sự gia tăng nhỏ về lượng khách du lịch đến hòn đảo này, do các VĐV và người hâm mộ đã thế chỗ của các du khách khác.

Cuối cùng, lượng tiền thu được từ các giải đấu hay các sự kiện đặc biệt lại có thể không được tái lưu thông trong nền kinh tế địa phương. Bản chất của thể thao chuyên nghiệp là các VĐV nhìn chung thường đòi hỏi mức thù lao bằng một phần lớn doanh thu được tạo ra bởi các sự kiện thể thao này. Tuy nhiên, bản thân các VĐV lại chưa chắc đã sống trong các khu vực mà họ đang thi đấu (Siegfried và Zimbalist, 2002). Vì vậy, phần thu nhập mà các VĐV đã lĩnh, có thể sẽ không được tái lưu thông trong nền kinh tế địa phương, dẫn tới một hệ số ảnh hưởng tác động thấp hơn. Ở mức độ tính toán cao nhất, lượng tiền chi tiêu tại một sự kiện thể thao, lại có thể thực sự làm suy giảm tỷ suất lợi nhuận của nền kinh tế bản địa, khi tiền được chuyển từ các lĩnh vực có tỷ suất lợi nhuận cao, như ăn uống tại các nhà hàng ở địa phương, hoặc lưu trú ở khách sạn, sang thể thao, một hoạt động có mức “tiêu hao” tương đối lớn.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Các câu lạc bộ đã được “mở lối” để tránh sự tranh cãi trong thỏa thuận chia sẻ doanh thu với phần còn lại của giải đấu. Tại Giải vô địch Bóng Bâu dục (NFL) Mỹ, các câu lạc bộ đã được yêu cầu phải chia sẻ 40% doanh thu bán vé cho đội khách, trong khi các nguồn thu khác, như tiền bán Giấy phép ghế cá nhân (Personal Seat License –PSL), lại không được đề cập tới trong thỏa thuận chia sẻ doanh thu. Trong tất cả những điều kiện như nhau, việc bán Giấy phép ghế cá nhân (PSL) với lợi thế không phải chia sẻ và giá vé thấp hơn, sẽ làm giảm các khoản phải chi trả, trong thỏa thuận chia sẻ doanh thu của câu lạc bộ với phần còn lại của giải đấu. Do các giải đấu thể thao lớn khác ở Mỹ có tỷ lệ chia sẻ doanh thu thấp hơn, cho nên việc bán Giấy phép ghế cá nhân (PSL) ít phổ biến hơn trong các môn thể thao này. Cuối cùng, việc bán Giấy phép ghế cá nhân (PSL) đã đáp ứng được nguyên tắc "người sử dụng chi trả" trong tài chính công. Một sân vận động được xây dựng bởi tiền bán Giấy phép ghế cá nhân (PSL), là sân vận động có nguồn vốn được huy động từ nhiều “cổ đông”, những người có quyền đặt vé và được hưởng lợi từ sự thu hút, hoành tráng hoặc sự tiện ích của các trang thiết bị hiện đại mà các sân vận động mới cung cấp.

Cũng có những cơ chế tài trợ khác được sử dụng để huy động vốn cho việc tổ chức các sự kiện và xây dựng sân vận động, nhưng đa phần thường hay vi phạm nguyên tắc trợ giúp chung trong tài chính công. Đánh thuế vào các khoản thu từ cho thuê xe, kinh doanh khách sạn, nhà hàng trong nội đô, là công cụ phổ biến thứ hai được sử dụng để thanh khoản các trái phiếu đã được huy động cho việc xây dựng các sân vận động, trong khi đối với các du khách ngoại tỉnh, việc chuyển giao trách nhiệm huy động vốn cho việc xây dựng các sân vận động này, trên thực tế, dường như chỉ đơn giản là tạo nên những nguồn thu không sẵn có từ nơi này, để đem ra sử dụng ở những nơi khác trong thành phố.

Hơn nữa, chỉ có một phần rất nhỏ trong số các phòng khách sạn hoặc xe thuê, được sử dụng trong thời gian diễn ra các sự kiện trong năm, là của những khách hàng “tiềm năng” đi theo các tour du lịch thể thao. Như vậy, cổ động viên đến với các nhà hàng có thể chỉ yêu cầu phục vụ theo cách đơn giản, như có một chỗ ngồi tốt hơn so với vị trí khi đi cổ vũ bóng đá.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Việc sử dụng một mức thuế chung đối với các khoản thu từ bán hàng, hoặc đánh thuế trên doanh thu phát hành xổ số, là nguồn thu phổ biến thứ 3 để tài trợ cho các cơ sở hạ tầng thể dục thể thao, nhưng điều này lại đi ngược lại quan điểm của đại đa số cư dân về việc đánh thuế lũy tiến, do đã chất một gánh nặng quá mức lên những cư dân nghèo.

Cả hai nguồn thu này đều tạo ra những “bước lùi” mạnh mẽ, trong khi những lợi ích thu được từ nguồn tài trợ xây dựng sân vận động lại tập trung chủ yếu vào tay những người giàu. Trực tiếp tham dự tại các sự kiện thể thao lớn là “cơ hội” thường chỉ dành cho những người giàu, và một phần lớn doanh thu được tạo ra từ các sự kiện thể thao này, cuối cùng lại chui vào túi của các cầu thủ triệu phú và những chủ sở hữu tỷ phú.

Ngay cả việc đánh thuế lũy tiến hoặc các loại thuế vào doanh số bán vé hay các nguồn phụ thu, cũng không phải là không gặp phải những sự chỉ trích, khi một số doanh nghiệp đã được phép sử dụng phần thuế thu được từ khách hàng để quyết toán cho chi phí vốn của họ.

Cao Dũng biên dịch (theo Financing professional sports facilities)

Cách thức quản lý thể thao của các nước châu Âu trong công tác huấn luyện VĐV trẻ và VĐV nữ chuyên nghiệp

THỂ CHẾ

1. Cơ quan có thẩm quyền chịu trách nhiệm về việc đào tạo VĐV trẻ

Trong tất cả các quốc gia thành viên liên minh châu Âu, chính phủ và các tổ chức phi chính phủ cùng nhau hợp tác trong lĩnh vực đào tạo VĐV trẻ. Trong 27 quốc gia được nghiên cứu, không ở đâu chỉ có duy nhất một cơ quan có thẩm quyền chịu trách nhiệm về thể dục thể thao. Thẩm quyền được phân ra trên nhiều cấp độ. So sánh mức độ phân cấp về thẩm quyền của các tổ chức chịu trách nhiệm về thể dục thể thao trong 27 quốc gia thành viên, nghiên cứu này đã xác định và chỉ ra những tổ chức cơ bản sau:

- ✚ Các Bộ,
- ✚ Ủy ban Olympic quốc gia,
- ✚ Chính quyền liên bang và khu vực,
- ✚ Các Liên đoàn, Hiệp hội thể thao
- ✚ Câu lạc bộ và các Hiệp hội.

Nghiên cứu đã cho thấy Chính phủ của tất cả các quốc gia thành viên liên minh châu Âu, bằng cách này hay các khác đã luôn thể hiện rõ thẩm quyền của mình trong việc đào tạo các VĐV trẻ. Ở Cộng hòa Séc, Cộng hòa Latvia, Cộng hòa Lithuania, Luxemburg, Ý, Ba Lan và Slovenia đều có Bộ Thể thao hoặc cơ quan ngang bộ phụ trách về thể dục thể thao. Các Bộ khác, như Bộ Giáo dục và Y tế ở Cộng hòa Lithuania, Hà Lan và Slovakia, cũng tham gia vào việc đào tạo VĐV trẻ bằng cách đưa ra những chính sách về giáo dục và y tế. Ở một số nước, thể thao được đại diện bởi cấp ngang bộ, nằm trong phạm vi của một ngành khác, hoặc trực thuộc bộ đa ngành, như Bộ Giáo dục ở Phần Lan, Bộ Y tế, Thanh niên và Thể thao ở Pháp kể từ tháng 5 năm 2007.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Cơ quan quản lý có thẩm quyền về thể dục thể thao nhìn chung rất đa dạng, tùy thuộc vào thể chế chính trị của mỗi quốc gia. Chúng có thể rất khác nhau, trực thuộc trung ương hay liên bang, hoặc cũng có thể không trực thuộc chính quyền.

Tại Áo, Đức và Slovakia, chính quyền trung ương đã giao một phần quyền hạn về quản lý thể dục thể thao cho các chính quyền liên bang hoặc các khu tự trị. Hiệp hội Thể thao Quốc gia (Bundessportorganisation, BSO) là tổ chức hợp nhất tất cả các hiệp hội thể thao ở Áo.

Ở Đức, trong mỗi chính quyền liên bang có một Bộ trưởng thể thao, cho dù tổ chức cao nhất của nó là Tổng hội các Liên đoàn Thể thao Olympic Đức, lại là một tổ chức phi chính phủ. Nguyên tắc cơ bản trong các chính sách thể thao là đảm bảo sự tự chủ trong quan hệ đối tác, hợp tác và hoạt động thể dục thể thao. Trong phạm vi giới hạn của các chính quyền liên bang, Bộ Nội vụ sẽ phối hợp với ngành thể thao và hoạt động thể dục thể thao để thúc đẩy sự phát triển của thể thao đỉnh cao. Bộ này hỗ trợ cho hoạt động của hai viện nghiên cứu phục vụ cho thể thao đỉnh cao là: Viện Ứng dụng Đào tạo Kỹ thuật và Viện Nghiên cứu Phát triển Thiết bị.

Trong Vương quốc Anh, cơ quan quản lý nhà nước về thể dục thể thao là Bộ Văn hóa, Thông tin và Thể thao. Ngoài ra, Quốc hội Scotland và Hội đồng xứ Wales cũng có thẩm quyền trong chính sách thể thao và quốc gia này có 5 Hội đồng thể thao, bao gồm: Hội đồng Thể thao Liên hiệp Vương quốc Anh, Hội đồng Thể thao Anh, Hội đồng Thể thao Scotland, Hội đồng Thể thao Bắc Ireland và Hội đồng Thể thao xứ Wales. Tuy nhiên, Vương quốc Anh lại không có một cơ cấu thể chế chính thức cho các tổ chức thể thao. Các tổ chức này chủ yếu được thiết lập theo dạng cấu trúc tự chủ, tự nguyện, tự điều tiết (như Hội đồng Quản trị Quốc gia - NGB), hoạt động độc lập với các cơ quan của Chính phủ. Ở Anh, Hiệp hội Olympic Anh (BOA) là tổ chức chuyên biệt và độc lập, chịu trách nhiệm về sự phát triển của phong trào Olympic tại Vương quốc Anh.

Trong hầu hết các quốc gia thành viên liên minh châu Âu, thể thao nằm trong hệ thống chính trị tập trung: Ở Hungary, Hy Lạp và Bồ Đào Nha (Bộ Thanh niên và Thể thao:

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Secretaria do Estado da Juventude e do Desporto- SEJD), có một Bộ trưởng phụ trách về thể thao. Tại Bỉ, Bộ Thể thao của mỗi cộng đồng (cộng đồng Flander – miền tây nước Bỉ / cộng đồng Pháp / cộng đồng Đức) là tổ chức có thẩm quyền về lĩnh vực thể thao trong mỗi cộng đồng. Tại Cộng hòa Ailen, tổ chức có thẩm quyền tối cao về hoạt động thể dục thể thao là Hội đồng Thể thao Ailen. Trong một số quốc gia thành viên liên minh châu Âu, các tổ chức chuyên biệt trực thuộc Chính phủ có thẩm quyền cụ thể trong hoạt động thể thao nói chung và đào tạo VĐV trẻ nói riêng như:

- ✚ Bỉ: Cộng đồng Flander – miền tây nước Bỉ: Ủy ban vì sự phát triển thể dục thể thao và giải trí ngoài trời (BLOSO); Cộng đồng Pháp (miền nam nước Bỉ): Khu hành chính bộ Cộng đồng Pháp (ADEPS);
- ✚ Bun-ga-ri: Cục Thanh niên và Thể thao Quốc gia (SYSA);
- ✚ CH Síp: Hiệp hội Thể thao Síp (KOA);
- ✚ Đan Mạch: Hội Thể thao đỉnh cao Đan Mạch (Tuyển Đan Mạch - Team Denmark);
- ✚ Hungary: Văn phòng Thể thao Quốc gia và Ủy ban Thể thao Quốc gia;
- ✚ Malta: Hội đồng Thể thao Malta (Kunsill Malti Għall Isport);
- ✚ Bồ Đào Nha: Học viện Thể thao Bồ Đào Nha (IDP);
- ✚ Rumani: Cục Thể thao Quốc gia;
- ✚ Tây Ban Nha: Hội đồng Thể thao Tây Ban Nha (Consejo Superior de Deportes);
- ✚ Thụy Điển: Ủy ban Giáo dục Thể thao Thụy Điển (SISU).

Tại Bulgaria, Cục Thanh niên và Thể thao Quốc gia (SYSA) chi phối, phối hợp và giám sát việc thực hiện các chính sách quốc gia trong lĩnh vực giáo dục thể chất và thể thao đã được Chính phủ phê duyệt. Cục Thanh niên và Thể thao Quốc gia (SYSA) có các phòng ban liên quan tới các mục tiêu cụ thể như: " Chương trình Thanh niên Quốc tế ", " Chính sách cho thanh niên ", " Hợp tác châu Âu và Hoạt động Quốc tế ". Cục này Cấp giấy phép và lưu giữ đăng ký hoạt động của các câu lạc bộ, hiệp hội thể thao, phân phối tài chính hoạt động thể dục thể thao cho các hiệp hội thể thao.

Tại Tây Ban Nha, Hội đồng Thể thao là tổ chức trực thuộc chính phủ, thực hiện chức năng kiểm tra, giám sát các hiệp hội, câu lạc bộ thể thao, các trung tâm thể thao thành tích cao,

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

các hiệp hội thể thao tư nhân, công ích và thể thao trường học. Hội đồng này được quyền bãi nhiệm chức danh của Chủ tịch và các thành viên khác của các hiệp hội thể thao. Thêm vào đó, Ủy ban Olympic Tây Ban Nha là một tổ chức xã hội, có đặc quyền giải quyết mọi vấn đề có liên quan tới các môn thể thao Olympic và thực hiện vai trò là đại diện của phong trào thể thao quốc gia.

Hiệp hội phát triển thể chất Séc là một tổ chức phi chính phủ, thực hiện chức năng hỗ trợ cho hoạt động thể dục thể thao và du lịch. Ở mức cao hơn, Ủy ban Olympic Séc thực thi thẩm quyền trong hoạt động Olympic quốc gia, và hợp nhất hiệp hội của các môn thể thao nằm trong chương trình thi đấu của Đại hội Olympic, thuộc các hiệp hội quốc gia thành viên của hiệp hội quốc tế đã được Ủy ban Olympic Quốc tế công nhận.

Trong lĩnh vực thể thao phi chính phủ, ở mỗi quốc gia sẽ có một Ủy ban Olympic Quốc gia được thành lập, như đã được đề cập tới trong Hiến chương của Ủy ban Olympic Quốc tế. Các Ủy ban Olympic Quốc gia (NOC) ở tất cả các quốc gia thành viên đều có thẩm quyền trong việc đào tạo VĐV trẻ. Tại Malta, Slovenia và Ý, Ủy ban Olympic Quốc gia là tổ chức có thẩm quyền cao nhất trong hoạt động thể thao. Ở Ý, Ủy ban Olympic Quốc gia Ý (CONI) là cơ quan bảo trợ cho tất cả các hiệp hội thể thao, nó đồng thời vừa là một Liên hiệp các hiệp hội thể thao quốc gia, một Ủy ban Olympic và một tổ chức phi chính phủ. Một số Ủy ban Olympic Quốc gia về cơ bản chịu phụ thuộc vào Nhà nước, như Ủy ban Olympic Quốc gia Pháp (CNOSF) và Ủy ban Olympic Quốc gia Hy Lạp, trong khi tại Áo và Thụy Điển, các tổ chức này lại hoàn toàn độc lập với Nhà nước.

Tại Hà Lan, các hiệp hội thể thao quốc gia cũng hợp nhất trong Ủy ban Olympic Quốc gia Hà Lan, tổ chức đại diện cho tất cả các hiệp hội thể thao Hà Lan. Đất nước này đang trên con đường thực thi các điều luật cụ thể, để bảo vệ hoạt động thể thao khỏi bất kỳ tác động tiêu cực nào từ phía các Điều luật và Điều lệ thi đấu hiện hành.

Trong tất cả các quốc gia thành viên liên minh châu Âu, các hiệp hội thể thao đóng vai trò là đại diện quốc gia của các câu lạc bộ cho một môn thể thao cụ thể. Nhìn chung, mỗi môn thể thao thường chỉ có một hiệp hội đại diện, ngoại trừ ở Vương quốc Anh, nơi các VĐV

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

và câu lạc bộ thể thao trong một môn thể thao cụ thể là một phần trong cấu trúc tổng thể của các hiệp hội riêng biệt đại diện cho nước nhà, như VĐV nam, nữ, chuyên nghiệp hay nghiệp dư.

Tại Ba Lan, Liên đoàn Thể thao Thanh niên Ba Lan là tổ chức chịu trách nhiệm về lĩnh vực thể thao thanh niên và các chương trình đào tạo VĐV trẻ. Lĩnh vực này chịu phụ thuộc rất lớn vào các câu lạc bộ thể thao ở các cấp độ, nơi mà nhìn chung, theo quan điểm quy phạm pháp luật là các hiệp hội / hội viên. Các câu lạc bộ cho phép việc thực hành thể thao trên mọi phương diện và sự kết hợp này chủ yếu là tự nguyện, không ép buộc.

2. Vai trò và quyền hạn của các cơ quan có thẩm quyền

Cho dù Nhà nước trong tất cả các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu đóng một vai trò quan trọng trong việc đào tạo VĐV trẻ, nhưng cường độ và mức độ can thiệp của Nhà nước có sự khác biệt nhất định giữa 27 quốc gia thành viên này. Các tổ chức phi chính phủ có một vai trò không thể phủ nhận và thẩm quyền nhất định trong việc đào tạo VĐV trẻ. Điều này đã nói lên rằng hầu như trong tất cả các quốc gia thành viên, Nhà nước tạo ra khuôn khổ pháp lý - chính trị và thực hiện chức năng giám sát và như vậy, các tổ chức phi chính phủ sẽ quản lý quá trình đào tạo VĐV trẻ theo kế hoạch huấn luyện hàng ngày.

Chính phủ Bulgaria đã phê chuẩn chính sách quốc gia trong lĩnh vực giáo dục thể chất và thể thao. Cục Thanh niên và Thể thao Quốc gia (SYSA) chỉ đạo, phối hợp và kiểm soát việc thực thi chính sách này.

Ủy ban vì sự phát triển thể dục thể thao và giải trí ngoài trời (BLOSO) và Khu hành chính bộ Cộng đồng Pháp (ADEPS) ở Bỉ có trách nhiệm cung cấp tài chính công cho các hiệp hội thể thao và thúc đẩy hoạt động thể thao trong cộng đồng của mình (Cộng đồng Flander – miền tây nước Bỉ / Cộng đồng Pháp – miền nam nước Bỉ).

Tại Pháp, thể thao chủ yếu hoạt động dưới sự quản lý của Nhà nước thông qua một bộ ngành mới được thành lập là Bộ Y tế, Thanh niên và Thể thao và phong trào thể thao dẫn dắt bởi Ủy ban Olympic Quốc gia Pháp (CNOSF). Thêm vào đó, cũng cần phải lưu ý là

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

trong thời gian gần đây các học viện hoặc câu lạc bộ tư nhân đã xuất hiện. Ví dụ điển hình nhất là Câu lạc bộ Lagardère, nơi đào tạo các VĐV trẻ trong các môn Điền kinh, Tennis, Bóng bầu dục và Học viện Moratouglou, nơi nổi tiếng về đào tạo VĐV Tennis trẻ.

Tại Đức, Tổng hội các Liên đoàn Thể thao Olympic Đức (Deutscher Olympischer Sport Bund) là tổ chức chịu trách nhiệm chăm lo và phát triển hoạt động thể dục thể thao.

Hiệp hội Thể thao Síp (KOA) là một tổ chức bán công chịu trách nhiệm toàn bộ về việc phát triển, đào tạo và xúc tiến hoạt động thể dục thể thao tại Cộng Hòa Síp.

Tiêu chí hoạt động của Hội đồng Thể thao Bắc Ailen là khuyến khích sự xúc tiến, phát triển và phối hợp của các môn thể thao thi đấu và giải trí. Hội đồng Thể thao Bắc Ailen được trao một quyền hạn rộng rãi, với tất cả sức mạnh cần thiết để thực thi chức năng của mình, bao gồm cả thẩm quyền cung cấp những sự trợ giúp (gồm cả hỗ trợ về tài chính) cho bất kỳ cá nhân hoặc tổ chức trong bất cứ lĩnh vực hay vấn đề nào có liên quan đến việc thực thi chức năng của Hội đồng Thể thao Bắc Ailen, để bàn thảo, ký kết những hợp đồng và thỏa thuận, nhằm tạo ra các Quỹ ủy thác để nâng cao tài trợ cho các môn thể thao thi đấu và giải trí.

Vai trò của các tổ chức có thẩm quyền trong lĩnh vực thể thao khi nó hoạt động độc lập với Chính phủ có thể rất khác nhau giữa quốc gia này và quốc gia khác. Điều này đã được thể hiện rõ qua một số ví dụ sau:

Tại Áo, hoạt động trong lĩnh vực thể dục thể thao chủ yếu là tự chủ, có nghĩa là độc lập với ảnh hưởng của Nhà nước. Các cơ quan Chính phủ có nghĩa vụ chủ yếu là thực thi các chính sách có liên quan đến hỗ trợ tài chính. Hiệp hội Thể thao Quốc gia (BSO) có quyền đưa ra đề nghị với các cơ quan có thẩm quyền về các vấn đề có liên quan đến nguồn hỗ trợ tài chính.

Tại Ba Lan, Liên đoàn Thể thao Thanh niên Ba Lan là tổ chức chịu trách nhiệm đảm bảo sự phối hợp trong lĩnh vực thể thao cho thanh niên trên từng vùng lãnh thổ trong cả nước. Ở Vương quốc Anh, vai trò của Chính phủ và các tổ chức được giao thẩm quyền là phát

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

triển và thực thi các chính sách chung về thể thao, bao gồm cả việc cung cấp các cơ sở hạ tầng thể dục thể thao. Các Cơ quan Chính phủ ở Vương quốc Anh chỉ có quyền lực gián tiếp thông qua hoạt động của Hội đồng Quản trị Quốc gia (NGB) - qua sự phân bổ các Quỹ tài chính công, các chương trình trợ cấp và tài trợ khác - tổ chức chịu trách nhiệm chính trong từng môn thể thao cụ thể và trong đào tạo VĐV trẻ.

Bên cạnh các tổ chức trực thuộc hoặc độc lập với chính phủ như đã đề cập tới ở trên, vai trò của một nhân tố khác, tổ chức đã “xâm nhập” vào trong hầu như tất cả các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu, có liên quan đến việc đào tạo VĐV trẻ,: Ủy ban Olympic Quốc gia nhất thiết cũng cần phải được xem xét một cách chi tiết. Quyền hạn của tổ chức này đang ngày càng trở nên mạnh mẽ ở Slovenia, Ý và Malta. Tuy nhiên, cũng cần phải lưu ý rằng, gần đây tại Ý một cơ quan trực thuộc chính phủ (POGAS) đã được thành lập để giám sát hoạt động của Ủy ban Olympic Quốc gia Ý (CONI). Ở Ý và Slovenia, tổ chức này đại diện cho phần lớn các hiệp hội thể thao và thể hiện vai trò như một “hiệp hội thể thao trung ương” cho hầu như tất cả các hiệp hội thể thao quốc gia. Tại Malta, các liên đoàn và hiệp hội thể thao là những thành viên của Ủy ban Olympic Malta, nơi mà từ đó họ sẽ nhận được những nguồn kinh phí cho việc chuẩn bị về chuyên môn cho các VĐV. Tại Luxemburg, Ủy ban Olympic Luxemburg (COSL), là một hiệp hội phi lợi nhuận, chịu trách nhiệm đảm bảo cho sự phát triển của các môn thể thao được quan tâm trong cộng đồng. Tổ chức này thực hiện chức năng giám sát hoạt động của phong trào thể thao và cung cấp sự trợ giúp cho các VĐV đỉnh cao. Tại Hà Lan, các hiệp hội thể thao quốc gia đã hội tụ vào trong cơ quan trung ương là Ủy ban Olympic Quốc gia Hà Lan, nơi tập hợp, đoàn kết tất cả hiệp hội thể thao Hà Lan để tập trung vào việc thúc đẩy và tiếp thị thể thao chuyên nghiệp. Tổ chức này chịu trách nhiệm đảm bảo vị trí Top10 cho thể thao chuyên nghiệp Hà Lan.

Trong hầu hết các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu, vai trò và quyền hạn của các tổ chức có thẩm quyền về lĩnh vực thể thao ở các địa phương và khu vực, được thể hiện chủ yếu trong việc xây dựng và duy trì, bảo dưỡng các cơ sở hạ tầng thể dục thể thao và thúc đẩy sự phát triển của các hiệp hội thể thao địa phương, khu vực.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Các hiệp hội thể thao luôn tận tâm tận lực trong việc các tổ chức và thúc đẩy hoạt động thực tiễn trong môn thể thao của họ. Ở một vài quốc gia thành viên Liên minh châu Âu thành viên, các hiệp hội thể thao đã tạo ra các giải đấu chuyên nghiệp để dần chuyên nghiệp hóa môn thể thao của mình (như CH Síp, Pháp, Hy Lạp, Ý và Slovenia). Các hiệp hội thể thao cũng có thẩm quyền xử lý kỷ luật đối với các VĐV của họ trong tất cả các vấn đề có liên quan tới hoạt động thực tiễn trong môn thể thao đó.

Trong báo cáo của mình về tương lai của bóng đá chuyên nghiệp tại phiên họp lần thứ 6, Nghị viện châu Âu đã "yêu cầu tất cả các tổ chức có thẩm quyền trong quản lý Bóng đá nâng cao năng lực xác định và phối hợp, tinh thần trách nhiệm, chức năng và hoàn thiện quá trình ra quyết định để nâng cao tính dân chủ, minh bạch và hợp pháp trong các vấn đề quan tâm ở mọi các lĩnh vực của môn Bóng đá ". Yêu cầu này cũng có thể được áp dụng cho các môn thể thao nói chung khác. Thật vậy, nghiên cứu của chúng tôi đã cho thấy sự khác biệt lớn trong cấu trúc của các tổ chức có thẩm quyền, chính là nghĩa vụ pháp lý của họ đối với hoạt động thể dục thể thao tại các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu. Một sự phân định rõ ràng về vai trò và quyền hạn của mỗi tổ chức trong mỗi quốc gia, có thể sẽ giúp đưa ra một khuôn mẫu không thể bàn cãi của một cơ cấu tổ chức chặt chẽ hơn cho các vai trò tương ứng của các hiệp hội thể thao và các tổ chức phi chính phủ trong khắp Cộng đồng châu Âu. Một nghiên cứu có thể dẫn tới chủ đề này là thẩm quyền can thiệp trong lĩnh vực thể dục thể thao.

3. Cấu trúc của các tổ chức có thẩm quyền

Có thể nói rằng, trong hầu như tất cả các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu, cấu trúc đều theo dạng cấu trúc hình chóp (kim tự tháp) trong tất cả các môn thể thao nghiên cứu. Phần đáy của hình chóp được tạo nên bởi các nhân tố chính của hoạt động thể dục thể thao, các câu lạc bộ và các hiệp hội, các tổ chức lần lượt được dẫn dắt bởi các hiệp hội tương ứng ở cấp độ cao hơn. Các hiệp hội thể thao có thể được dẫn dắt bởi một hiệp hội quốc gia. Các tổ chức trực thuộc chính phủ, nhìn chung thực hiện chức năng bao bọc và trợ giúp cho tất cả các môn thể thao. Ủy ban Olympic Quốc gia và các tổ chức thể thao đặc thù, các tổ chức đã tạo nên những hoạt động thể thao độc lập, có thể đưa ra những sự can thiệp trực

tiếp hoặc bổ sung. Đôi khi, chỉ có duy nhất một tổ chức cùng đồng thời đóng vai trò của cả Ủy ban Olympic và hiệp hội của các hiệp hội thể thao, như ở Ý, Pháp và Đức, nhưng đôi lúc lại có một vài hiệp hội cho một môn thể thao, như ở Vương quốc Anh, Tây Ban Nha và CH Séc.

Cũng với một cấu trúc như vậy, nhưng lại được vận dụng rất khác ở các tổ chức thể thao tại Mỹ, song nó lại là “bộ trang phục” vô cùng phù hợp với lĩnh vực thể thao châu Âu, và chúng tôi cho rằng hiện không cần phải thay đổi.

4. Những quy định và quyết định pháp lý cụ thể có liên quan đến việc đào tạo VĐV trẻ

Nghiên cứu của chúng tôi đã cho thấy rằng chỉ có ít hơn một nửa các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu có những quy định và quyết định pháp lý (phán quyết của tòa án thể thao) cứng và mềm cụ thể có liên quan đến việc đào tạo VĐV trẻ. Chúng tôi muốn dẫn ra trường hợp của Vương quốc Anh, Ireland và Pháp, nơi có những quy định và phán quyết vô cùng thấu đáo. Dưới đây, sẽ trình bày các yếu tố cơ bản, chính yếu của những quy định ở 3 quốc gia này:

Tại Pháp, cho đến khi Điều luật số 99-1124, ngày 28 tháng 12 năm 1999 - "Luật Buffet" ra đời, thì việc đào tạo VĐV chuyên nghiệp đỉnh cao chỉ được quy định bởi các điều luật được các hiệp hội thể thao ban hành giống như đối với các VĐV nghiệp dư.

Điều luật này hoàn toàn mang tính đặc thù, dành riêng cho việc đào tạo VĐV trẻ trong lĩnh vực thể thao chuyên nghiệp. Nó quy định nghĩa vụ bắt buộc của các trung tâm đào tạo, ở mức cao hơn là định hướng của Hội đồng Thể thao thành tích cao Quốc gia và việc ký kết thỏa thuận đào tạo giữa hiệp hội thể thao và người đại diện hợp pháp của các VĐV trẻ khi họ còn là trẻ vị thành niên, để mỗi VĐV trẻ đều có thể trở thành thành viên của một trung tâm đào tạo. Xin lưu ý rằng các quy định như vậy chủ yếu chỉ liên quan tới hoạt động thể thao chuyên nghiệp tập thể, còn đối với các môn thể thao chuyên nghiệp cá nhân như Đua xe đạp và Điền kinh có thời gian kéo dài một vài tháng như là một giải đấu chuyên nghiệp thì đã có những quy định đã được đề ra. Quá trình đào tạo VĐV trẻ được quy chuẩn bởi

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

nhiều văn bản quy phạm pháp luật khác nhau. Những VĐV trẻ tài năng có thể được huấn luyện bởi các huấn luyện viên có đủ trình độ trong các câu lạc bộ ở các cấp độ khác nhau (đỉnh cao - thiếu niên - nhi đồng).

Điều 1 của một quy định bắt buộc(arrêté) ban hành ngày 15 tháng 5 năm 2001 đã định nghĩa trung tâm đào tạo là "bất kỳ một cơ cấu tổ chức nào thuộc thẩm quyền của một hiệp hội thể thao hoặc một công ty đã được đề cập tới tại Điều 11 của Điều luật được ban hành ngày 16 tháng 7 năm 1984 và cho phép các VĐV trẻ từ 14 tuổi trở lên được hưởng lợi từ việc đào tạo thể thao và từ việc giáo dục phổ cập, chuyên ngành, hoặc đại học ". Như vậy, các trung tâm đào tạo nhất thiết phải chịu sự quản lý của một câu lạc bộ thể thao quản lý, nếu như nó muốn nhận được sự cấp trợ cấp từ nguồn tài trợ công theo Điều 19-3 của Điều luật số 84-610 ban hành ngày 16 tháng 7 năm 1984.

Ailen có một Bộ luật về Quy tắc đạo đức và thực hành tiêu biểu cho cho các vấn đề về thể thao trẻ em do Hội đồng Thể thao Ailen ban hành. Hơn thế nữa, chương trình “trẻ em là trên hết” (Sở Y tế và trẻ em) đã đưa ra định hướng quốc gia về Bảo vệ và chăm sóc trẻ em lồng vào trong các văn kiện nền tảng của Hội đồng Thể thao Ailen. Trong 5 môn thể thao được lựa chọn, có những Bộ luật, quy định sau đây:

- 🏏 Bóng đá: Bộ luật về thực thi việc bảo vệ trẻ em trong bóng đá: Quyền của trẻ em trong Bóng đá; Bảo vệ trẻ em trong bóng đá
- 🏊 Bóng rổ: Điều lệ Huấn luyện viên ;
- 🏏 Điền kinh: Sử dụng Bộ luật của Hội đồng Thể thao Ailen về Quy tắc đạo đức và thực hành tiêu biểu và chương trình chống doping;
- 🏏 Bóng bầu dục: Bộ luật về Quy tắc đạo đức, Quy tắc ứng xử cho các cầu thủ, huấn luyện viên, phụ huynh và khán giả;
- 🏌 Golf: Điều lệ Golf cho trẻ em

Ở Anh, hầu như tất cả các Hội đồng Quản trị Quốc gia (NGB) đều đã thông qua các quy định cụ thể có liên quan đến việc huấn luyện, dạy dỗ trẻ em. Những quy định này bao gồm việc kiểm tra Hồ sơ phạm tội (tiền án, tiền sự), kiểm tra sức khỏe và khả năng tập luyện

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

cho phép, các quy định về chống bạo hành, chăm sóc, bảo vệ và các vấn đề xã hội khác của quá trình đào tạo VĐV trẻ, những điều đã trở thành phổ biến trong tất cả các môn thể thao. Với ngoại lệ của môn Golf, cả năm môn thể thao được lựa chọn đều đã thông qua các chương trình quy định khác nhau về đào tạo VĐV trẻ. Ở Anh, Hiệp hội Bóng đá Anh đã đưa vào ứng dụng Điều lệ quy chuẩn chất lượng để đảm bảo cho quá trình đào tạo luôn nhận được các cầu thủ trẻ đạt tiêu chuẩn chất lượng cao nhất. Điều luật tương tự cũng đã được áp dụng đối với các câu lạc bộ trực thuộc Hiệp hội Bóng đá Scotland và Hiệp hội Bóng đá xứ Wales. Bên cạnh đó các hiệp hội này cũng nhấn mạnh đến việc nâng cao tiêu chuẩn của các huấn luyện viên Bóng đá cho các cầu thủ trẻ. Ví dụ, Hiệp hội Bóng đá Scotland đã yêu cầu các huấn luyện viên phải có trình độ chuyên môn ít nhất đạt tới "Trình độ 1 hoặc 2" thì mới được tham gia đào tạo VĐV trẻ.

Hiệp hội Bóng rổ Anh cũng yêu cầu các câu lạc bộ phải đạt tới một tiêu chuẩn nhất định thì mới được công nhận là Trung tâm Đào tạo xuất sắc và được coi như là một phần của hệ thống các "Câu lạc bộ điểm". Một hệ thống về quy chuẩn chất lượng cũng đã được đưa ra áp dụng cho các huấn luyện viên bóng rổ, với các yêu cầu đòi hỏi khác nhau để có thể giúp cho VĐV phát triển kỹ năng của mình. Quy định trong đào tạo của Bóng rổ Scotland được biết đến thông qua nguyên tắc Phát triển VĐV lâu dài. Trong môn Điền kinh, chương trình "sức mạnh của số 10" cũng đã đặt ra một số quy định. Các cuộc thi đấu bị chi phối bởi một Điều lệ, được ban hành cho từng năm trong mỗi cuộc thi đấu, mà trong đó các VĐV trẻ có thể tham gia tranh tài. Ở Anh, các Học viện Bóng bầu dục đã áp dụng rộng rãi quy định với kế hoạch chi tiết cho việc đào tạo VĐV, ví dụ yêu cầu phải dành khoảng từ 15 đến 20 giờ cho việc phát triển kỹ năng, hoàn thiện kỹ thuật, nâng cao khả năng phản ứng, ý thức chiến thuật và "nghỉ ngơi tích cực" trong mỗi tuần. Số lượng VĐV, những người sẽ tham gia thi đấu cũng được quy định chặt chẽ. Các câu lạc bộ Golf có thể áp dụng điều luật quy định của Hiệp hội Golf Anh. về tiêu chí "câu lạc bộ Golf điểm", điều có thể được nhận biết thông qua việc sở hữu các cơ sở hạ tầng gần gũi và thân thiện với trẻ em và người mới tập.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Cũng cần phải nói thêm rằng chúng ta cũng đã xác định được trong các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu khác các Điều luật “cứng” và “mềm” sau:

Ở Áo, có một đạo luật Liên bang về Trường Đào tạo giáo viên Giáo dục thể chất và Huấn luyện thể thao.

Tại Bulgaria, các quy định cụ thể về đào tạo VĐV trẻ hoặc VĐV nữ nằm rải rác trong các quy định riêng biệt mà không được hệ thống hóa (như Quy định về Thủ tục tiếp nhận trẻ em vào các Trường thể thao; Quy định về các Điều khoản và Điều kiện cung cấp sự bảo trợ cho các trẻ em có năng khiếu xuất sắc).

Hiệp hội Thể thao Đức đã đưa ra một định hướng phát triển chung cho các VĐV trẻ trình độ cao.

Hungary có các Điều luật được Bộ trưởng Bộ Thanh niên và các vấn đề xã hội ban hành về việc thuê mượn VĐV ở tuổi vị thành niên, những người vẫn còn thuộc diện giáo dục phổ cập và hoạt động thể dục thể thao bắt buộc ở trường.

Ở Ý, Ủy ban Olympic Quốc gia Ý (CONI) và Bộ Giáo dục, Đại học và Nghiên cứu (MUIR) đã cùng ký kết thỏa ước và ra Thông tư liên tịch vào tháng 9 năm 2005 để thúc đẩy hoạt động văn hóa thể thao trong trường học. Trong Biên bản ghi nhớ ngày 13 Tháng Mười 2006, Bộ Giáo dục, Đại học và Nghiên cứu (MUIR) đã đưa ra đề xuất và hướng dẫn cho năm học 2006/2007 để khuếch trương hoạt động Trong các Trường tiểu học và trung học cơ sở, với sự tham khảo ý kiến cụ thể của Hội Thể thao Thanh niên Sinh viên và hỗ trợ hoạt động bằng sự ưu ái nhất tại các khu vực có tình trạng sức khỏe học sinh suy giảm.

Chương trình Thể thao Quốc gia của Latvia có bao gồm một phần cụ thể về lĩnh vực thể thao cho trẻ em và thanh niên.

Tại Lithuania, kể từ năm 2000, đã có một Quy định của Chính phủ nhằm khuyến khích các VĐV, bác sĩ, nhân viên vật lý trị liệu và các nhà khoa học có đóng góp lớn bằng cách đóng thay cho họ toàn bộ phí bảo hiểm.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Tại Ba Lan, đã có các Chương trình đào tạo chuẩn bị VĐV trẻ do Hiệp hội Thể thao Ba Lan và Hiệp hội liên ngành Giáo dục thể chất khu vực cùng phối hợp thực hiện. Các chương trình này được thiết lập căn cứ theo hướng dẫn của Hiệp hội Thể thao Ba Lan đã được đưa ra trong các văn kiện được Bộ trưởng Bộ thể thao soạn thảo và ban hành với tên gọi là: "Các chương trình đào tạo và thi đấu thể thao cho các VĐV trẻ tài năng trong năm 2007 ". Ngoài ra còn có "Hệ thống thể thao Thanh niên 2007 " đưa ra các quy định về thi đấu thể thao cho trẻ em và VĐV trẻ tài năng.

Tại Luxemburg, Quy chế "Đại công tước" (Grand-Ducal) ban hành ngày 10 tháng 12 năm 1998 đã đưa ra những vấn đề cụ thể về các VĐV trẻ và VĐV nữ tài năng. Điều luật số 28/98 về "Các VĐV trẻ" ban hành ngày 26 tháng 6 năm 1998 ở Bồ Đào Nha đã thiết lập nền tảng khuôn khổ pháp lý cho việc ký kết các hợp đồng huấn luyện thể thao (quản lý thanh thiếu niên). Điều luật này được quy định đặc thù dành riêng cho các VĐV trẻ, những người lần đầu tiên ký kết các hợp đồng thể thao ở độ tuổi tối thiểu là 14.

Tại Rumani, Luật Giáo dục số 84/1995 đã quy định về việc áp dụng các nền tảng khuôn khổ pháp lý, với lĩnh vực đào tạo VĐV trẻ và VĐV nữ, thông qua các Quy định về rèn luyện thể thao trong nhà trường, cũng như khả năng điều tiết của nhà trường với mặt trái của hoạt động thể dục thể thao.

Luật Thể thao Slovenia đã đưa ra một giới hạn cụ thể về thân thể của các VĐV nam/nữ chuyên nghiệp bằng cách đặt ra giới hạn độ tuổi, điều chỉ cho phép họ gia nhập vào hàng ngũ chuyên nghiệp khi ít nhất đã đủ 15 tuổi.

5. Kế hoạch xây dựng các Điều luật mới có liên quan đến lĩnh vực thể thao và đào tạo VĐV trẻ

Nghiên cứu của chúng tôi cho phép chúng ta nắm bắt được kế hoạch xây dựng các Điều luật mới, trong đó chủ yếu là liên quan đến việc bảo vệ cho các VĐV trẻ, đặc biệt là các VĐV ở lứa tuổi vị thành niên, sự phát triển của các trường lớp thể thao và đưa ra "khái niệm" huấn luyện. Các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu sau đây đã tham gia vào trong tiến trình này:

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Ở Bungari, đã có bản dự thảo của Đạo luật Phát triển và Bảo vệ Thanh thiếu niên mới, điều mà hiện tại đang ở giai đoạn đầu của cuộc thảo luận trong công chúng.

Hội Thể thao đỉnh cao Đan Mạch (the Danish Elite Sports Institution), hay còn được gọi là Tuyển Đan Mạch (Team Denmark) và các Hiệp hội Cầu lông, Khúc côn cầu trên băng, Thể dục, Điền kinh, Bóng đá, Bóng ném, Golf, Chạy định hướng (chạy theo chỉ dẫn trên bản đồ và định hướng bằng la bàn), Bóng chuyền và Bơi lội hiện đang cùng bàn luận về “khái niệm” huấn luyện đặc thù, phù hợp với từng môn thể thao và từng độ tuổi liên quan đến quá trình đào tạo các VĐV.

Tại Latvia, hiện đã có dự thảo của các Điều luật về việc bắt buộc phải đưa các nhân viên y tế vào trong các trường học và câu lạc bộ thể thao. Thêm vào đó, chúng cũng đã được lên kế hoạch để thiết lập ra các quy định mang tính pháp lý, về việc giới hạn thời gian giảng dạy được phép của các lớp học thể thao dành cho các VĐV trẻ trong các môn thể thao, các câu lạc bộ / trường học theo độ tuổi phân loại hiện hành, cũng như hạn chế số lượng trẻ em được phép đồng thời tham gia tại các lớp học thể thao. Bản Dự thảo về Chương trình Thể thao Quốc gia 2007/2008 bao gồm cả việc sửa đổi, bổ sung Luật Giáo dục về kinh phí cho Chương trình giáo dục chuyên nghiệp được thực thi bởi cả hai hệ thống trường công lập, tư thục và các câu lạc bộ thể thao, bao gồm cả việc thực thi nguyên tắc ở nơi mà nguồn kinh phí có liên quan trực tiếp đến số lượng trẻ em được giáo dục và đào tạo tại các nhà trường hoặc câu lạc bộ thể thao cụ thể.

Ở Luxemburg, sự phát triển xa hơn của các lớp học thể thao cũng là điều đã được suy tính tới. Hiện cũng đang có sự thảo luận về việc thiết lập một Quy định về "Nghiên cứu thể thao".

Tại Pháp, Pháp lệnh số 2007-329 ban hành ngày 12 tháng 3 năm 2007 và bắt đầu có hiệu lực vào ngày 01 Tháng 3 năm 2008, đã mở rộng quy định của Luật Lao động Pháp liên quan đến thù lao của người lao động chưa thành niên với các VĐV vị thành niên. Một phần trong số tiền thù lao của trẻ vị thành niên có thể được chuyển cho cha mẹ của chúng. Thêm vào đó vào tháng 4 năm 2007, Bộ Thanh niên, Thể thao và các vấn đề xã hội, đã đưa

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

ra dự thảo của một Điều luật mới liên quan đến tiền trợ cấp (lương hưu) của các VĐV trình độ cao, điều có thể dẫn tới “khái niệm” đặc biệt về VĐV nghiệp dư trình độ cao. Dự thảo này thực sự cần sớm được trình ra Quốc hội.

Ở Ba Lan cũng đã có các dự thảo để ban hành "Các Quy định về thi đấu thể thao của trẻ em và VĐV trẻ tài năng giai đoạn 2008-2010".

Tại Bồ Đào Nha, Hiệp hội Điền kinh hiện đang bổ sung, sửa đổi nội dung của sách hướng dẫn huấn luyện, điều được coi là một phần có liên quan đến việc đào tạo VĐV trẻ.

Ở Vương quốc Anh, đã có một số quy định mới được ban hành theo hình thức phát triển của các Hội đồng Quản trị Quốc gia (NGB) và các chương trình đào tạo đã được thiết lập để phát triển lực lượng VĐV trẻ cho Thế vận hội Olympic London 2012. Ví dụ, Bóng rổ Anh hiện đang thảo luận và lên kế hoạch xây dựng một chính sách của mình về VĐV khuyết tật và làm thế nào để xúc tiến và hội nhập quá trình đào tạo của mình vào trong những kế hoạch tổng quát hơn. Điền Kinh Scotland hiện cũng đang xem xét để đưa ra các kế hoạch thực hiện và Điều luật mới. Trong Điền kinh cũng như các môn thể thao khác, đã có các kế hoạch phát triển các "Câu lạc bộ điểm" mang dấu ấn của chất lượng. Đến cuối năm 2008, trong các kế hoạch phát triển này đã có 400 câu lạc bộ được công nhận là "Câu lạc bộ điểm". Cuối cùng, thể thao gần đây đã lại được đưa trở lại vào trong các chương trình giảng dạy ở trong các nhà trường theo tầm nhìn hướng tới Thế vận hội Olympic London 2012.

Chúng tôi cũng đã xác định được 3 quốc gia thành viên Liên minh châu Âu cần phải nhanh chóng thông qua các Đạo luật mới về thể thao trong một khoảng thời gian ngắn.

Ở Slovakia, hiện đã có đề xuất cho một đạo luật mới về thể thao để thay thế cho Luật Văn hóa Thể chất hiện hành, do nó không đáp ứng được đầy đủ nhu cầu thực tiễn và chưa thể hiện hết được vai trò của thể thao trong xã hội. Điều luật mới sẽ quy định những vấn đề chưa được điều chỉnh trong Luật hiện hành, như:

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

- ✚ Bảo vệ sức khỏe cho các VĐV, bao gồm cả việc bảo vệ cho các VĐV tuổi vị thành niên,
- ✚ Đấu tranh chống lại các hành vi bạo lực trên sân cỏ
- ✚ Hỗ trợ trực tiếp và gián tiếp cho thể thao của Nhà nước, bao gồm cả việc kiểm soát việc sử dụng nguồn tài chính của Nhà nước dành riêng cho hỗ trợ thể thao,
- ✚ Các quy định cho các trò chơi mạo hiểm và các khoản đóng góp từ lợi nhuận,
- ✚ Giảng dạy thể thao thường xuyên với sự nhấn mạnh đặc biệt về thể thao cho trẻ em và thanh thiếu niên tại tất cả các cấp học và cơ sở hạ tầng trường học, bao gồm cả việc trang bị các trang thiết bị thể thao trường học,
- ✚ Thể thao cho phụ nữ và thể thao gia đình,
- ✚ Thể thao cho người khuyết tật,
- ✚ Giám sát chặt chẽ hoạt động của các Hiệp hội và Thể chế thể thao,
- ✚ Xây dựng, bảo trì và hiện đại hoá các cơ sở hạ tầng thể dục thể thao,
- ✚ Thân thể và trình độ (giáo dục) của các chuyên gia trong lĩnh vực thể thao (huấn luyện viên, trọng tài, người đại diện, nhà quản lý),
- ✚ Bảo vệ môi trường và các loài động vật được sử dụng trong thi đấu thể thao,
- ✚ Quy định về bản quyền của các sự kiện thể thao,
- ✚ Quy định về tài chính của thể thao, bao gồm cả các quy định về tài trợ và quảng cáo,
- ✚ Quy định trợ cấp cụ thể cho các VĐV ưu tú đã nghỉ thi đấu.

Quốc hội Slovenia hiện đang tranh luận gay gắt về việc bổ sung, sửa đổi các Điều luật Thể thao.

Hà Lan đã lên kế hoạch để ban hành một đạo luật thể thao.

Ở một số quốc gia thành viên Liên minh châu Âu khác, kế hoạch xây dựng các Điều luật thể thao mới chủ yếu chỉ bao gồm các chiến dịch vận động để thúc đẩy hoạt động thể dục thể thao.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Tại Bỉ, người đứng đầu về lĩnh vực thể thao của Cộng đồng Pháp vừa bắt đầu thực hiện chiến dịch vận động “Đạo đức Thể thao” để khuếch trương giá trị đạo đức và tinh thần “fair play” trong thể thao trong Cộng đồng Pháp.

6. Các Điều luật quy định nghĩa vụ thiết lập các trung tâm đào tạo

Các Quy định như vậy chủ yếu chỉ tồn tại trong các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu có các câu lạc bộ Bóng đá chơi tại một cấp độ quốc tế để đảm bảo tuân thủ theo đúng các Quy định của Liên đoàn Bóng đá châu Âu (UEFA), điều bắt buộc tất cả các câu lạc bộ tham gia trong giải vô địch quốc tế của họ phải có các cơ sở hạ tầng đào tạo chuyên ngành. Thêm vào đó, chúng tôi cũng đã xác định được một số các Điều luật sau, cho dù nó chỉ dành riêng cho môn Bóng đá hay là được áp dụng một số môn thể thao:

- Các Điều luật cho nhiều môn thể thao

Tại Bỉ, ở Cộng đồng Flander (miền tây nước Bỉ), Ủy ban vì sự phát triển thể dục thể thao và giải trí ngoài trời (BLOSO) chịu trách nhiệm xây dựng / cải tạo và khai thác các Trung tâm đào tạo (Phán quyết của Cộng đồng Flander ngày 07 tháng 5 năm 2004 với Ủy ban vì sự phát triển thể dục thể thao và giải trí ngoài trời BLOSO). Hiện nay, Ủy ban vì sự phát triển thể dục thể thao và giải trí ngoài trời (BLOSO) đang khai thác 13 Trung tâm đào tạo của Cộng đồng Flander trong cả hai lĩnh vực là thể thao giải trí và VĐV đỉnh cao. Trong Cộng đồng Pháp (miền nam nước Bỉ - Walloon), không có nghĩa vụ cụ thể nào trong ứng dụng pháp chế đối với lĩnh vực thể thao. Tuy nhiên, Khu hành chính Bộ Cộng đồng Pháp (ADEPS) hiện đang quản lý hoạt động của 16 Trung tâm đào tạo trong Cộng đồng Pháp, trong cả hai lĩnh vực là thể thao giải trí và VĐV đỉnh cao.

Các Trung tâm đào tạo thể thao ở Bulgaria, được thành lập trước năm 1990 có một vài ngoại lệ. Hiện nay, hầu hết các Trung tâm này đều thuộc tài sản sở hữu công, được quản lý bởi câu lạc bộ và các hiệp hội thể thao, hay đặc biệt là trong Bóng đá, đặt dưới sự quản lý của các câu lạc bộ chuyên nghiệp theo các hợp đồng có điều kiện. Các Điều luật chung (Luật và các văn bản dưới Luật) không bao hàm nghĩa vụ bắt buộc đối với việc thành lập

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

các Trung tâm đào tạo (trừ khi là đối với việc thành lập của các cơ sở đặc thù, giống như các trường học, yêu cầu phải có một cơ sở hạ tầng đào tạo làm tiền đề cho hoạt động).

Tại Hungary, có nhữn cái được gọi là Trung tâm Olympic, nơi mà VĐV của nhiều môn thể thao khác nhau (bao gồm cả các VĐV khuyết tật) có thể được huấn luyện và phân nhóm vào các trại huấn luyện. Ở đây chủ yếu là những VĐV không đòi hỏi phải có nguyên tắc huấn luyện đặc thù, và thường thì các VĐV ở các môn thể thao khác nhau được huấn luyện tại đây trong cùng một thời điểm. Họ được giám sát bởi Chánh văn phòng Thể thao Quốc gia, người cũng có thể đưa ra sự trợ cấp cho các hoạt động có hiệu quả của các Trung tâm này.

Tại Ý, trong trường hợp tổ chức các sự kiện thể thao quốc tế (như Giải vô địch Bơi lội Thế giới năm 2009 được tổ chức tại Rome), thành phố chủ nhà có trách nhiệm trang bị các cơ sở hạ tầng thể thao cần thiết và xây dựng các công trình có liên quan (phòng tập, chỗ ở, đường giao thông), với nguồn tài chính và tổ chức trợ giúp từ Ủy ban Olympic Quốc gia Ý (CONI).

Luật Thể dục thể thao ở Lithuania đã nêu ra những yêu cầu về điều kiện đủ của việc thành lập (bao gồm cả thiết bị thể thao) các Trung tâm thể dục thể thao. Theo luật này, các tổ chức chính quyền địa phương có nghĩa vụ cung cấp một lượng kinh phí đủ để đảm bảo một số lượng thích hợp các cơ sở hạ tầng thể dục thể thao.

Ở Luxemburg, một đạo luật ban hành ngày 29 tháng 6 năm 2000 đã tạo ra một Trung tâm Thể thao và Văn hóa Quốc gia, được các tổ chức công quản lý và đáng chú ý là một Nhà thi đấu thể thao đa năng và một bể bơi Olympic. 21 Hiệp hội thể thao đã được hưởng lợi từ cơ sở hạ tầng này. Đáng chú ý là Trung tâm này được sử dụng bởi các lớp học thể thao và các Trung tâm đào tạo VĐV. Bên cạnh đó còn có một Chương trình phát triển cơ sở hạ tầng thể dục thể thao trong giai đoạn 5 năm. Chương trình này được Nhà nước chỉ đạo và sự được hỗ trợ từ 50 quận, huyện và 2 Hiệp hội thể thao. Mục tiêu của Chương trình này là nhằm thiết lập 53 cơ sở hạ tầng thể dục thể thao, trong đó bao gồm cả 1 sân thi đấu Điền

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

kinh và 1 Tổ hợp Đua xe đạp trong nhà. Hiệp hội Bóng đá Quốc gia cũng đã thiết lập một Trung tâm Huấn luyện Quốc gia của mình.

Tại Vương quốc Anh, Quy định của Hiệp hội Bóng đá Anh về Chương trình chất lượng đã yêu cầu tất cả các câu lạc bộ tại giải Ngoại hạng Anh (Premier League) phải có “Học viện”, và tất cả các câu lạc bộ tại Giải hạng nhất phải có “Trung tâm đào tạo tài năng”. Những yêu cầu tương tự cũng đã được Hiệp hội Bóng đá Scotland, Hiệp hội Bóng đá xứ Wales và Hiệp hội Bóng đá Ailen đề ra. Đối với các môn như Bóng rổ, Điền kinh, Golf và Bóng bầu dục, thì lại không có nghĩa vụ bắt buộc như vậy. Tuy nhiên, Bóng rổ Anh lại có tới 7 Học viện trải dài trên khắp đất nước dựa trên sự tự chủ, tự nguyện và tất cả các câu lạc bộ Bóng bầu dục Anh trong Giải Ngoại hạng đều có một Học viện. Hiệp hội Bóng bầu dục Anh đã đầu tư 12 Học viện Bóng bầu dục Ngoại hạng Anh và 2 Học viện khu vực. Trong phạm vi hoạt động của cộng đồng, đã có hơn 750 câu lạc bộ có các trung tâm đào tạo với các huấn luyện viên và hướng dẫn viên có trình độ.

- Các Điều luật Bóng đá

Tất cả các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu đều là thành viên của UEFA và như vậy việc tuân thủ các Điều luật được ban hành bởi tổ chức này có liên quan đến bóng đá chuyên nghiệp phải theo quy định dưới đây.

Tại Pháp, Điều 102 của Luật Bóng đá Chuyên nghiệp đã quy định mỗi câu lạc bộ tại Giải hạng nhất Pháp nhất thiết phải thiết lập một Trung tâm đào tạo, nếu không nó sẽ không được hưởng lợi từ các biện pháp bảo vệ được ghi trong Luật; nghĩa vụ bắt buộc của câu thủ khi ký hợp đồng chuyên nghiệp đầu tiên của mình với câu lạc bộ và quyền được nhận trợ cấp công.

Hiệp hội Bóng đá Bồ Đào Nha (FPF) cũng đang thực thi các biện pháp hữu hiệu nhằm giúp cho tất cả các câu lạc bộ chuyên nghiệp tuân thủ theo đúng các quy định của UEFA (cho dù các yêu cầu sẽ ít đòi hỏi khắt khe hơn nhiều). Mục đích của việc này là nhằm chuẩn hóa các điều kiện đào tạo và nâng chất lượng lên một tiêu chuẩn cao hơn.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Quy định cấp phép của Hiệp hội Bóng đá Quốc gia Slovenia quy định rằng cơ sở hạ tầng đào tạo phải luôn có sẵn cho các câu lạc bộ chuyên nghiệp trong toàn bộ mùa giải, và như vậy điều này có nghĩa là câu lạc bộ phải đóng 1 trong 2 vai trò, hoặc là chủ sở hữu Trung tâm đào tạo hoặc là được quyền sử dụng nó sau khi đã ký kết một thỏa thuận bằng văn bản với chủ sở hữu của nó.

Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy rằng chỉ có một vài quốc gia thành viên Liên minh châu Âu là có một số quy định đặt ra nghĩa vụ thiết lập các trung tâm đào tạo trong các môn thể thao khác ngoài bóng đá. Hơn nữa, cũng cần phải lưu ý là nghĩa vụ này có liên quan mật thiết, dành riêng cho thể thao chuyên nghiệp và như vậy đề cập tới thể thao nghiệp dư, việc ban hành các quy định phải được suy xét một cách thận trọng bởi các Hiệp hội thể thao tương ứng.

Bởi vậy, các Quy định này có thể được ứng dụng để đảm bảo cho việc tạo ra các Trung tâm đào tạo cho các VĐV đỉnh cao trong tất cả các quốc gia thành viên Liên minh châu Âu, nhằm cung cấp một quy trình đào tạo đầy đủ và chất lượng cao cho các VĐV trẻ, VĐV nữ và VĐV khuyết tật. Để tiết kiệm kinh phí, những Trung tâm đào tạo này nên là những Trung tâm thể thao đa năng. Một câu trả lời có thể được tìm thấy trong sự “sáng tác” của Cộng đồng châu Âu về việc “gắn mác” châu Âu cho các trung tâm đào tạo, điều có thể vẫn sẽ được công nhận cho dù điều kiện đào tạo ở mức tối thiểu, do chất lượng của các cơ sở hạ tầng, chất lượng đào tạo, chất lượng phục vụ của các nhân viên đều được thỏa mãn. Tiêu chí về một nền tảng cơ sở tốt có thể được tìm thấy trong nội dung hướng dẫn cấp phép của UEFA, điều dự định sẽ được đệ trình khi các câu lạc bộ châu Âu tham dự để có được giấy phép theo điều kiện mà các câu lạc bộ phải đáp ứng về hoạt động thể thao, cơ sở hạ tầng, quản lý hành chính, nhân công, thủ tục pháp lý và tài chính.

Hệ thống này được hỗ trợ bởi Nghị viện châu Âu như đã nêu trong báo cáo của mình về tương lai của bóng đá chuyên nghiệp ở châu Âu, bởi vì nó "nhằm đảm bảo các điều kiện cạnh tranh công bằng giữa các câu lạc bộ và góp phần giúp họ ổn định tài chính".

Xuân Long biên dịch (theo www.ec.europa.eu)

Cách thức quản lý tài chính cho các chương trình huấn luyện VĐV thành tích cao, chuyên nghiệp trẻ của các nước ở khu vực Châu Âu

Các quốc gia ở khu vực Châu Âu có sự khác biệt lớn trong việc xác định các cơ quan có thẩm quyền quyết định những chương trình huấn luyện cho các VĐV đỉnh cao và chuyên nghiệp. Những chương trình này có thể được quyết định bởi các cơ sở hoặc tổ chức khác nhau, có thể là Chính phủ, Liên đoàn thể thao, Ủy ban Olympic Quốc gia hoặc các CLB. Đơn cử như ở Bun-ga-ri, các chương trình huấn luyện này đều phải qua sự kiểm duyệt của Chính phủ. Ở Hungari, có 4 chương trình huấn luyện được xây dựng bởi các Liên đoàn thể thao và các cơ quan thể thao phi chính phủ khác. Tuy nhiên, các chương trình này đều phải có sự phê duyệt của Chính phủ hoặc Quốc hội.

Trong khi đó, ở Ai-len, các chương trình huấn luyện được xây dựng dựa trên sự phối hợp chặt chẽ giữa Bộ Thể thao, Du lịch và Giải trí, các cơ quan tổ chức tư nhân cùng các Liên đoàn, Hiệp hội và sự trợ giúp của các chuyên gia. Ở Bồ Đào Nha, các Liên đoàn thể thao chịu trách nhiệm xây dựng các chương trình huấn luyện cho các VĐV trong đội tuyển quốc gia. Các câu lạc bộ chịu trách nhiệm về chương trình huấn luyện VĐV trong câu lạc bộ. Ở Slovakia, việc xây dựng kế hoạch phát triển thể thao cho VĐV thành tích cao, chuyên nghiệp trẻ sẽ do Ủy ban Olympic, các liên đoàn thể thao quốc gia, các liên đoàn địa phương trực thuộc liên đoàn và câu lạc bộ thể thao và Chính phủ sẽ chịu trách nhiệm phê duyệt chương trình phát triển thể thao quốc gia.

Tại Vương quốc Anh, có nhiều chương trình huấn luyện cho các môn thể thao khác nhau và được quyết định bởi các Cơ quan Thể thao của Chính phủ và các Liên đoàn thể thao.

Nguồn kinh phí cho các chương trình huấn luyện được lấy từ 2 nguồn: từ nguồn ngân sách quốc gia (Chính phủ, các liên đoàn thể thao, chính quyền địa phương và khu vực) và từ công tác xã hội hoá (Xổ số quốc gia, tài trợ và các quỹ thể thao, các nhà tài trợ thương mại). Đối với các quốc gia như: Cộng hòa Séc, Pháp, Hung-ga-ri, Ai-len, Italy, Latvia, Luxemburg, Malta, Romani, Slovenia và Tây Ban Nha thì nguồn kinh phí chủ yếu được

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

lấy từ ngân sách của Nhà nước, các liên đoàn thể thao, chính quyền địa phương. Trong khi đó, một số các quốc gia sử dụng nguồn kinh phí từ nguồn tài trợ như Anh, Đức, Pháp, Cộng hoà Séc (xổ số quốc gia).

Tại Bun-ga-ri, thông thường những chương trình huấn luyện này được tài trợ bởi ngân sách Nhà nước. Tại Cộng hòa Séc, những chương trình này được tài trợ bởi các liên đoàn tương ứng, tuy nhiên cũng có thể có viện trợ từ Nhà nước. Các liên đoàn/câu lạc bộ riêng biệt cũng có thể tài trợ các chuyên tập huấn tại nước ngoài để sử dụng các trang thiết bị tập luyện hiện đại. Ở Estonia, các nguồn kinh phí chủ yếu là từ các Chính quyền thành phố. Nhà nước có thể cung cấp một phần, nhưng là rất nhỏ so với các chính quyền thành phố. Một số khoản được nhận từ các quỹ đầu tư (địa phương và quốc tế). Các nhà tài trợ thương mại cũng đầu tư vào việc huấn luyện và trang thiết bị cho các VĐV đặc biệt.

Tại Pháp, ngoại trừ các câu lạc bộ chuyên nghiệp có trung tâm huấn luyện riêng (thường có thể được trợ cấp bởi chính quyền địa phương và khu vực), các chương trình liên quan đến thể thao chuyên nghiệp được hỗ trợ tài chính bởi Nhà nước. Cụ thể hơn, thể thao chuyên nghiệp sẽ được hỗ trợ bởi Quỹ Phát triển Thể thao Quốc gia, vốn chủ yếu từ xổ số quốc gia. Tại Đức, các nhà cung cấp tài chính chủ yếu là các thành phố tài trợ cho các liên đoàn thể thao và nhận trách nhiệm bảo trì trang thiết bị tập luyện. Chính quyền bang cũng phân bổ một phần ngân sách cho việc này. Hơn thế nữa, một phần kinh phí được lấy từ nguồn thu của chương trình xổ số quốc gia.

Ở Hung-ga-ri, Bộ đảm bảo cơ sở tài chính và Học viện Giáo dục VĐV Trẻ Quốc gia (NUSI) hợp tác để phân bổ tài chính. Các Liên đoàn, câu lạc bộ và trường học cũng có thể tham gia và chương trình. Tại Italy, các chương trình huấn luyện của mỗi liên đoàn thể thao được hỗ trợ tài chính trực tiếp từ các quỹ của Chính phủ. Ngoài ra, các liên đoàn thể thao cũng sẽ xem xét các điều khoản tài trợ cụ thể đối với từng VĐV. Bên cạnh đó, các liên đoàn thể thao cũng có thể tự tìm được nguồn vốn từ các hoạt động marketing của mình. Trong khi đó, theo luật Thể thao Latvia, các VĐV trẻ phải được đầu tư hoàn toàn bằng ngân sách Nhà nước. Các chương trình huấn luyện tại Luxemburg nhận được đóng góp trực tiếp từ Nhà nước và có ngân sách riêng để có thể tài trợ cho một số liên đoàn thể

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

thao. Tuy nhiên, các chương trình huấn luyện chủ yếu được đầu tư bởi ngân sách của chính các liên đoàn thể thao.

Hầu hết các chương trình đào tạo điền kinh ở Bồ Đào Nha cho các VĐV trẻ được tài trợ bởi các CLB, chính quyền địa phương và một vài công ty tư nhân. IDP cũng đóng góp quỹ cho các chương trình này thông qua các nghị định thư với các liên đoàn thể thao hoặc chính quyền địa phương. Những chương trình tương tự có thể được các quỹ xổ số xã hội tài trợ. Những quỹ này được chuyển tới các tổ chức thể thao và các câu lạc bộ theo nghị định. Các liên đoàn thể thao cung cấp tài chính cho các VĐV thuộc đội tuyển quốc gia. Các câu lạc bộ cung cấp tài chính cho các chương trình của các VĐV thuộc câu lạc bộ. Tại Romania, Cơ quan quốc gia soạn ra các tiêu chuẩn để sử dụng các nguồn tài trợ (bao gồm các nguồn hỗ trợ tài chính) được cung cấp bởi ngân sách Nhà nước cho các hoạt động thể thao. Theo quy chế của mỗi hiệp hội thể thao, họ cũng có thể được hưởng lợi từ các nguồn tài chính tư nhân. Riêng tại Vương quốc Anh, các chương trình huấn luyện được tài trợ bởi cả các quỹ cá nhân và xã hội.

Cách thức cấp kinh phí mua các trang thiết bị thể thao

Đối với việc cấp kinh phí để mua các trang thiết bị thể thao có sự khác nhau khá lớn giữa các quốc gia thành viên. Trang thiết bị thể thao có thể được đầu tư bởi chính các VĐV, câu lạc bộ, liên đoàn thể thao, chính quyền địa phương, khu vực hoặc Nhà nước, và trong một số ít các trường hợp là bởi các nhà tài trợ thương mại.

Điển hình như tại Áo, vì giá các dụng cụ trượt tuyết chuyên nghiệp rất cao nên chúng thường được sản xuất bởi các công ty trong ngành trượt tuyết có các hợp đồng hợp tác với các câu lạc bộ, liên đoàn thuộc bang hoặc chính các VĐV trẻ. Tại Estonia, hầu hết cha mẹ của các VĐV sẽ mua dụng cụ, trang thiết bị tập luyện cho họ và phần lớn các câu lạc bộ sẽ hỗ trợ việc này. Tại Hy Lạp và Hung-ga-ri, việc mua và tài trợ dụng cụ thể thao thuộc trách nhiệm của câu lạc bộ.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Tại Pháp, dụng cụ thể thao được cung cấp bởi câu lạc bộ, cha mẹ VĐV hoặc chính các VĐV. Nhiều liên đoàn thể thao, câu lạc bộ và các VĐV chuyên nghiệp thường có những thỏa thuận về tài trợ với các công ty công hoặc công ty tư nhân.

Tại Italy, quyết định tài trợ cho dụng cụ thể thao thuộc về các câu lạc bộ hoặc các liên đoàn đối với mỗi hạng mục môn thể thao. Bên cạnh đó, trong hầu hết các trường hợp, các liên đoàn thể thao đăng kí cung cấp hợp đồng cho các nhà tài trợ chính thức (cụ thể là Nike, Puma, Adidas...) trong thời hạn ít nhất một năm. Ở Slovenia, trang thiết bị thể thao chủ yếu được mua bởi các nguồn ngân sách của Nhà nước. Riêng ở Vương quốc Anh, cơ quan tài trợ mua trang thiết bị thể thao cũng là những người tài trợ cho các chương trình huấn luyện, gồm: Nhà nước, chương trình Xổ số Quốc gia, chính quyền địa phương, Liên minh Châu Âu, cá nhân, các công ty cung cấp tài trợ thương mại.

Cách thức sử dụng kinh phí xây dựng SVĐ, địa điểm tập luyện, thi đấu

Hầu hết các quốc gia ở khu vực Châu Âu, quyết định tài chính cũng như nguồn ngân sách để xây dựng các SVĐ, địa điểm tập luyện, thi đấu đều do Chính phủ, chính quyền địa phương và khu vực. Trong một số ít các trường hợp, các tổ chức của cá nhân cũng có thể đưa ra quyết định.

Tại Phần Lan, hơn 70% cơ sở vật chất, sân vận động được xây dựng và bảo quản bởi thành phố, chỉ có một số ít các địa điểm thi đấu là thuộc sở hữu của tư nhân. Tại Cộng hòa Séc, các thành phố và khu vực tiến hành việc xây dựng, quản lý và quyết định sự sẵn có của các dụng cụ thể thao, sân vận động. Tại Đức, Chính phủ, các công ty, câu lạc bộ theo luật định hợp tác với các nhà tài trợ, chính quyền khu vực và thành phố và các công ty kinh doanh xây dựng và tài trợ cơ sở vật chất và sân vận động. Còn tại Hung-ga-ri, cơ sở vật chất phục vụ thể thao được xây dựng từ nguồn ngân sách của Nhà nước và chính quyền địa phương và vẫn thuộc sở hữu của họ, nhưng Nhà nước và chính quyền địa phương có thể cho các công ty công hoặc tổ chức kinh doanh quyền sử dụng. Quyết định này được đưa ra bởi Chính phủ và chính quyền địa phương.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Ở Luxemburg, việc trang bị, xây dựng cơ sở vật chất, sân vận động chủ yếu lấy từ Quỹ Dụng cụ Thể thao Quốc gia. Nhà nước, chính quyền địa phương và khu vực hợp tác để quyết định việc xây dựng, bảo trì, sửa chữa và hiện đại hóa các cơ sở vật chất. Chương trình phát triển 5 năm dụng cụ thể thao được điều hành bởi Nhà nước và được hỗ trợ bởi 50 cộng đồng và 2 tổ chức thể thao. Tại Pháp, chính quyền địa phương đảm bảo phần chính của việc xây dựng, quản lý dụng cụ thể thao và quyết định sự có sẵn của những dụng cụ này. Các dụng cụ thể thao có sẵn cho cộng đồng hoặc câu lạc bộ, miễn phí đối với các câu lạc bộ không chuyên và phí cao hơn đối với các câu lạc bộ chuyên nghiệp. Việc quản lý do chính quyền địa phương chịu trách nhiệm hoặc được giao cho các công ty thương mại, tổ chức thể thao hoặc các công ty bán công. Người ta đã tiến hành kiểm kê dụng cụ thể thao trên lãnh thổ nước Pháp vào năm 2002, dưới chính quyền của ông Lamour, người sau này là Bộ trưởng Thể thao. Mọi thứ đang thay đổi ở vùng này khi các câu lạc bộ chuyên nghiệp, ví dụ như câu lạc bộ bóng đá và bóng rổ, có xu hướng sở hữu những dụng cụ thể thao riêng. Tuy nhiên, việc mua những dụng cụ này khá tốn kém và các câu lạc bộ không đủ khả năng tài chính nếu không có sự giúp đỡ của các nhà đầu tư tư nhân dưới các hình thức khác nhau.

Ở Bồ Đào Nha, các câu lạc bộ thể thao, chính quyền địa phương, Nhà nước, các tổ chức cá nhân là những thực thể quyết định việc trang bị, mua sắm, xây dựng cơ sở vật chất. Các tổ chức, cá nhân với vai trò là một thực thể cộng đồng cũng có thể chịu trách nhiệm xây dựng cơ sở vật chất và sân vận động. Nó có thể hợp tác với chính quyền địa phương. Nhà nước tài trợ cho tất cả cơ sở vật chất mà nó sở hữu. Hơn thế, chính quyền địa phương còn chịu trách nhiệm cho việc mua sắm, xây dựng hạ tầng cơ sở thể thao của thành phố và các câu lạc bộ chịu trách nhiệm đối với những trang thiết bị thể thao và sân vận động thuộc sở hữu của họ. Tại Slovenia, các sân vận động và dụng cụ thể thao đầu tiên được tài trợ hoặc ít nhất được đồng tài trợ bởi Nhà nước và chính quyền địa phương cùng với Chương trình Thể thao Quốc gia.

Ở Vương quốc Anh, chính quyền địa phương là những nhà tài trợ kinh phí cho thể thao địa phương và được hưởng quyền tự chủ lớn trong các chính sách thể thao. Họ tài trợ rất nhiều

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

vào việc đầu tư cơ sở vật chất. Thêm vào đó, Thể thao nước Anh và chương trình xổ số Quốc gia, Hiệp hội Bóng đá, Hiệp hội Thể thao, Nghệ thuật đề xuất việc gây quỹ toàn diện để xây dựng/tài trợ các dụng cụ thể thao. Ví dụ như Liên đoàn Golf Ailen, vì một phần mục đích của Liên đoàn là thúc đẩy và phát triển môn thể thao, vừa hỗ trợ tài chính để xây dựng các chương trình thông qua các khoản trợ cấp và khoản vay không lãi suất.

Cần phải nói thêm rằng như tại Đức, Anh và gần đây là Pháp., việc xây dựng các sân vận động của các câu lạc bộ bóng đá chuyên nghiệp thường được tài trợ bằng quyền đặt tên của một nhà tài trợ. (ví dụ, sân vận động Reebok ở Bolton, sân Emirates của Arsenal, sân Allianz Arena của Bayern Munich, sân MMM của Le Mans...).

Hệ thống giáo dục thể chất của các nước châu Âu

Giáo dục một trong những khía cạnh quan trọng, vì vậy ở tất cả các quốc gia trường học là bắt buộc tới một độ tuổi nhất định, có thể là từ 15-18 tuổi và phải kết hợp với tập luyện thể thao. Chất lượng của việc kết hợp này sẽ quyết định sự nghiệp sau này của các VĐV trẻ. Vì vậy, tất cả các VĐV trẻ thuộc Liên minh Châu Âu nên được hưởng chương trình giáo dục và huấn luyện thể thao chất lượng tốt

Gần đây, Ủy ban Olympic Châu Âu đã bày tỏ quan điểm của mình: *“Để đảm bảo các VĐV chuyên nghiệp tái hòa hòa nhập vào thị trường lao động sau khi kết thúc sự nghiệp, Ủy ban nhấn mạnh tầm quan trọng của việc thực hiện đào tạo “hai nghề” cho các VĐV trẻ và phải có các trung tâm đào tạo chất lượng cao tại địa phương để đảm bảo giáo dục nhân cách và hứng thú nghề nghiệp”*.

Các nước ở khu vực châu Âu luôn rất quan tâm đến việc kết hợp giữa giáo dục và huấn luyện thể thao. Việc kết hợp giáo dục và huấn luyện thể thao vẫn là một vấn đề nhạy cảm vì cả hai hoạt động đều có yêu cầu cao và tiêu tốn nhiều thời gian. Vì vậy các VĐV cần thiết phải được xây dựng kế hoạch giáo dục phù hợp để tránh việc họ phải chọn giữa việc học và huấn luyện.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Có ít nhất 12 trong số 27 quốc gia thành viên ở EU có quy định thành lập các lớp học thể thao, đó là: Áo, Bỉ, Phần Lan, Pháp, Đức, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Hà Lan, Ba Lan, Slovakia và Slovenia. Các lớp thể thao là những chương trình cụ thể trong các trường công lập, cho phép học sinh có nhiều tiết học thể thao hơn trong một tuần. Những lớp này có nhiều thuận lợi khác nhau tùy vào từng quốc gia. Tại Pháp, cũng như nhiều nước có lớp thể thao, các thành viên của những lớp này được hưởng lợi từ việc huấn luyện thể thao chuyên sâu và được chăm sóc sức khỏe tốt hơn. Ở Slovenia, nơi không có một trường thể thao nào, các lớp thể thao có nhiều thuận lợi như thời khóa biểu linh hoạt, ngày thi bổ sung...

Ngoài các lớp học thể thao, 19 quốc gia: Áo, Đan Mạch, Estonia (trường tư), Phần Lan, Đức, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg (một trường phổ thông), Hà Lan, Ba Lan, Romani, Slovakia, Tây Ban Nha, Thụy Điển và Vương quốc Anh cũng xây dựng những trường thể thao. Những trường thể thao này sẽ thiên về hướng huấn luyện thể thao. Các tuần học được thiết kế tùy theo chương trình huấn luyện của các VĐV. Những chương trình này có sự linh hoạt, rất thuận lợi vì mỗi môn có yêu cầu khác nhau, đồng thời cũng được hưởng lợi từ các cơ sở vật chất, đội ngũ y tế thể thao. Vì đây là các trường thể thao nên thể thao luôn được đặt lên vị trí hàng đầu, chính vì vậy các trường này luôn có sự linh hoạt trong việc sắp xếp thời gian biểu để phù hợp với việc đào tạo của huấn luyện viên, các kì thi có thể được trì hoãn. Các VĐV chuyên nghiệp có thể có nhiều thời gian hơn để hoàn thành việc học, được chọn giáo viên và được phép vắng mặt trên lớp nhiều hơn so với các học viên khác vì lý do thi đấu.

Ngoài ra, 2 quốc gia Pháp và Vương quốc Anh cũng thành lập các trung tâm thể thao. Khi giáo dục bắt buộc kết thúc, các VĐV có thể chọn thực tập và hòa nhập với các trung tâm thể thao chuyên nghiệp. Những trung tâm này chủ yếu là các trung tâm bóng đá, bóng bầu dục hoặc bóng rổ, thuộc quyền sở hữu của câu lạc bộ. Pháp cũng có kế hoạch thành lập các trung tâm thể thao chuyên nghiệp, được quyết định bởi các hiệp hội thể thao. Ở những trung tâm này, các VĐV được phép luyện tập theo cá nhân để có thể trở thành những VĐV chuyên nghiệp. Tại Pháp, các trung tâm thể thao ràng buộc các VĐV chuyên nghiệp bằng

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

các hợp đồng tối đa 3 năm để khi họ được đào tạo tốt, họ sẽ không từ bỏ trung tâm đã đào tạo họ.

Riêng đối với các trường đại học sự kết hợp giữa giáo dục và huấn luyện trở nên phức tạp hơn vì cần có sự đầu tư đáng kể cho cả hai. Một số quốc gia nhỏ như Cyprus, Estonia, Hungary và Luxembourg, do số lượng VĐV chuyên nghiệp còn hạn chế nên họ không tạo cơ hội cho các VĐV kết hợp đào tạo thể thao và học tại các trường đại học. Ở khối các nước châu Âu, có thể chia thành 3 nhóm quốc gia khác nhau: Những quốc gia có thành lập khoa thể thao ở các trường đại học; Những quốc gia tạo điều kiện cho các VĐV chuyên nghiệp trong quá trình học tập; Những quốc gia xây dựng mạng lưới kết hợp giữa các Liên đoàn và các trường đại học.

a- Những quốc gia có thành lập khoa thể thao trong các trường đại học: Bun-ga-ri, Cộng hòa Séc, Phần Lan, Pháp, Hy Lạp, Ba Lan, Romani và Slovakia là các quốc gia có thành lập những khoa thể thao trong các trường Đại học. Các khoa thể thao cũng giống như các trường thể thao, được xây dựng phù hợp với việc huấn luyện vì tất cả các môn học đều liên quan tới thể thao. Một vài trong số những quốc gia nêu trên chỉ có khoa thể thao với vai trò là phương tiện thích ứng cho các VĐV để có thể tiếp cận với việc học chuyên sâu hơn. Nhìn chung họ thường hướng tới việc dạy và học nghề.

b- Những quốc gia tạo điều kiện cho các VĐV chuyên nghiệp trong quá trình học tập: Tại các quốc gia này, khi các VĐV chuyên nghiệp theo học tại các trường đại học sẽ được tạo điều kiện một cách tối đa như: thời gian biểu linh hoạt, học từ xa, giáo viên phụ đạo,... để các VĐV chuyên nghiệp có thể vừa tham gia học vừa tham gia thi đấu thể thao. Điển hình như ở Pháp, theo điều 28 của Luật Thể thao ban hành ngày 16/7/2004 chỉ ra rằng các trường đại học phải tạo điều kiện cho các VĐV chuyên nghiệp trong quá trình học. Với những điều kiện thuận lợi này sẽ tạo ra sự thúc đẩy các VĐV chuyên nghiệp có thể tham gia học các chương trình học cao hơn. Ngoài ra, những VĐV chuyên nghiệp còn có thể được cấp Chứng chỉ Quốc gia về Huấn luyện viên Thể thao.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Ở Italy, không có quy định nào liên quan tới những thuận lợi cho các VĐV. Tuy vậy, dường như trên thực tế, các VĐV vẫn tìm cách để tiếp cận các giảng viên và trao đổi về ngày thi. Cần chú ý rằng dù có những thuận lợi nêu trên, các VĐV chuyên nghiệp vẫn gặp khó khăn để kết hợp giữa việc học và huấn luyện thể thao. Ví dụ như tại Pháp, học bổng cho các VĐV trẻ đang đào tạo tại trung tâm thể thao chuyên nghiệp là một vấn đề lớn. VĐV phải xin học bổng khi họ mới bắt đầu năm học đại học đầu tiên. Tuy nhiên, việc phải tham gia các giải đấu cũng khiến cho các VĐV gặp khó khăn ở các kì thi. Trong những trường hợp này họ sẽ không nhận được học bổng, vì vậy, nếu vì bất cứ lý do nào mà VĐV phải ngừng sự nghiệp thể thao thì họ sẽ phải tự tìm nguồn tài trợ cho việc học của mình.

c- Những quốc gia xây dựng mạng lưới kết hợp giữa các Liên đoàn và các trường đại học

Phần Lan là nước tiêu biểu cho các quốc gia này. Hiện Phần Lan đã xây dựng mạng lưới có sự liên kết chặt chẽ giữa các trường đại học và các Liên đoàn, hiệp hội thể thao. Thông qua các mạng lưới này, các VĐV chuyên nghiệp vừa có cơ hội học tập vẫn có cơ hội theo đuổi sự nghiệp thể thao.

Một số các quốc gia ở châu Âu còn xây dựng việc tạo cơ hội việc làm cho các VĐV chuyên nghiệp. Đơn cử như Áo và Đức đều tạo những việc làm cho các VĐV chuyên nghiệp trong ngành quân đội hay như ở Đức, các VĐV cũng được nhận làm công việc liên quan đến ngành công an. Tại Bỉ cho phép các VĐV tình nguyện ghi danh vào ngành hành chính nhà nước trong các ngành liên quan đến thể thao. Trong khi đó ở Pháp, ở điều 28 của Luật Thể thao ban hành ngày 16/7/1984, các VĐV chuyên nghiệp được miễn độ tuổi giới hạn khi tham gia tuyển dụng vào chính quyền nhà nước, địa phương và khu vực. Ngoài ra, 20% trong số này có thể tham gia kì thi trở thành huấn luyện viên thể thao. Một hình thức khác dành cho các VĐV trẻ chuyên nghiệp đang được áp dụng tại Pháp là hợp đồng liên kết giữa Bộ Y tế, Thanh Niên và Thể thao cùng các công ty công hoặc tư nhân của Pháp.

Cách thức cấp học bổng cho các VĐV trẻ

Hầu hết các quốc gia có học bổng từ các tổ chức khác nhau, chủ yếu là (i) các học viện công, (ii) các tổ chức liên quan đến thể thao và (iii) các tổ chức tư nhân:

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

i) Học bổng công thường được tài trợ bởi các Bộ tương ứng và chủ yếu là Bộ Thể thao và Bộ Giáo dục. 12 quốc gia thành viên có liên quan tới hệ thống này (Cyprus, Phần Lan, Pháp, Đức, Ai-len, Italy, Latvia, Hà Lan, Ba Lan, Slovenia, Tây Ban Nha và Vương quốc Anh). Ví dụ như tại Pháp, các VĐV chuyên nghiệp tham gia vào các khóa huấn luyện chuyên nghiệp (huấn luyện thể thao hoặc loại khác) có thể nhận được học bổng từ Bộ Y tế, Thanh niên và Thể thao. Một phương pháp hiện tại hay được sử dụng là xin tài trợ từ chính quyền địa phương. Ở Pháp, Ba Lan và Italy, các VĐV có thể xin trợ giúp tại khu vực của họ. Ở Đan Mạch, các VĐV thậm chí có thể nhờ thành phố nơi họ sinh sống giúp đỡ.

ii) Các học bổng có thể được phân bổ bởi các liên đoàn thể thao, có thể phụ thuộc hoặc không vào Nhà nước.

Chính phủ của một số quốc gia thành viên có các chương trình thể thao có thể phân bổ học bổng. Ví dụ tại Áo, các VĐV có thể được hưởng phí bồi thường “Sporthilfe” khi đang thi đấu thể thao và không được nhiều hơn € 50,000 mỗi năm. Tại Bỉ, BLOSO(Cơ quan Flemish về sự Phát triển Thể chất, Thể thao và Hoạt động Giải trí ngoài trời) đề xuất các chương trình đặc biệt nhằm hỗ trợ tài chính cho các VĐV chuyên nghiệp. Tương tự, các liên đoàn thể thao ở mức độ của họ, và các câu lạc bộ thể thao phân bổ học bổng tại ít nhất 6 quốc gia thành viên (Đan Mạch, Phần Lan, Pháp, Hy Lạp, Italy và Bồ Đào Nha). Các ủy ban Olympic cũng hỗ trợ cho các VĐV tại một số quốc gia thành viên như Italy, Slovenia, Pháp, Hung-ga-ri và Thụy Điển.

iii) Đôi khi các công ty tư nhân hoặc cá nhân cũng tài trợ cho các VĐV. Việc tài trợ này có ở Thụy Điển.

Lượng tài trợ được phân bổ và các tiêu chuẩn tương ứng

Một vài nước đã lập ra chương trình quốc gia, như tại Vương quốc Anh có chương trình “TASS” (có vốn £ 3,000 mỗi năm và áp dụng cho mọi đối tượng dưới 24 tuổi và đang theo học tối thiểu 50% các khóa học toàn thời gian ở cấp độ cao tại các trường cao đẳng. Đối với các VĐV khuyết tật thì độ tuổi dưới 35; Cộng đồng Flemish cùng với BLOSO tài trợ một vài chương trình và phân bổ tới € 20,000 trong khuôn khổ các hoạt động thể thao của

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

VĐV và khoản tín dụng € 3,000 cho tư vấn bởi các trường đại học tương ứng; Quỹ Hỗ trợ Thể thao của Đức tài trợ cho 4.000 VĐV mỗi năm với ngân sách là €12,000,000 (€ 3,000 một VĐV).

Đôi khi các học bổng được phân bổ trực tiếp bởi các Bộ. Tại Phần Lan, Bộ Giáo dục Phần Lan phân bổ tới € 6.000 cho các VĐV triển vọng và € 15.000 một năm cho các VĐV chuyên nghiệp. Tại Ba lan, Bộ Thể thao tài trợ € 600 một tháng cho các Hội thể thao người khuyết tật và các thành viên của đội tuyển quốc gia, € 1,800 một tháng cho các thành viên đội tuyển Olympic. Ở Slovenia, Bộ Giáo dục và Thể thao cùng với Ủy ban Olympic và quỹ hỗ trợ các liên đoàn bóng đá phân bổ học bổng theo bảo hiểm tuần cho các VĐV thuộc các cấp độ học từ 80% (tiểu học, phổ thông trung học) đến 120% (đại học).

Các tiêu chuẩn tương ứng thường được gắn với sự tham gia tại các cuộc thi quốc gia/quốc tế/Olympic như ở Ba Lan, Phần Lan, Hung-ga-ri và các quốc gia khác. Những tiêu chuẩn này cũng liên quan tới tình trạng cụ thể tại Bỉ với “các VĐV thể thao đỉnh cao” hoặc cấp độ học của các VĐV như ở Italy.

Một điểm đáng chú ý là Italy có hệ thống dựa trên phân bổ từng phần: học bổng cho các VĐV được chia thành hai phần: trả trực tiếp cho VĐV và trả cho câu lạc bộ nơi VĐV được đào tạo. Hệ thống này có ưu điểm giúp hỗ trợ câu lạc bộ để câu lạc bộ tạo điều kiện cho việc tập luyện và cuộc sống hàng ngày của các VĐV bởi VĐV sẽ không chuyển sang câu lạc bộ khác do không đáp ứng được nhu cầu luyện tập của VĐV.

Các chương trình sau khi kết thúc sự nghiệp

Các chương trình sau khi kết thúc sự nghiệp đang ngày càng trở nên quan trọng đối với các VĐV trẻ chuyên nghiệp. Như đã đề cập phía trên trong nghiên cứu này, thực tế thì sự nghiệp thể thao của các VĐV ngắn và không ổn định và thị trường lao động lại đang có nhu cầu lớn. Ngày nay, ngoài giả thiết rằng các VĐV sẽ trở thành những giáo viên hoặc huấn luyện viên thể thao, sự nghiệp thể thao đỉnh cao của họ sẽ trở nên vô nghĩa khi họ tìm một công việc. Vì vậy các chương trình sự nghiệp là rất quan trọng bởi chúng có thể giúp

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

những người từng là VĐV hòa nhập vào thị trường lao động thường không phù hợp với họ.

1) Các quốc gia thành viên không có chương trình sau khi kết thúc sự nghiệp

Chín quốc gia thành viên không có chương trình sau khi kết thúc sự nghiệp VĐV. (Cyprus, Hy Lạp, Ai-len, Latvia, Luxembourg, Malta, Slovakia, Slovenia và Thụy Điển. Thực tế là không có chương trình chính thức không có nghĩa là các quốc gia này không có hoạt động gì để giúp những người từng là các VĐV chuyên nghiệp hòa nhập vào thị trường lao động.

Tại Latvia có thể có phân bổ tài trợ. Tuy nhiên dường như Chính phủ khá thận trọng. Hơn thế nữa, tùy vào các quốc gia thành viên, những người từng là VĐV có thể có những thuận lợi cụ thể gắn với các nghiên cứu nghề nghiệp, cho dù không có quy định nào xác nhận điều này. Ví dụ, các VĐV tại Luxembourg và Slovenia thường cố gắng tìm việc khi sự nghiệp của họ kết thúc, đặc biệt là tại các Bộ hoặc liên đoàn thể thao. Rất thú vị khi đề cập một điều rằng tại Bồ Đào Nha, các quy định cụ thể về việc giúp đỡ những VĐV của họ kết thúc vừa được đưa ra (Sắc lệnh 146/93, 26/04). Tuy nhiên, các VĐV vẫn không nhận được sự trợ giúp này vì các quy định này chưa được áp dụng, cho dù các VĐV đã đáp ứng đầy đủ tiêu chí để xin tài trợ

2) Các quốc gia thành viên có các chương trình sau khi kết thúc sự nghiệp

13 quốc gia thành viên có các chương trình sự nghiệp trong đó có chương trình thuộc liên đoàn thể thao, có phần bắt nguồn từ các quy định hợp pháp.

a) Các quy định của Nhà nước

Có 9 quốc gia thành viên có quy định về các chương trình sau khi kết thúc sự nghiệp (Áo, Đan Mạch, Pháp, Italy, Lithuania, Hà Lan, Tây Ban Nha và Bồ Đào Nha). Các quy định có thể bao gồm viện trợ tài chính (Áo, Pháp: Chỉ thị 94-031 trong Sắc lệnh ngày 29/4/1994), giáo dục (Lithuania, Hà Lan và Ba Lan) hay thuế (Phần Lan).

THẺ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THẺ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Các phương pháp tích cực như trong các hợp đồng đề cập ở trên đối với sự tích hợp chuyên nghiệp (CIP) tại Pháp cho phép các VĐV tích lũy các kinh nghiệm chuyên nghiệp và cùng lúc đó theo đuổi sự nghiệp ở Liên minh Châu Âu. Nhìn chung các VĐV làm việc trong các loại hình dịch vụ có thời gian biểu rất linh hoạt. Vì vậy cùng một lúc họ có thể theo đuổi sự nghiệp thể thao và sự nghiệp chuyên nghiệp. Kết quả là, một khi sự nghiệp thể thao kết thúc, họ không bị mất việc cũng như kinh nghiệm làm việc. Hội đồng Thể thao Tây Ban Nha cũng đề ra các điều khoản tương tự, bởi nó có thỏa thuận với các công ty tư để họ tạo cho các VĐV nghề nghiệp phù hợp với lối sống của họ. Những phương pháp này nhằm mục đích hòa nhập các cựu VĐV vào thị trường lao động (Tây Ban Nha, RD 1467/1997).

b) Những quy định bởi các tổ chức liên quan đến thể thao

Các tổ chức liên quan đến thể thao ý thức được vấn đề khi có mặt các cựu VĐV trên thị trường lao động. Tại 9 quốc gia thành viên, các tổ chức liên quan đến thể thao (Nhà nước, các Liên đoàn, câu lạc bộ hoặc tổ chức) đã lập các chương trình cụ thể nhằm mục đích giúp đỡ các VĐV sau khi kết thúc sự nghiệp. Sự giúp đỡ tồn tại dưới nhiều hình thức trong đó hiển nhiên có sự trợ giúp tài chính như ở Vương quốc Anh: Học viện Thể thao Anh (EIS) trao £ 1.000 cho việc học sau đại học. Phổ biến nhất là các viện trợ từ việc tư vấn, hướng dẫn nhằm vào các công việc tương lai như tại Phần Lan, Đan Mạch và Vương quốc Anh.

Phuong Anh biên dịch (theo www.ec.europa.eu)

Ngành công nghiệp Thể thao chuyên nghiệp và cái nhìn dưới khía cạnh kinh tế

Ngành công nghiệp thể thao chuyên nghiệp có ba đặc điểm quan trọng phân biệt chúng với các ngành công nghiệp khác. Đầu tiên, chúng được phép tham gia vào các hoạt động kinh doanh, theo quy định của pháp luật, không được cho phép trong các ngành công nghiệp khác. Thứ hai, thị trường lao động hạn chế hơn, nhưng sinh lợi nhiều hơn so với ngành công nghiệp khác. Thứ ba, một công ty duy nhất trong ngành công nghiệp thể thao chuyên nghiệp không thể tồn tại mà không có sự hiện diện của các công ty khác.

Quy mô kinh tế của một ngành công nghiệp là khó để xác định, tuy nhiên đối với ngành công nghiệp thể thao chuyên nghiệp thì quy mô được đánh giá dựa trên: số lượng người hâm mộ, số lượng vé bán ra mỗi trận đấu và tổng lợi nhuận thu về,...

Bóng đá thực sự là môn thể thao của cả thế giới, các giải bóng đá chuyên nghiệp gần như tồn tại ở hầu hết các nước phát triển. Anh có giải Ngoại hạng Anh, được cho là giải đấu giàu có nhất thế giới. Đức có Bundesliga, Italia có Seria A, Tây Ban Nha có giải Primera... Các giải đấu lớn cũng tồn tại ở Nam Mỹ, châu Phi, Trung Đông, Nga và Đông Nam Á. Cấu trúc của các giải đấu này là gần giống nhau, bất kể ở đất nước nào. Các giải ngoại hạng là giải đấu hàng đầu ở mỗi quốc gia với các câu lạc bộ đại diện cho các thành phố lớn, tiếp theo là các giải hạng nhất, hạng nhì và hạng ba với các đội bóng đại diện cho những thành phố nhỏ hơn. Việc xuống hạng của một số đội bóng nhằm đảm bảo rằng mỗi câu lạc bộ đều phải chơi với khả năng tốt nhất của mình. Ba đội xếp cuối cùng ở mỗi giải sẽ bị xuống hạng dưới ở mùa giải sau. Tốp 3 đội bóng dẫn đầu ở giải thấp hơn sẽ được lên hạng. Xuống hạng cũng đồng nghĩa với việc bị giảm nguồn thu cho mùa giải kế tiếp.

Ở các giải ngoại hạng, mỗi câu lạc bộ thi đấu một số lượng lớn các trận đấu trong một mùa giải. Bên cạnh việc cố gắng để giành chức vô địch của giải ngoại hạng (đối với các câu lạc bộ dẫn đầu) thì các câu lạc bộ còn tham gia thi đấu ở các giải khu vực khác nhau. Ở châu Âu, các câu lạc bộ cạnh tranh để đoạt được cúp Europa mỗi năm, đây là giải đấu của hơn

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

100 đội bóng tốt nhất được xếp hạng ở châu Âu (theo bảng xếp hạng của UEFA). Giải đấu này chiếm toàn bộ một mùa giải (từ tháng tám năm trước tới tháng năm năm sau) để hoàn tất việc du đấu của các câu lạc bộ trên toàn châu Âu. UEFA Champions League là giải đấu uy tín nhất trong các cúp châu Âu, với sự tham gia của các đội bóng có thành tích cao nhất ở châu Âu. Mỗi nước cũng có cúp quốc gia riêng theo thể thức thi đấu vòng tròn để tìm ra câu lạc bộ vô địch. Cúp FA của Anh là một trong số đó. Tất nhiên, các giải đấu liên quan đến đội tuyển quốc gia cũng rất quan trọng. Châu Âu có Cúp châu Âu được tổ chức 4 năm một lần và Nam Mỹ có Cúp Copa America được tổ chức 2 năm một lần, và đỉnh cao là Cúp Thế giới được tổ chức 4 năm một lần. World Cup được tổ chức ở Pháp năm 1998 kéo dài trong một tháng và mang lại lợi nhuận lên tới 81 triệu USD cho FIFA. Bản quyền truyền hình của World Cup năm 2006 tại Đức thu được 1 tỷ USD; năm 2010 tại Nam Mỹ lên tới hơn 2,7 tỷ USD.

Mục đích của tất cả các trận đấu này là thu được lợi nhuận cao nhất từ việc bán vé cho cổ động viên và mạng lưới truyền hình. Dữ liệu tài chính của bóng đá là cực kì bí mật khi mà hầu hết các câu lạc bộ đều thuộc quyền sở hữu của các tập đoàn tư nhân.

Câu lạc bộ lớn nhất trên thế giới sẽ kiếm được lợi nhuận khổng lồ. Rất nhiều câu lạc bộ đã công khai niêm yết cổ phiếu trên sở giao dịch chứng khoán (riêng ở giải Ngoại hạng Anh là 20 câu lạc bộ). Điều này khuyến khích họ tối đa hoá doanh thu và giảm những nghi ngờ của cổ đông.

Mỗi câu lạc bộ ở giải Ngoại hạng Anh kiếm trung bình khoảng 28 triệu bảng Anh tiền bản quyền phát thanh truyền hình cho mùa giải 2007-08, nhưng con số này chỉ là 10 triệu bảng Anh trong mùa giải 1997-98. Số tiền này của cúp FA là khoảng 30 triệu bảng Anh cho mùa giải 1998-99 trong một giá thầu của các nhà đầu tư nước ngoài nhằm tạo ra cúp siêu châu Âu chỉ bao gồm các câu lạc bộ tốt nhất.

Giải đấu mới này hứa hẹn mỗi câu lạc bộ thành viên sẽ kiếm được 100 triệu bảng Anh cho mỗi mùa giải nhờ vào tiền bản quyền phát sóng. Bản quyền truyền hình bóng đá ở Anh và châu Âu ước tính có giá trị hơn 2 tỷ USD mỗi mùa giải.

Lợi nhuận và nhượng quyền thương mại

1. Nguồn doanh thu

Mặc dù chi phí tăng lên nhanh chóng trong hai thập kỉ qua nhưng thể thao chuyên nghiệp vẫn đem lại lợi nhuận cho hầu hết các câu lạc bộ do doanh thu đã tăng nhanh hơn. Việc tăng doanh thu này đã được thúc đẩy bởi việc số lượng người hâm mộ, giá vé tăng cao cũng như việc tăng giá trị các hợp đồng bản quyền truyền hình.

Chi phí lớn nhất mà các câu lạc bộ lớn phải đối mặt là tiền lương cho cầu thủ, chiếm hơn nửa tổng chi phí (theo ước tính của các câu lạc bộ bóng chày lớn thời kì 1990-2004). Bảng lương trung bình của mỗi đội hàng năm tăng 12,3%, vượt xa tăng trưởng của doanh thu. Lợi nhuận được xác định bằng cách lấy doanh thu trừ đi tiền lương và các thi phí khác.

Bảng 1

Báo cáo thu nhập mùa giải 1998 (nghìn USD)	Seattle Mariners	Cleveland Indians
<i>Doanh thu điều hành</i>		
Doanh thu bán vé	40.068\$	49.200\$
Doanh thu từ khu đỗ xe	4.969\$	4.100\$
Cho thuê và quảng cáo trên sân vận động	4.704\$	17.500\$
	49.740\$	70.800\$
<i>Doanh thu khác</i>		
Quỹ chung của giải đấu chính	10.682\$	15.500\$
Tài sản giải bóng chày lớn	1.668\$	3.000\$
Bản quyền truyền hình phát sóng địa phương	15.263\$	17.000\$
Tiếp thị và bán hàng	2.917\$	18.000\$
Phí mở rộng	9.286\$	9.286\$
	39.816\$	62.786\$
Tổng doanh thu	89.556\$	133.586\$

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

2. Chi phí và lợi nhuận

Như đã lưu ý trước đó, chi phí lớn nhất cho một câu lạc bộ trong giải đấu chính là tiền lương cho cầu thủ. Lấy 2 câu lạc bộ Seattle Mariners và Cleveland Indians làm ví dụ, tiền lương chiếm 57% và 53% tổng chi phí của Mariners và Indians. Tiền thưởng không có kết cấu như tiền lương khi mà khoản chi phí này được trả ngay lập tức bằng tiền mặt và không hề liên quan đến lương của cầu thủ.

Bảng 2

Báo cáo thu nhập mùa giải 1998 (nghìn USD)	Seattle Mariners	Cleveland Indians
Điều hành doanh thu		
Tiền lương của đội	52.392\$	66.100\$
Di chuyển và thiết bị	6.281\$	Không có
Chi phí cho giải trẻ	7.606\$	11.000\$
Thuê sân	3.888\$	11.000\$
Tiếp thị và bán vé	5.990\$	13.000\$
Quản lý	7.430\$	11.300\$
Chia doanh thu cho MLB	3.417\$	7.200\$
Tiền thưởng	3.572\$	5.000\$
	91.806\$	124.700\$
Lợi nhuận thuần	(2.070\$)	18.886\$

Các nguồn thu chính của các câu lạc bộ bóng chày ở giải đấu lớn là doanh thu bán vé, cho thuê sân, tiền bản quyền phát sóng (cả địa phương và quốc gia) và bán hàng địa phương. Sự khác biệt về doanh thu giữa các câu lạc bộ phần lớn có thể do sự khác biệt về doanh số bán vé, doanh thu cho thuê sân và bán hàng địa phương. Chi phí lớn nhất của các câu lạc bộ bóng chày chính là tiền lương cầu thủ, chiếm hơn một nửa tổng chi phí. Chi phí khác như hoạt động bán vé và cho thuê sân chiếm phần còn lại. Các câu lạc bộ không có sự khác biệt về chi phí nhiều như doanh thu.

C. Thị trường cầu thủ

Hầu hết các cầu thủ chơi trong các giải đấu thể thao chuyên nghiệp kiếm được rất nhiều tiền. Lương trung bình hàng năm tại NBA năm 2005 là 4,9 triệu USD, 2,86 triệu USD đối với MLB, 1,46 triệu USD đối với NHL và 1,4 triệu USD đối NFL. Cho tới những năm 1960, trung bình các cầu thủ chuyên nghiệp không kiếm được nhiều hơn các chuyên gia. Ngày nay, các cầu thủ chuyên nghiệp kiếm được gấp 20 lần chuyên gia làm việc ngoài ngành thể thao. Xu hướng này đang dần mở rộng với khoảng cách ngày càng lớn. Tiền lương trong bóng chày tăng khoảng 253% từ năm 1990 đến năm 2005, mức tăng bình quân hàng năm là 16,9%.

Phuong Ngọc và Ngọc Châu biên dịch (theo The economics of professional sports)

Sự chuyển dịch thương mại trong thể thao chuyên nghiệp

Sự chuyển dịch thương mại (chuyển địa điểm, chuyển quyền sở hữu, đổi tên...) tại các nước được thực hiện theo nhiều cách khác nhau phụ thuộc vào các loại hình của thể thao hoặc thành tích thi đấu tại các giải đấu, cũng như hoàn cảnh kinh tế riêng.

Ví dụ, câu lạc bộ bóng rổ chuyên nghiệp Nippon của Nhật đã nhượng quyền thương mại ra thị trường, gần đây nhất là Hokkaido Nippon Ham Fighters (có trụ sở ban đầu tại Tokyo) và Fukuoka SoftBank Hawks (có trụ sở ban đầu tại Osaka). Giải J. League (cũng của Nhật nhưng lại hoạt động như những giải bóng đá Châu Âu) chỉ cho phép một vài đội chuyển ra khỏi thị trường khi không mang lại lợi nhuận, ví dụ nổi bật là Tokyo Verdy chuyển từ Kawasaki, Kanagawa đến Tokyo.

Ở Mexico, câu lạc bộ bóng đá Atlante F.C gần đây đã di chuyển ra khỏi thành phố Mexico đến Cancun ở phía nam. Câu lạc bộ Necaxa cũng chuyển từ thành phố Mexico đến Aguascalientes. Việc chuyển địa điểm cũng rất phổ biến khi các câu lạc bộ nghiệp dư hay bán chuyên nghiệp cố gắng có được một cơ sở riêng của mình để có thể trở thành một câu lạc bộ chuyên nghiệp, không có tiền hoặc không có không gian để xây dựng một vị trí lâu dài cho riêng mình.

Tại Hàn Quốc, nhiều câu lạc bộ bóng đá chuyên nghiệp có sự chuyển dịch thương mại thường xuyên trong những năm 1980 và 1990. Điểm đáng lưu ý là có 3 đội bóng chuyên nghiệp là Ilhwa Chunma, LG Cheetahs, Yukong Kokkiri ở Seoul năm 1995. Tuy nhiên, do chính sách phân cấp của K-League, ba câu lạc bộ này phải di chuyển đến thành phố khác vào năm 1996, và tên của đội được thay đổi trong quá trình này. Kết quả là, Ilhwa Chunma đổi thành Cheonan Ilhwa Chunma có cơ sở tại Cheonan, cách Seoul 95km, LG Cheetahs đổi thành Anyang LG Cheetahs đóng tại Anyang, một thành phố vệ tinh của Seoul và cách Seoul 21km và Yukong Kokkiri đổi thành Bucheon SK có trụ sở tại Bucheon, một thành phố cách Seoul 25km. Những việc di chuyển địa điểm này được thực hiện theo hiệp ước rằng nếu bất cứ một đội nào có thể xây dựng sân vận động ở Seoul thì họ có thể trở lại.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Năm 2000, Cheonan Ilhwa Chunma chuyển đến Seongnam, một thành phố cách Seoul 28km, sau đó được đổi thành Seongnam Ilhwa Chunma. Năm 2004, Anyang LG Cheetahs trở lại Seoul, góp một phần nhỏ chi phí xây dựng sân vận động Seoul World Cup và đổi thành FC Seoul. Hai năm sau, vào ngày 02 tháng 02 năm 2006, câu lạc bộ Bucheon chuyển quyền sở hữu sang cho SK Group, và chuyển đến đảo Jeju và sân vận động Jeju World Cup và đổi tên là Jeju United. Hiện, Hàn Quốc đang tồn tại 3 hạng quốc gia, nhưng như trong hệ thống Bắc Mỹ, không có việc lên hạng hoặc xuống hạng. Điều này là do có sự bất đồng giữa Liên đoàn bóng đá Hàn Quốc, các tập đoàn sở hữu các câu lạc bộ hàng đầu và người hâm mộ.

Một số giải thể thao chuyên nghiệp chính khác tại Hàn Quốc như giải bóng chày chuyên nghiệp Hàn Quốc, giải bóng rổ chuyên nghiệp Hàn Quốc, việc chuyển địa điểm cũng đã được phổ biến.

Tại Colombia, các đội ở giải hạng nhất lại rất hiếm có sự chuyển dịch thương mại, nhưng những đội mới được thành lập ở giải hạng B thường di chuyển từ thành phố này đến thành phố khác để tìm kiếm những phản ứng từ người hâm mộ. Năm 2008 giải vô địch Colombia, câu lạc bộ Chico F.C bắt đầu là top B tại Bogotas và di dời đến Tunja sau khi thăng hạng lên giải hạng nhất.

Tại Brazil, sự chuyển dịch thương mại đầu tiên của đội bóng hạng nhất là vào năm 2010. Câu lạc bộ Gremio Barueri di chuyển tới Presidente Prudente và đổi tên thành Gremio Prudente, chỉ trở về tên cũ của mình là Gremio Barueri vào giữa năm 2011. Ở các môn thể thao khác, như bóng chày, bóng rổ hoặc bóng đá trong nhà, sự chuyển dịch thương mại cũng trở nên phổ biến mặc dù nó không xảy ra thường xuyên..

Ở Nam Phi, hầu hết các câu lạc bộ bóng đá là của tư nhân, nên các câu lạc bộ này chuyển địa điểm là tương đối phổ biến. Một số câu lạc bộ gồm cả các câu lạc bộ thuộc giải hạng nhất của Liên đoàn bóng đá quốc gia việc di dời trở thành một bản sắc mới của câu lạc bộ. Gần đây nhất đội bóng thuộc liên đoàn bóng đá quốc gia là Benoni Premier United đã dời đến Kwa-Zulu Natal và đổi tên thành Thanda Royal Zulu. Còn có rất nhiều trường hợp khác tại Nam Phi.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Trong khi đó ở Đức, cho dù việc di chuyển địa điểm chính thức của một câu lạc bộ bóng đá thực sự là một điều khó có thể tưởng tượng được vào thời điểm hiện nay, nhưng đã có một thời đó là thực tế khá phổ biến tại Đông Đức. Lúc đó, các câu lạc bộ bị phụ thuộc vào chính sách của chế độ, nhằm đảm bảo cho một sự bình đẳng nhất định của các khu vực trên khắp đất nước. Một số câu lạc bộ nổi bật nhất tại Đông Đức đã bị ảnh hưởng bởi các động thái chính trị, sự di chuyển đó đã tạo nên một sự phân bố rõ ràng của các đội bóng có khả năng thống trị tại cả một khu vực, sau đó tạo ra sự ganh đua mạnh mẽ giữa các vùng tại DDR-Oberliga (hay còn gọi là Giải ngoại hạng Đông Đức)

Trong những năm gần đây, việc di chuyển câu lạc bộ dưới các hình thức khác nhau cũng trở thành một xu hướng trong các môn thể thao kém phổ biến với công chúng ở Đức. Một ví dụ đáng chú ý là việc câu lạc bộ khúc côn cầu München Barons đổi tên thành Hamburg Freezers vào năm 2002, câu lạc bộ bóng ném VfL Bad Schwartau trở thành HSV Handball năm 2002 và gần đây nhất là đội bóng rổ Bayer Giants Leverkusen chuyển thành Düsseldorf Giants vào năm 2008.

Ở Ý, việc di dời các câu lạc bộ hiện nay cũng vẫn xảy ra trong khuôn khổ các giải bóng đá tại Ý, đặc biệt là tại các giải đấu có thứ hạng thấp. Hiện nay luật bóng đá tại Ý vẫn cho phép các câu lạc bộ có thể di chuyển địa điểm trong phạm vi của thành phố sở tại. Một số câu lạc bộ hiện nay có tiền thân là các đội bóng cũ trước kia. Thay đổi địa điểm cũng xảy ra tại giải bóng rổ nhà nghề của Ý. Trước khi mùa giải 2010-2011 bắt đầu, Trinoldi cư trú hợp pháp tại Soresina, nhưng sân nhà của họ lại đặt tại Cremona, một địa điểm khác trong tỉnh. Hiện tại thì CLB đã thay đổi địa điểm chính thức của mình đến Cremona. Một CLB khác là Nouva Sebastiani từ Rieti, một thành phố nhỏ gần Lazio cũng đã thi đấu tốt với địa điểm sân nhà mới là Naples ngay trong mùa giải 2009-2010

Tại Ireland, việc chuyển địa điểm chính thức trong khu vực của các CLB tại Ireland rất phổ biến, hơn thế, trong một số trường hợp nhất định, các CLB còn được đặc cách di chuyển giữa các vùng. Trái ngược với Ireland, sự chuyển dịch thương mại lại rất hiếm gặp tại Hà Lan và Na Uy. Tuy nhiên, tại Na Uy, sự sáp nhập của các đội trong khu vực lân cận lại rất phổ biến.

THỂ THAO NHÀ NGHỀ VÀ THỂ THAO CHUYÊN NGHIỆP

Ở Nga, việc di chuyển địa điểm trong bóng đá gần như không tồn tại. Tuy nhiên một trong những đội bóng rổ hàng đầu tại Nga đã di chuyển hai lần kể từ năm 2000 trở về đây. Được thành lập từ năm 1946, Lokomotiv Mineralnye Vody, CLB giàu truyền thống này đã chuyển “nhà” hai lần vào các năm 2003 tới Rostov-on-Don và 2007 tới Krasnodar, hiện CLB đang thi đấu dưới tên Lokomotiv-Kuban, và tất cả 3 địa điểm trên đều thuộc một bang.

Hồng Hạnh, Thu Hà, Hồng Hà biên dịch (theo Team relocation around the world)